

Aleksander Rebbeng Aulie

Norsk publisering i forandring

**En undersøkelse av innføringen av nivå x som en del av
publiseringsindikatoren**

**Masteroppgave 2023
Master i bibliotek- og informasjonsvitenskap**

Sammendrag

Denne masteroppgaven undersøker den nye ordningen ført inn i den norske publiseringsindikatoren - nivå x. Nivå x har tidligere blitt lite undersøkt, formålet med undersøkelsen var å klargjøre nivå x sin funksjon, organisering og bruk i forskersamfunnet. Studien har brukt en kombinasjon av flere metoder for å ha oppfylt denne intensjonen, noe som har resultert i en kombinasjon av intervjuer, analyse av offentlige diskusjoner blant forskere, analyse av statistikk og gjennomgang av Det Norske Publiseringsutvalgets referater. Det har blitt inkludert en delstudie basert på tidsskriftet *Sustainability* som var blant de originale tidsskriftene på nivå x, før det ble satt ned til nivå 0 i 2022.

Undersøkelsen indikerer at nivå x har skapt noe diskusjon i forskersamfunnet, og at forståelsen rundt "nivå x" er mangelfullt blant forskere med et fragmentert og uoversiktlig blikk. Samt at intensjonen bak ordningen er å skape et bedre verdigrunnlag for argumentasjonen rundt publiseringskanalers kvalitet. Diskusjonen på publiseringskanalers kvalitet virker til å henge sammen i en balanse basert på faktorene rundt faglig kvalitet (f.eks. fagfellevurdering) og publiseringspraksis (f.eks. publiseringshastighet og publiseringsmodell).

Videre har det blitt identifisert at nivå x har en kombinasjon av formelle funksjoner som en liste med gråsonetidsskrift, en arena for vitenskapelig diskusjon og en varselfunksjon. I tillegg har det blitt identifisert en symbolsk prestisjefunksjon hvor publiseringskanaler blir gitt visse verdier basert på om de blir plassert på gråsoner eller ei, noe som har en stigmatiserende effekt. Undersøkelsen konkluderer med oppfordringer til videre forskning rundt nivå x, og at det er mange innfallsvinkler som kan tas her.

Abstract

This master thesis examines the new part introduced to the Norwegian Publication Indicator – level x. Level x has previously received little investigation, and the purpose of the study was to clarify the function, organization, and use of level x in the scientific community. The study uses a combination of multiple methods to fulfil this goal, resulting in a mixed method approach of interviews, analysis of public discussions among researchers, analysis of statistics, and a review of the Norwegian Publication Committee's meeting abstracts. A case based on the journal *Sustainability* has been included. This is based on it being amongst the original level x journals before being downgraded to level 0 in the publication indicator.

The investigation indicates that level x has sparked some discussion in the scientific community and that the understanding of "level x" is incomplete among researchers, characterized by a fragmented and unclear perspective of level x. Furthermore, the intention behind level x is to establish a better foundation for argumentation regarding the quality of publication channels. The discussion on the quality of the publication channels appears to be balanced between factors related to academic quality (e.g., peer review) and publication practices (e.g., publication speed and publication models).

There has been identified that level x has a combination of both formal and symbolic functions. With formal features such as being a list of grey-area journals, a platform for scientific discussion and a warning to the uncertainty of the journal's quality. Additionally, a symbolic prestige function has been identified, where publication channels are assigned certain values based on whether they are placed in grey areas or not, leading to a stigmatizing effect. The study concludes with recommendations for future research on level x, highlighting the numerous perspectives that can be explored.

Forord

Jeg vil starte med å takke alle som har under hele perioden jeg har jobbet med masteren spør hvordan det går. Selv om det til tider har vært frustrerende så er det alltid positivt at man får innspill og får dele foreløpige funn.

Spesielt takk til familien min som alltid har støtte meg gjennom hele utdanningsløpet og i livet generelt. Mamma og Pappa jeg kunne ikke gjort dette uten deres positive støtte og interesse i noe som virker helt ukjent for dere. Men tusen hjertelig takk. Til broren min Julian så takker jeg for at du alltid er positiv selv om du også er totalt ukjent til det jeg har drevet med, tusen takk for at du alltid møter meg med et smil.

Til mine kollegaer ved HVL så vil jeg takke alle for støtten og interessen i prosjektet. Takk til medarbeiderne mine i Sogndal som har alltid i lunsjene spurt meg hvordan det går med oppgaven. Takk for at dere har vært støttende og visst interesse for masteroppgaven Anita, Lise, Borghild, Else, Maria, Toril og Bente. Takk til resten av mine kolleger ved de andre campusene i Førde, Bergen, Haugesund og Stord. Takk til lederen min Gunhild for lesedagene og at du alltid har vært støttende med at jeg har kombinert studiene med jobb.

Tusen hjertelig til informantene mine, uten dere ville ikke denne oppgaven være mulig å få til dagens resultat. Hvis noen av dere leser denne oppgaven takker jeg dere ekstremt, dere har alle vært supre informanter.

Til min veileder Terje Colbjørnsen må jeg takke det for gode innspill i de to skoleårene jeg har jobbet med denne oppgaven. Du har alltid vært støttende, oppmuntrende, kommet med gode innspill og generelt vært positiv ved alle sider ved prosjektet. Noen ganger har kommunikasjonen mellom oss vært «sporadisk» som du tidligere har beskrevet, men takk for at du har hatt muligheten til å følge med under hele prosessen fra en løs ide til et ferdig produkt. Jeg verdsetter arbeidet og tiden du har gitt til dette prosjektet i form av veiledning, gode kommentarer og kreative vinklinger. Jeg har vært utrolig fornøyd med deg som veileder.

Til tider har dette prosjektet virket uoverkommelig, men siden dette forordet eksisterer er det et sluttprodukt som eksisterer. På bakgrunn av dette er jeg glad. Jeg kan si at jeg har fått utrolig gode erfaringer rundt dette prosjektet. Jeg håper at noen fra det norske publiseringsutvalget leser denne oppgaven slik at noe av problematikken jeg tar opp blir sett av de relevante personene. God lesing!

Innholdsfortegnelse

Innhold

Innholdsfortegnelse.....	i
1.0 Introduksjon	1
1.1 Motivasjon	1
1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål	3
1.3 Oppbygning.....	4
2.0 Bakgrunn	4
2.1 Den norske publiseringsindikatoren	4
2.2 Open Access.....	6
2.3 Forandringer i publiseringslandskapet	7
2.4 Diskusjonen rundt OA-forlagene	8
3.0 Tidligere forskning	9
3.1. Publiseringindikatoren og Nivå x.....	10
3.2 Open Access, svartelister og røvertidsskrift	10
4.0 Metode	11
4.1 Casestudie og beskrivelse av case	13
4.2 Intervju.....	14
4.2.1 Utvalg og forandring av utvalg	15
4.2.2 Intervjuguide	16
4.2.3 Gjennomføring av intervju	17
4.2.4 Behandling av data.....	17
4.3 Skjermdumper fra nivå x-tidsskrift og listene	18
4.3.1 Statistikk utarbeidet fra kanalregisteret	20
4.3.2 Vitenskapelig diskusjon på nivå x i kanalregisteret.....	21
4.4. Gjennomgang av NPU sine referater	21
4.5 Tilnærming til analyse.....	22
5.0 Analyse og resultater	22
5.1 Organiseringen av nivå x	23
5.1.1 Nivå x blir til.....	23
5.1.2 Formaliseringen av nivå x og tiden etter.....	25
5.1.3 Hva er intensjonen bak nivå x?	30
5.2 Tidsskriftene på nivå x	31

5.2.1 Forlagene.....	31
5.2.2 Fagfelt.....	32
5.2.3 Nivå i tellekant og publiseringspoeng.....	34
5.2.4 Hvor mye innspill fra forskersamfunnet?.....	38
5.3 Argumenter i diskusjonen om nivå x	39
5.3.1 Faglige kommentarer	39
5.3.2 Bekymringsmeldinger	42
5.3.3 Diskusjon utenfor Norge?	47
5.3.4 Diskusjon rundt nivå x.....	48
5.3.5 Diskusjon fram og tilbake.....	50
5.3.6 Sustainability	52
5.4 Caseanalyse: Sustainability	54
6.0 Diskusjon og drøfting.....	59
6.1. Nivå x sin mottakelse, og mulige fremtid	59
6.2 Kvalitetsdiskusjonen i publiseringskanalene	60
6.3. Nivå x sine formelle og symbolske funksjoner.....	63
6.4. Betydningen av nivå i nivå x.....	64
7.0 Konklusjon	65
7.1 Refleksjon.....	65
7.2 Videre forskning.....	65
7.3 Konklusjon	67
Litteraturliste	71
Vedlegg 1: intervjuguide.....	73
Vedlegg 2: Kopi av statistikk.	78

1.0 Introduksjon

September 2021 ble et nytt element innført i den norske publiseringsindikatoren. Det nye elementet ble gitt navnet nivå x og blir beskrevet som et nivå for «... tidsskrifter eller forlag som opererer i gråsonen for forsvarlig hensyn til forskningskvalitet» (Storsul. et al, 2022). Publiseringsindikatoren også populært kjent som tellekantsystemet er en ordning introdusert i 2006 som en del av finanseringsystemet til UH-sektoren. Indikatoren har siden dens introduksjon skapt diskusjon og det har blitt påpekt at måten den prøver å kvantifisere kvalitet ikke er mulig, samt at den oppfordrer forskere til å tenke kvantitet ovenfor kvalitet (Hagen, 2006 s. 116-117). Nivå x blir lagt frem som «... et nytt nivå som legges inn i publiseringsindikatoren» (Storsul. et al, 2022). Den formelle definisjonen av nivå x er som følgende:

«Nivå x er publiseringskanaler der det er tvil om de bør godkjennes eller avvises i lys av gjeldende kriterier og tilgjengelig informasjon. Så lenge publiseringskanalen er på nivå X, vil det nivået den hadde før, fortsatt være gjeldende for evt. uttelling. Om publiseringskanalen er helt ny for registeret og settes direkte på nivå X, vil det telle som nivå 0.» (Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, u.å.-a)

Dette er altså snakk om et nytt nivå i et system som er betydelig for den kvantitative vurderingen av norsk forskning som siden sin introduksjon i 2006 har vært omstridt. Dette ledet meg til noen umiddelbare spørsmål som hva er poenget med å introdusere et nytt nivå, og hvordan er nivå x ment å fungere som en del av tellekantene? Hvordan er det nivå x fungerer i indikatoren i forhold til nivå 1 og 2? Dette er noen av de innledende tankene jeg satt med da jeg begynte denne studien for å se på nivå x.

1.1 Motivasjon

Nivå x var en fersk ny del av den norske publiseringsindikatoren som ikke tidligere hadde blitt forsket på da jeg startet med denne oppgaven. Nivå x blir fremstilt som et nytt nivå i indikatoren på lik linje med nivå 1 og 2 noe som skaper spørsmål om hvordan det nye nivået har blitt iverksatt i systemet. Den norske publiseringsindikatoren har vært viktig for hvordan forskere jobber og hvordan midler til vitenskapelige arbeid blir tildelt her i Norge siden innføringen i 2006 (Fossum, 2019). Dermed var motivasjonen konkret i det at det var et nytt

system som blir lagt inn i indikatoren og ingen tidligere som hadde undersøkt det samtidig som at det var et spørsmål i luften om hva nivå x egentlig er.

Debatten rundt publisering indikatoren har skjedd i lang tid siden dens introduksjon og det har både vært en del kritikk til effekten den har hatt på norsk forskning både når det kommer til publisering og hvordan forskere jobber. For eksempel hvordan den har utforutsette konsekvenser som fører til et publiseringspress blant enkeltforskere hvor de burde prioritere kvantitet over kvalitet.

Mens jeg har jobbet med denne oppgaven så har finansieringen i UH-sektoren blitt vurdert av et utvalg gitt navnet Hatlen-utvalget¹ som kom frem til en anbefaling om at enkelte biter ved indikatoren forandres (Kunnskapsdepartementet, 2022). På bakgrunn av rapporten til utvalget har det også blitt besluttet at indikatoren i den nære fremtid ikke lenger gir uttelling basert på publiseringspoeng (Kunnskapsdepartementet, 2023, s. 104).

Et moment som er viktig rundt indikatoren og nivå x er den individuelle forskeren. Gitt at indikatoren har stor innflytelse på den enkelte forskers praksis og vurderinger så presenterte det seg en mulighet til å undersøke hvordan denne gruppen har fått med seg om nivå x og hva det nye nivået innebærer i praksis. Siden forskere er den gruppen som må forholde seg til indikatoren så oppstår det også et spørsmål om det nye nivået og dens funksjon har blitt fanget opp av denne gruppen.

¹ Utvalg ledet av Siri Hatlen som har vurdert finansieringen av UH-sektoren

1.2 Problemstilling og forskningsspørsmål

I denne masteroppgaven ønsker jeg å svare på følgende problemstilling:

Hva er hensikten med å innføre nivå x i tellekantsystemet, hvordan er det i praksis organisert, og hvordan blir det nye nivået mottatt blant norske forskere?

Under dette har jeg også fire forskningsspørsmål for å hjelpe å svare på problemstillingen:

1. Hvordan er nivå x organisert og hvordan kommer dette til uttrykk i offentlig diskusjon, kunngjøringer og dokumenter fra NPU?
2. Hvilke tidsskrift har vært plassert på nivå x og hva kjennetegner disse?
3. Hvilke argumenter kommer frem i den offentlige diskusjonen av nivå x blant norske forskere?
4. Hvilke oppfatninger av nivå x har norske forskere og hvordan kommer dette til uttrykk i intervjuer med forskere som har publisert i *Sustainability*?

Forskningsspørsmål 1 handler om de praktiske rammene rundt nivå x og er mer for å se hvordan den har blitt fremmet og konteksten bak nivået. Forskningsspørsmål 2 er for å dokumentere og analysere tidsskriftene som har ligget på nivå x i denne studiens levetid.

Problemstilling og forskningsspørsmål ble valgt for å se på hensikten, organiseringen og mottakelsen av nivå x i forskerfellesskapet. Hovedvekten av oppgaven vil falle på forskningsspørsmål 3 og 4 da disse handler om mottakelsen av nivå x og vil være der hvor det meste av datainnsamlingen har blitt gjort.

Oppgaven skal diskutere nivå x og undersøke hva som egentlig ligger i dette begrepet. Det virker til å ha *praktiske* funksjoner som å være en liste over gråsonetidsskrift, en arena for vitenskapelig kvalitet, og en varsselfunksjon? Samtidig så virker den også til å ha *symbolske* funksjoner som å være en svarteliste, at tidsskrifter som er på lista blir gitt en viss kvalitet som kan anses som «lav». Et annet spørsmål som kommer til nivå x er valget av navnet «nivå», det stiller også spørsmål som at det er på lik linje med nivå 0, 1 og 2, eller at den er helt selvstendig fra nivåene. Et av målene til denne oppgaven er å skape en bedre forståelse ovenfor hva nivå x *egentlig* er, og hvilke funksjoner den har.

For å belyse dette har jeg også valgt ut en delstudie som tar form av en case om tidsskriftet *Sustainability* som var blant de originale 13 tidsskriftene på nivå x som ble mye diskutert og som i etterkant ble satt ned til nivå 0 i januar 2022. Dette ble valgt for å se på hvordan forskere i praksis forholder seg til en kanal som plasseres på nivå x. Hva tenker de om dette? Har det betydning for deres vurdering av tidsskriftets kvalitet? Vil de fremdeles kunne tenke seg å publisere der?

1.3 Oppbygning

I kapittel 1 har jeg presentert motivasjon, problemstilling og fire forskningsspørsmål. I kapittel 2 skal jeg presentere bakgrunnen til oppgaven og viktige forgjengere som har hatt betydning nasjonalt og internasjonalt til hvorfor nivå x ble introdusert i publiseringsindikatoren. Kapittel 3 presenterer jeg tidligere forskning innenfor akademisk publisering, publiseringsindikatoren og det som eksisterer om nivå x. Metodikken blir presentert i kapittel 4 hvor jeg går i detalj om mixed method, case og hvilke metoder jeg har kombinert for å svare på problemstilling og spørsmål. Resultater fra undersøkelsen blir presentert og analysert i kapittel 5. Kapittel 6 legger frem diskusjonen hvor jeg oppsummerer funn fra denne undersøkelsen. Til slutt i kapittel 7 svarer jeg på forskningsspørsmål og problemstilling, kommer med noen generelle refleksjoner rundt prosjektet og kommer med noen forslag til videre forskning.

2.0 Bakgrunn

Dette kapitlet presenterer bakgrunnen for oppgaven. Det er to hovedløp som er betydningsfulle for å diskutere og sette nivå x i kontekst med dagens publiseringslandskap. Det første området er den norske publiseringsindikatoren, hvordan den fungerer i praksis og hvordan den er strukturert. Det andre løpet er Open Access også kjent som åpen tilgang-bevegelsen som har forandret publiseringslandskapet siden dens innførsel og har blant annet ledet til trender som forfatterbetaling, røvertidsskrifter og akademiske svartelister.

2.1 Den norske publiseringsindikatoren

Den norske publiseringsindikatoren (NPI) ble innført i 2006 og er tilkoblet dokumentasjonen av vitenskapelig publisering i Norge og den resultatbaserte fordelingen av midler innenfor UH-sektoren. Det nasjonale publiseringsutvalget (NPU) er et utvalgt som er ansvarlige for den

faglige forvaltningen av NPI, som drifter og rapporterer til universitet- og høyskolerådet (UHR). Det overordnede formålet med publiseringsindikatoren er at den skal «... fremme god forskning og skape oversikt og innblikk i forskningsaktivitetene.» (Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, u.å.-b). Publiseringsindikatorerne er også kjent som tellekantsystemet (Forskningsetikk, u.å.)

Indikatoren tilhører en modell med tre komponenter (Sivertsen, 2016)

(A) A complete representation in a national database of structured, verifiable and validated bibliographical records of the peer-reviewed scholarly literature in all areas of research.

(B) A publication indicator with a system of weights that makes field-specific publishing traditions comparable across fields in the measurement of 'Publication points' at the level of institutions.

(C) A performance-based funding model which reallocates a small proportion of the annual direct institutional funding according the institutions' shares in the total of Publication points.

Dagens ordning reflekterer fortsatt disse komponentene, men den tredje komponenten skal bli avviklet da finansieringen i UH-sektoren ikke lenger skal være tilknyttet til indikatoren (Kunnskapsdepartementet, 2023, s. 104). Så den insentivbaserte siden ved indikatoren skal utvikles på et tidspunkt i den nære fremtid. Publiseringsindikatoren er inndelt i to nivåer som gir uttelling; nivå 1, og nivå 2. Hvor nivå 1 er 80% av de godkjente publiseringskanalene, mens nivå 2 representerer «eliten» med de mest prestisjefylte tidsskriftene og gir høyere uttelling enn tidsskriftene på nivå 1 (Sivertsen, 2016, s. 8).

Publiseringsindikatoren har vært et objekt for kritikk gjennom sin levetid og det har blant annet kommet frem at den har hatt negative konsekvenser for forskningsformidling utenfor de godkjente publiseringskanalene (Arnesen, 2016, s. 56–57), og at den oppfordrer enkeltforskeren til å fokusere på å publisere resultater ovenfor innhold hvor fokuset faller på den kvantitative tilnærmingen til publiseringen på bekostning av kvaliteten. Noe som er tilknyttet til de finanseringsbaserte insentivene (Aagaard et al., 2015).

2.2 Open Access

Open Access (OA) eller åpen tilgang er en publiseringsmodell og en bevegelse som følger prinsippene bak deklarasjonen *Berlin Declaration on Open Access on Knowledge in the Sciences and Humanities* (Openaccess.nl, u.å.) som bygger videre på prinsippene lagt fram i *Declaration of the Budapest Open Access Initiative* og *Bethesda Statement on Open Access Publishing* (Max-Planck-Gesellschaft, u.å.). Modellen bygger på prinsippet om at forskning og annen informasjon skal være fritt tilgjengelig på nettet uten noen form for betalingsmur eller begrensninger. OA-publikasjoner kjennetegnes av at det ikke finnes noen barrierer for å få tilgang til innholdet (Openaccess.nl, u.å.). OA går imot den tradisjonelle måten forskning har blitt publisert på i de abonnementsbaserte tidsskriftene. Det digitale skiftet har endret behovet for fysiske tidsskrifter, og gjort det mulig å publisere dem åpent på nettet. Dermed er motivasjonen for OA større enn noen gang. Suber påpeker at en av de største styrkene til Open Access er at den lar forskere dele sitt arbeid åpent. Forskningens formål er i bunn og grunn å dele kunnskap, og OA støtter dette oppdraget (Suber, 2012, s. 1–4).

En stor fordel med OA er at forskning som finansieres av det offentlige kan gjøres åpent tilgjengelig. Som en publiseringsmodell støtter OA at forskere kan nå ut til et bredere publikum uten økonomiske og tekniske hindringer. Offentlige midler, gjennom skattesystemet, bidrar til finansieringen av forskningen, og dermed kan allmennheten ha tilgang til relevant forskning dersom de ønsker det. Forskningsresultater kan spres og bli lest av alle, både nasjonalt og internasjonalt. Spesielt goder OA mindre institusjoner og enkeltpersoner, som ikke lenger trenger å betale store summer for å få tilgang til forskning. (Suber, 2012).

Under OA så faller det flere former for publiseringstyper og definisjoner. Noen av de vanligste og meste kjente typene er de med *full åpen tilgang* og *hybridkanaler*

Publiseringskanaler med full åpen tilgang, hvor de publiseres gjennom publiseringsplattformer. Noe som oftest involverer noe som kalles «article processing charge» eller forfatterbetaling som betyr at forskerne selv dekker kostnaden. (Openaccess.nl, u.å.)

Publisering gjennom *hybridkanaler* er journal som lar en ha åpen tilgang på enkeltartiklene så lenge det blir lagt frem forfatterbetaling. Under hybrid så har vi *grønn* OA som involverer at fullteksten av en publikasjon blir lagret i en forskningsinstitusjons database eller vitenarkiv. Den andre under hybrid er *diamant* OA som betyr at publikasjonen blir publisert i en

publiseringskanal som et tidsskrift eller en annen plattform uten krav om forfatterbetaling. (Openaccess.nl, u.å.)

På bakgrunn av OA så har det også dukket opp andre bevegelser som Plan S og DORA som har vært med på å forandre det internasjonale publiseringslandskapet (Kunnskapsdepartementet, 2022, s. 53). For norske forhold er disse bevegelsene også betydningsfulle da Norges Forskningsråd tilsluttet til seg den internasjonale koalisjonen cOAlition S noe som resulterte i Plan S sin innføring i 2018. Hovedmålet til Plan S er at all forskning som finansieres av deltagende organisasjoner blir umiddelbart gjort åpent tilgjengelig, enten gjennom publisering i åpne tidsskrift, publiseringsplattformer eller åpne arkiv (Sikt, 2022). Den andre vinklingen er DORA-erklæringen som mange institusjoner i UH-sektoren har sagt ja til, videre har forskningsrådet også sagt at de støtter Dora-erklæringen og at midler til forskning og prosjektsøknader skal vurderes i tråd med DORA (Forskningsrådet, 2022). Et kjennetrekke ved DORA er at «... institusjoner som ansetter eller forfremmer forskere, eller som vurderer forskningskvaliteten til forskere i andre sammenhenger, må bestemme seg for at *innholdet* i forskningen er det som betyr noe, og de må se bort fra statusen til tidsskrifter og kanaler hvor forskningen er publisert.» (Brekke, 2019). Så DORA skaper også et klart skille at det er det faglige innholdet i *selve* forskningen som skal ha betydning, og ikke statusen til publiseringskanaler.

Open Access er for dagen en vanlig del av publiseringslandskapet og har forandret hvordan publisering foregår både i forhold til tilgang til akademisk innhold og rundt publiseringspraksiser. Likevel har det dukket opp en rekke uforutsette publiseringspraksiser som blir gått over i neste kapittel.

2.3 Forandringer i publiseringslandskapet

Som et resultat av innføringen av Open Access og de endringene bevegelsen har medført i publiseringslandskapet, har det oppstått en rekke aktører som utgir seg for å være seriøse, men som i realiteten har andre motiver knyttet til økonomisk utnyttelse av publiseringsprosessen. Disse aktørene utnytter ofte forskernes behov for publisering og tar betalt for publiseringsavgifter (som forfatterbetaling) uten å opprettholde tilstrekkelig kvalitetskontroll eller redaksjonell standard. Den amerikanske bibliotekaren Jeffrey Beall var en av de første som identifiserte disse aktørene og introduserte begrepet «predatory OA publishing», som senere utviklet seg til begrepet «predatory publishers». Sammen med

begrepet driftet han også en liste over slike «predatory publishers» navngitt *Beall's List* som ble nedlagt i 2017² (Himmelfarb Health Sciences Library, u.å.). Jeffrey Beall har hatt en betydelig innvirkning på publiseringslandskapet ved å introdusere begrepet «predatory publishers» eller røvertidsskrifter på norsk, samt konseptet med akademiske svartelister som inneholder oversikter over slike publiseringsaktører. Disse konseptene er fortsatt relevante i dag og bidrar til å øke bevisstheten rundt problemet med predatoriske publiseringspraksiser.

Etter nedleggelsen av Beall's list har det også kommet ut andre tjenester som *Cabell's list* som er en betalt liste som gir tilgang til deres svarteliste over såkalte røvertidsskrifter³ (Cabells, u.å.). Det er mange typer av disse listene som eksisterer, men disse to er blant de mest kjente.

Røvertidsskrifter goder seg av forfatterbetaling-modellen til åpen vitenskap, og profitterer enormt på det gjennom en kombinasjon av lure og forvirring ved å fremstå som seriøse kanaler (Beall, 2017).

2.4 Diskusjonen rundt OA-forlagene

I etterkant av åpen publisering har flere forlag gått over til denne måten å publisere på som den nye standarden. Mange av disse typene forlag som primært publiserer artikler i OA har vært et diskusjonspoenng i nyere tid og har fått både kritikk for deres publiseringspraksis og andre aspekter rundt prosessen. Dette kapitlet forsøker å oppsummere den sentrale diskusjonen og kontroversene rundt noen av de store OA-forlagene. Selv om det finnes utallige OA-forlag, har fokuset her blitt rettet mot noen av de større aktørene som har tidsskrifter på nivå x, inkludert Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI), Hindawi og Frontiers. Disse tidsskriftene har også møtt en blandet mottakelse i forskersamfunnet, og modellen deres med hyppige «special issues» har blitt gjenstand for kritikk (Petrou, 2023)

Kritikken mot MDPI har vært pågående i både norske og internasjonale miljøer de siste årene. Spesielt i Norge har det vært en betydelig debatt rundt deres publiseringsstrategi, spesielt knyttet til bruken av «special issues» eller spesialnumre i flere av deres tidsskrifter. Det er blitt påpekt at Norge har blitt en gullgruve for MDPI, og at forlat har skapt betydelige inntekter på flere titalls millioner norske kroner gjennom norske forskningsartikler. (Nøland & Fosso, 2021). Det er interessant å merke seg at påleggelsen av MDPIs praksis kom ut bare *to dager* før

² Listen blir i dag driftet av en anonym post-doktor, <https://beallslist.net/>

³ I nyere tid har Cabells gått over til å kalle svartelisten «predatory reports» istedenfor «blacklist»

informasjonen om nivå x ble lansert i Khrono. MDPI blir også direkte nevnt i NPU sin kunngjøring om at de innfører nivå x i mai 2021, hvor det nevnes at forlaget har flere tidsskrift som havner på lista (Storsul et al., 2021). MDPI blir satt i fokus tidlig i prosessen på nivå x og blir nevnt her også.

I mars 2023 ble det rapportert at to tidsskrifter fra MDPI og 15 tidsskrifter fra Hindawi ikke lenger dukket opp i søkeresultatene i Web of Science, sammen med flere andre tidsskrifter. Dette skyldtes at de ikke lenger oppfylte kvalitetskriteriene satt av Clarivate (Quaderi, 2023). En viktig konsekvens av å bli avnotert fra Web of Science er at tidsskriftene mister sin Impact Factor, som er en indikator på hvor hyppig tidsskriftet er sitert innenfor forskningsfellesskapet (Predatory Reports, 2023).

Hindawi har også skapt ytringer blant norske forskere som mener at flere av forlagets publiseringskanaler er fylt med artikler fra såkalte «papirmøller», og at praksisen ødelegger for faglitteraturen ved å fylle den med feilinformasjon (Hanger, 2023a). Samme har det også blitt lagt frem meninger om at MDPI er et mindre seriøst forlag (Hanger, 2023b). Meningene rundt disse tre OA-forlagene er varierte, men det er en gjengående tendens at de blir kritisert ved forskjellige sider rundt publiseringspraksiser og det faglige innholdet.

Det er flere kontroverser og diskusjoner rundt disse forlagene og deres publiseringskanaler i.f.t. hvor de faller i diskusjonen rundt røvertidsskrift. De tre forlagene presentert her har alle hatt tidsskrift på nivå x og har blitt diskutert enten i Norge eller internasjonalt rundt deres praksiser.

3.0 Tidligere forskning

Forskningen som er relevant til denne undersøkelsen er noe magert. Men det er noen relevante perspektiver og resultater som kan drass inn. Jeg har valgt å samle forskningen inn i to kategorier. Underkapittel 1 vil ta for seg forskningen om publiseringsindikatoren, publiseringspress og nivå x. Mens underkapittel 2 vil ta for seg forskningen rundt akademiske svartelister, røvertidsskrift, og Open Access. Litteraturen har blitt funnet frem gjennom en kombinasjon av søk i Google Scholar og EBSCOHost med enkle søkekombinasjoner. I tillegg har det også blitt tatt i bruk av snøballmetoden hvor det har blitt sett i referanselistene til relevante dokumenter eller ved å følge siteringsspor. Fordi det ikke finnes noe tidligere forskning som

spesifikt tar for seg nivå x har jeg ikke gjort et systematisk søk for å finne frem til tidligere forskning.

3.1. Publiseringssindikatoren og Nivå x

Rundt nivå x har det blitt identifisert tre artikler som nevner nivået. Den første nevner nivå x opp mot en diskusjon rundt åpen tilgang og nevner ordningen i en diskusjon rundt åpen tilgang, røvertidsskrifter og gråsoner (Wenaas, 2022). Den andre artikkelen er skrevet av en som sitter i arbeidsutvalget bak nivå x og artikkelen skildrer kort erfaringene rundt innføringen av nivå x (Røeggen, 2021). Til slutt er det den tredje studien som sammenligner en liste over tvilsomme tidsskrifter utgitt av den kinesiske regjeringen og trekker likhetstrekk mellom den norske nivå x og den kinesiske listen over «questionable journals» (Zhang et al., 2022). De tendensene som går igjen i disse artiklene er at de diskuterer publiseringskanaler opp mot kvalitet og tar opp problemstillinger i det nåværende publiseringslandskapet.

Publiseringssindikatoren har tidligere blitt kritisert og det har blitt gjort studier som har avdekket at den blir brukt på et lokalt nivå i norske institusjoner. (Brekke, 2019; Fossum, 2019; Aagaard, 2015). Noe som Brekke kommenterer problematisk for unge forskere da det oppstår et publiseringsspress dersom de ønsker å klatre i karrieren, hvor publiseringen de driver med har en stor sammenheng med denne karriereklattringen (Brekke, 2019).

Tidligere har rollen til kanalregisteret (registeret ovenfor godkjente publiseringskanaler) blitt undersøkt av Sauvage og Olsen som legger frem ideen om at:

«Forskningsmiljøet har behov for “hvitelister” over publiseringskanaler, og de må være trygge og kvalitetssikret Vi sitter igjen med et inntrykk av at det å videreutvikle dagens kvalitetssystem kan være mer fruktbart enn å prøve å revolusjonere et fungerende system ved å snu opp ned på alle publiseringsmåter.» (2020, s. 31)

Dette drar fram to perspektiver 1) det et behov for en oversikt over kvalitetssikrede kanaler eller en form for «hviteliste», og 2) at det systemet som allerede eksisterer er nok mer logisk å utvikle videre.

3.2 Open Access, svartelister og røvertidsskrift

Å identifisere røvertidsskrift er en kompleks sak men tidligere har det kommet frem at et vanlig kjennetegn er rask fagfelleevaluering, noe som ofte påvirker den faglige kvaliteten negativt til artikler (Forero et al., 2018). Disse kjennetrekke er vanskelige å identifisere, men likevel har

det blitt gjort undersøkelser av forlag som fått et dårlig rykte. Mer spesifikt har det tidligere blitt gjort en studie av MDPI som konkluderer med at et flertall ved deres tidsskrifter har kjennetrekke fra røvertidsskrifter. Samtidig så stilles det også spørsmål til MDPI sin publiseringspraksis i forhold til forfatterbetaling og hvordan de økonomiske påvirker kvaliteten (Oviedo-García, 2021).

Diskusjonen rundt OA-forlag og røvertidsskrifter er ikke dermed helt konkret heller og er en diskusjon om å identifisere faktorer i publiseringskanaler som kan oppfattes på lik linje med kjennetrekke man finner i røvertidsskrifter. En av disse er forfatterbetaling hvor det har blitt funnet ut at en økning på forfatterbetalingen har også økt til et høyere publiseringsnummer hos de fire største OA-forlagene BMC, Frontiers, MDPI og Hindawi (Khoo, 2019).

Bruken av akademiske svartelister har også vært en kontroversiell ting og enkelte har problematisert bruken av slike lister generelt (Teixeira da Silva, 2022; Teixeira da Silva & Tsigaris, 2020; Tsigaris & Teixeira da Silva, 2021). Hvor det spesielt kommer frem at det å definere både svartelister og hvitelister over hvilke kanaler som kan oppfattes røvertidsskrifter er en subjektiv og komplisert prosess. Videre blir rollen til «gråsonene» rundt akademisk svartelister beskrevet som en vanskelig faktor å beskrive ut i detalj (Teixeira da Silva, 2022). Disse gråsonene blir også beskrevet som stigmatiserende fordi publiseringskanaler blir gitt kvaliteter eller skildringer på lik linje med røvertidsskrifter. (Yamada & Teixeira da Silva, 2022).

4.0 Metode

I dette kapitlet vil jeg presentere metodevalget og beskrive case om *Sustainability* som prosjektet har en delstudie av. For å oppnå en dypere forståelse av problemstillingen har jeg valgt å bruke en mixed method-tilnærming som inkluderer intervjuer, dokumentanalyse og utarbeidelse av statistikk. I tillegg har jeg gått gjennom referater fra NPU for å få bedre innsikt i på nivå x. Det er viktig å understreke at nivå x er en relativt ny del av NPI og da prosjektet startet var det et nytt og ukjent fenomen.

Man kan kalle denne studien eksplorerende, fordi den undersøker en situasjon som tidligere ikke har blitt mye undersøkt. Dette vil også bety at jeg ikke nødvendigvis har tidligere empiri å støtte direkte opp mot, men har andre typer datagrunnlag som kan støtte opp de funnene jeg

har kommet frem til. Dette forklarer også den brede tilnærmingen med at jeg har mange og til dels deskriptive forskningsspørsmål.

Prosjektet startet med utgangspunkt i en kvalitativ tilnærming siden dette er en metodikk som egner seg til å undersøke fenomen eller områder som tidligere har blitt lite undersøkt. Videre er det en fordel når man ønsker å undersøke menneskers handlinger og tanker (Johannessen et al., 2021, s. 23). Kvalitativ forskning kan bidra til å få en bedre dybdeforståelse av fenomenet som blir undersøkt, i forhold til nivå x er dette en fordel fordi det er et pågående fenomen. Ettersom prosjektet har utviklet seg så ble det kombinert ulike kvalitative metoder, med en mindre kvalitativ del.

Prosjektet ble utsatt med ett år så enkelte sider ved metodikken har forandret seg over tid. I de kapitlene det er relevant vil jeg beskrive de metodiske forandringene som har blitt gjort som følge av dette.

Ulike metoder har blitt kombinert for å belyse ulike sider ved nivå x og for å støtte opp mot hverandre. Jeg har kombinert metoder eller drevet med mixed method. Metodene ble valgt for å støtte opp mot hverandre for å få en bedre forståelse av nivå x. Oppgaven inkluderer også en delstudie med en case om tidsskriftet *Sustainability* som har vært mye omtalt siden det ble innført på nivå x.

Jeg starter med å snakke om case i delstudien, om bruken av kombinerte metoder før jeg går over til beskrivelse av intervju, bruken av skjermdumper fra kanalregisteret og gjennomgang av NPU sine referater. Til slutt snakker jeg om hvordan jeg har gått frem med analysen til data.

I denne oppgaven har jeg kombinert flere metoder, og jeg tar i bruk av metoder som er både kvalitative og kvantitative. Dette er et kjennetegn ved Mixed Methods Research (heretter MMR) hvor man kombinerer kvalitative og kvantitative data for å trekke konklusjoner (Johannessen et al., 2021, s. 262). Et annet kjennetegn er at man velger komplementære metoder for å se på et fenomen og få en bedre forståelse av flere aspekter ved et fenomen (Clark & Ivankova, 2016, s. 81–85). I praksis vil dette si at jeg har kombinert ulike metoder for å undersøke nivå x fra flere perspektiver i håp om å avdekke tendenser ved det nye nivået. En annen fordel med en MMR-tilnærming er at det gir mulighet for å integrere både kvalitative og kvantitative metoder i en studie. (Clark & Ivankova, 2016, s. 6)

I en MMR studie vil man ofte velge å vektlegge enkelte deler ved metodikken enten mot den kvantitative eller kvalitative siden. Denne studien har en kvalitativ prioritet som vil si at de kvalitative metodene blir mer vektlagt (Clark & Ivankova, 2016, s. 41). Den kvantitative delen er fortsatt viktig for studien, men den tar en mindre del sammenlignet med den kvalitative.

Fordi jeg kombinerer forskjellige metoder så har jeg beskrevet disse i tabellen under. Metodene blir detaljert i etterfølgende kapitler.

Metode	Hentet fra
Semi-Strukturert intervju	Intervju med forskere
Innholdsanalyse av kommentarer	Kanalregisteret, kommentarfelt
Statistikk av tidsskrift på nivå x	Kanalregisteret, statistikk
Gjennomgang av referater	NPU sine referater

4.1 Casestudie og beskrivelse av case

Jeg har valgt ut å inkludere en delstudie av tidsskriftet *Sustainability* som case i oppgaven for å kunne nærme på diskusjonen av nivå x. I dette kapitlet beskriver jeg hvorfor jeg har valgt dette som en case og hvilke deler av metodikken det henger sammen med.

Sustainability er et tidsskrift utgitt av publiseringshuset MDPI som jeg har tidligere nevnt i kapittel 2. Tidsskriftet var et av de originale 13 som lå på nivå x-listen i september 2021 og gjennom sin tid på nivå x var det tidsskriftet som var mest omdiskutert. På bakgrunn av at *Sustainability* ble satt ned til nivå 0 i mai 2022 (Børresen et al., 2022) etter den hadde vært på nivå x så siden september 2021 tok jeg valget å ta utgangspunkt i dette tidsskriftet som case i en delstudie. Valg om å inkludere *Sustainability* som case ble gjort i september 2022 på bakgrunn av at tidsskriftet ble satt ned til nivå 0 status.

Ved casestudier så får man «... ny innsikt og har ofte (men ikke alltid) et mål om å utvikle prinsipper som kan gi bedre forståelse av andre caser» (Johannessen et al., 2021, s. 206). I

dette tilfellet er casen om *Sustainability* valgt ut for å representere nivå x- og andre gråsonetidsskrift. Mer spesifikt så vil dette si at jeg tar for meg en enkeltcasestudie, bruken av en enkeltcasestudie blir beskrevet som

«... hensiktsmessig hvis casen representerer et kritisk, ekstremt eller unikt tilfelle, og der casen kan avdekke viktige fenomener, hendelser eller situasjoner. Det gir forskeren muligheten til å undersøke et fenomen fra flere sider og gir ofte fylldige beskrivelser og forståelse av disse fenomenene». (Johannessen et al., 2021, s. 206)

Intensjonen er å se om det henger noen sammenhenger ved *Sustainability* som kan tas videre til de andre tidsskriftene på nivå x, men gir også en mulighet til å få en bedre forståelse av nivå x-statusen til tidsskriftet. Siden nivå x, vitenskapelig publisering og tidsskrift alt henger sammen med forskere så har jeg valgt å undersøke dette. Casestudier er gode for å forstå samspillet mellom aktører og kontekst, samt at de egner seg godt til å utvikle forståelse for å stille frem nye hypoteser og teorier (Jacobsen, 2022, s. 106). Nivå x er en ny ting og for å få en bedre forståelse av denne så gir det mening å se på aktørene (forskere) som har publisert i tidsskrift som har falt på nivå x som *Sustainability* i håp om å se om det er mulighet for å trekke noen hypoteser eller teorier ut fra dette.

En svakhet ved enkeltcasestudier er at det er vanskelig å generalisere funn fra bare en case, så derfor trengs det ofte data fra andre kontekster. Man har behov for å sammenligne data for å kunne etablere et klart bilde eller kausalitet. Dette er noe man vanligvis styrker ved å sammenligne resultater fra andre case (Jacobsen, 2022, s. 107). Selv om jeg tar for meg en case om *Sustainability* i delstudien er dette noe jeg forhåpentligvis kan støtte opp mot andre deler av metodologien for å kunne støtte opp funn eller fenomen jeg har kommet frem til.

4.2 Intervju

Tidlig i prosessen ble det valgt at intervju skulle være en av metodene for datainnsamling. Dette er fordi intervju er en metode som egner seg når vi ønsker å studere meninger, holdninger og erfaringer (Johannessen et al., 2021, s. 105). Samtidig var et mål å spørre om en brede av temaer i forhold til egen forskningspraksis, meninger rundt nivå x og erfaringer i forhold til *Sustainability*. I en situasjon som jeg var i hvor man har en variasjon i temaer man ønsker å undersøke så egner intervjuer seg godt (Johannessen et al., 2021, s. 106)

Jeg har snakket med fem forskere og hatt semi-strukturerte intervjuer. Jeg detaljerer i underkapitlene om utvalg, pilot, rekruttering, gjennomføring og behandling av intervjudata.

Bruken av intervjuet har blitt behandlet og godkjent av NSD. Dette gjelder for begge utvalgene som blir omtalt i kapittel 4.2.1.

4.2.1 Utvalg og forandring av utvalg

Før case om *Sustainability* så var det originale utvalget til oppgaven annerledes. Originalt var det tenkt å ta et utvalg basert på noen som kunne ha et forhold til nivå x eller hadde jobbet tett med det. Siden det nye nivået var ferskt ble det tatt valget å snakke med lederne av fagorganene som fantes på NPI sine sider.⁴ Aktuelle kandidater ble valgt ut på bakgrunn av tilhørighet i et fagfelt som hadde et tidsskrift på nivå x. September 2021 var det 12 tidsskrift som var på nivå x-listen, som førte til at det var 12 aktuelle kandidater til rekrutteringsgrunnlag.

Planen var å få tak i så mange som mulig og se hva de mente om fenomenet. Intervjuguiden ble utarbeidet med dette i hovedfokus. Noe om nivå x, deres egen forskningspraksis, og hva de mener om andre saker som var relevante å svare på. På grunn av Covid-19 tilstander og at de ulike intervjukandidatene mest sannsynlig satt forskjellige steder i Norge var det planlagt å gjøre intervjuene over Zoom med lydopptak.

Jeg velger å nevne forandringen av utvalg fordi det har betydningen til hvordan jeg har legget opp undersøkelsen, samt utforming av intervjuguiden. Jeg snakker mer om dette i kapittel 4.3.2.

Når *Sustainability* ble valgt som case var fokuset på å snakke med forskere som hadde publisert i tidsskriftet. Tidsskriftet har en høy mengde med norske forskere som har publisert så fokuset falt isteden på hvordan utvalget skulle gjøre enn om det var nok.

Det nye utvalget ble valgt ved å søke i Cristin og manuelt søke opp forskere som hadde tilknytning til en norsk institusjon og som hadde publisert i *Sustainability*. Mange norskvitenskapelige institusjoner hadde et godt grunnlag for å rekruttere fra, men det ble valgt å bare fokusere på en institusjon. Etter institusjonen var valgt ble det valgt å rekruttere fem forskere. Jeg samlet opp en liste over alle kandidatene som hadde publisert fra den institusjonen også begynne å ta et utvalg derfra. Rekruttering av informantene ble gjort med mål om å få forskjellige fagfelt inn hvis det var forskjellige perspektiv. Sustainability har

⁴ Oversikten over fagorganene finnes her <https://npi.hkdir.no/fagfeltoversikt>

bærekraft som overordnet tematikk, så jeg ønsket å se om det var ulike perspektiver innen forskjellige fagfelt. Det gikk fint å rekruttere fem informanter fra fem forskjellige fagfelt.

NSD/SIKT har godkjent bruken av intervju og ble godkjent både til det gamle og nye utvalget.

4.2.2 Intervjuguide

Jeg valgte å ta i bruk av semi-strukturerte intervjuer. I semi-strukturerte intervjuer tar man utgangspunkt i en intervjuguide mens spørsmål temaer og rekkefølge i intervjuet kan variere og bevege seg frem og tilbake. (Johannessen et al., 2021, s. 108–109). Dette var nok et riktig valg fordi jeg opplevde at ingen av intervjuene bevegde seg likt og informantene gikk ofte over på annen tematikk både innenfor det i intervjuguiden, men også på annen tematikk utenfor. Spesielt dukket det opp en del rundt publiseringspress som jeg ikke hadde forventet på forhånd.

Intervjuguiden ble originalt utarbeidet mot det første utvalget jeg beskrevet i 4.2.1, men flere elementer av den ble beholdt og tatt videre i den endelige intervjuguiden jeg brukte til å intervju det endelige utvalget. De spørsmålene som ikke lenger var relevante for case-et ble fjernet, og de ble legget til spørsmål om *Sustainability*.

Følgende er strukturen til intervjuguiden:

- Introduksjon til hvem jeg er, og hva prosjektet innebærer
- Spørsmål om deres bakgrunn, hvor mange år som forsker og fagfelt
- Deres kjennskap til publiseringsindikatoren, og deres generelle tanker rundt den
- Nivå x; Hvor godt er de kjent med nivå x, noen spørsmål rundt publisering i tilknytning til nivå x, generelle tanker om nivå x
- Spørsmål om *Sustainability* og deres erfaringer med tidsskriftet.
- Om egen forskningspraksis og publisering. Bruken av akademiske svartelister, om de hadde kjennskap til slike lister, om de har noen gang brukt slike lister.
- Åpent avsluttende spørsmål om nivå x har potensiale til å bli mer enn en prøveordning, og om de har noen generelle tanker til tellekantsystemet.

For å se en kopi av intervjuguiden se vedlegg 1

4.2.3 Gjennomføring av intervju

En pilot vil si at man tar en test på intervjuguiden for å finne ut om den fungerer i praksis og om det er noen eventuelle ting som burde forandres. Piloten ble holdt i januar 2023, og ga inntrykk for at intervjuguiden fungerte godt som den var. Ingenting ble forandret fra piloten når jeg snakket med de andre informantene. Intervjuet fra piloten er en del av det endelige datasettet.

Som ansatt ved et UH-bibliotek gjorde det lett for meg å ta kontakt med informanter. Informantene ble kontaktet via e-post hvor de fikk en kort beskrivelse av prosjektet og hvorfor de hadde blitt rekruttert. Jeg hadde først en uformell rekrutteringsmail⁵ som jeg brukte som midlertidig løsning mens jeg ventet på svar fra NSD/Sikt. Jeg tok utgangspunkt i den uformelle rekrutteringsmailen og sendte ut disse fra desember 2022 – februar 2023. Når informantene sa de gjerne kunne være med avtalte vi tidspunkt og om det var mulig å møttes fysisk eller digitalt, deretter avtalte vi tidspunkt og så fikk de en kopi av samtykkeskjema på e-post.

De fem første informantene jeg kontaktet sa alle ja. Det ble gjort et forsøk å rekruttere innenfor forskjellige fagfelt og dette gikk uten problem i rekrutteringen. Hvis de fem første informantene ikke hadde sagt ja så hadde det vært 40+ andre informanter ved institusjonen jeg også kunne ha gått og spurt om å være med i studiet.

Intervjuene ble gjennomført i perioden januar 2023 til mars 2023. Informantene var med på å bestemme hvor intervjuene skulle holdes. Jeg hadde mulighet til å møte alle informantene fysisk. Intervjuene ble holdt på et nøytralt sted på institusjonen de jobbet ved eller deres kontor. Det ble satt av en klokke time til intervjuene hvor 45 minutter skulle være til selve intervjuet. Intervjuene ble gjort med lydopptak gjennom nettskjema-diktafon-appen. Pilotintervjuet falt på 45 minutter i lengden og dette ga inntrykk for at det var rundt denne tiden intervjuet ville ta. Lengden til resten av intervjuene varierte, hvor det korteste var 20 minutter og det lengste 45 minutter. De fleste intervjuene var på rundt 40 minutter, og var til sammen litt i underkant av 3 (176 minutt) timer.

4.2.4 Behandling av data.

Lydopptakene ble brukt til å transkribere intervjuene i etterkant. Til sammen var intervjuene på 72 sider eller 27194 ord. Noen av informantene spurte noen spørsmål i etterkant når

⁵ Mailen var en kort beskrivelse av studien og om informantene hadde mulighet til å delta.

lydopptaket var slutt, det som virket relevant ble lagt til i intervjuene. Jeg hadde også noen notater fra enkelte av intervjuene, men dette valgte jeg også å utelukke fra oppgaven siden ingen av dem virket mer enn tanker jeg noterte for min egen skyld mens jeg holdt intervjuet.

Intervjuene ble også forandret sånn at all personlig identifiserbar informasjon ble fjernet for å opprettholde informantenes anonymitet. Informantene har alle blitt gitt kjønnsnøytrale navn. Forskerne ble gitt disse kjønnsnøytrale navnene: Kim, Luka, Frøy, Gill og Jone.

Jeg startet å kode intervjuene i NVivo, men etter å hadde legget inn koder og begynt på det første intervjuet kom jeg borte i tekniske problemer og NVivo krasjet eller hadde en uendelig «laster inn»-loop. Dette gjorde at jeg la NVivo til siden, og brukte en makro fra DocTools⁶ til å kode og eksportere det. Makroen jeg hentet fra deres nettside lar en legge inn kommentarer i Word-dokumenter og så eksporteres til en tabell. Deretter samlet jeg opp tabellene og puttet disse inn i en samlet Excel-fil for alle intervjuene.

Jeg startet med 22 koder jeg lagde etter å ha lest over intervjuene en gang. Enkelt av disse kodene hadde underkategorier, som totalt gjorde det til 34 koder.

I intervjuene oppdaget jeg enkelte ting jeg ikke hadde forventet på forhånd. F.eks. at alle informantene kom inn på tematikken rundt publiseringspress. Selv om jeg ikke hadde tanker om dette originalt for det jeg ville undersøke var det en gjengående tendens relatert til både finansering, karriere og publiseringsindikatoren.

Tilnærmingen jeg tok til innholdsanalysen av intervjuene blir beskrevet i 4.5.

4.3 Skjermdumper fra nivå x-tidsskrift og listene.

Jeg har lagret og dokumentert av alle nivå x-tidsskriftene sine sider på kanalregisteret i to ulike perioder. Ut av dette har jeg laget statistikk for alle tidsskriftene som har vært på nivå x i de to periodene jeg har dokumentert dem. Kombinert med dette har jeg også gått gjennom kommentarene til tidsskriftene på nivå x. Fortrinnsvis *Sustainability* men jeg har også sett på de andre tidsskriftene.

Den første perioden var den jeg originalt hadde planlagt å ha fra nivå x sin innførelse i september 2021 til januar 2022 (heretter periode 1). Håpet var at det ble gjort nok diskusjon i

⁶ Makroen kan finnes og lastes ned her <https://www.thedoctools.com/word-macros-tips/word-macros/extract-comments-to-new-document/>

dette tidsrommet for å kunne se nærmere på kommentarene under hvert tidsskrift. På grunn av at prosjektet ble utsatt med et år frem til vår 2023 ble det gjort et valg å dokumentere i tidsrommet september 2022 til januar 2023 (heretter periode 2). Det har blitt tatt dokumentasjon av tidsskriftene et par datoer under undersøkelsen. Disse datoene ligger detaljert i tabellen under

Periode 1	Periode 2
2. November 2021	4. September 2022
9. November 2022	6. oktober 2022
10. Januar 2022	26. Oktober 2022
22. Januar 2022	29. Desember 2022
	31. Januar 2023

Jeg har fulgt med nivå x i perioden februar – august 2022 men dette har ikke blitt dokumentert. Jeg har skjermdumper fra denne perioden hvor det var noen tidsskrift som ikke har vært med i denne perioden. Dette var bare skjermdumper av tidsskriftene som var på nivå x, og ikke informasjonen om dem. Jeg nevner dette for å vise at ikke hele nivå x i tidsrommet har blitt dukket, så disse månedene mellom de to datasettene faller utenfor oppgaven. Hvis man ønsker å se på hvilke tidsskrifter som ikke har blitt dekket i denne oppgaven kan man finne en historisk oversikt over tidsskriftene som har ligget på nivå x i Internet Archive.⁷

I praksis er listen over nivå x tidsskrift puttet inn i systemet for norske tidsskrifter i det som kalles kanalregisteret. Her står det detaljer for tidsskriftet som tittel, originalland og hvilket nivå (0, 1, eller 2) tidsskriftet ligger på. Det står også en rekke annen informasjon som hvor mye publiseringspoeng tidsskrifter har hatt gjennom årene. Listen i kanalregisteret er også hvordan nivå x og tidsskriftene som ligger der kan bli sett på av hvem som helst, og hvordan listen er i praksis organisert.

De tidsskriftene som ligger på nivå x listen har fått tilføyet en notis om «nivå x-vedtak» som detaljerte hvorfor tidsskriftet har blitt plassert på nivå x. Dette er også en del av datagrunnlaget.

⁷ https://web.archive.org/web/20230000000000*/https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/NivaX

Bruken av kommentarene gjort av forskere i kanalregisteret som brukes i datagrunnlaget har vært behandlet og godkjent av NSD.

4.3.1 Statistikk utarbeidet fra kanalregisteret

Fra de to datasettene har jeg utarbeidet en oversikt over tidsskriftene på nivå x ved å inkludere informasjonen om tidsskriftene som har ligget i kanalregisteret. De to periodene har blitt gitt to ulike tabeller de har blitt ført inn i. Kopi av tabellene finner du vedlagt til oppgaven. Disse har blitt utarbeidet og lagret i Excel.

Kombinert har det vært 44 tidsskrift på nivå x i de to tidsperiodene, hvor 14 var i perioden 1 og 30 i periode 2. Totalt har det vært 74 kommentarer på tidsskriftene i det tidsrommene det har vært på nivå x. Noen av tidsskriftene har kommentarer fra tidligere år før nivå x sin introduksjon, disse har blitt utelukket fra undersøkelsen da de finner sted utenfor oppgavens tidsrom. Kanalregisteret har tre kategorier til sine kommentarer, *Faglige kommentarer*, *Bekymringsmeldinger*, og *Svar*. Jeg velger å snakke om alle tre det er nødvendig. Svar er ikke en kategori som kanalregisteret har, men det er det jeg velger å kalle de kommentarene som er direkte svar til noen andres *Faglige kommentarer* eller *Bekymringsmeldinger*.

Hvis et tidsskrift har vært over eller flere standpunkt hvor jeg har tatt skjermdumper og laget statistikk har jeg dekket dette. I de samlede datasettene har jeg inkludert den seneste skjermdumpen av tidsskriftet hvis det er over flere perioder. (f.eks. Viruses er både i desember 2022 og januar 2023, jeg velger her å bruke skjermdumpen fra januar.).

Det var også noe mer informasjon hadde originalt hadde tenkt å tilføye statistikken informasjon utenfor det som lå i kanalregisteret om forlagene sine stiftelsesdato, betalingsmodell og eventuelle forfatterbetaling-kostnader men jeg valgte å ekskludere dette. Dette er hovedsakelig fordi den kvantitative delen av oppgaven er noe jeg har vektet mindre. Det var også de fire minimumskriteriene i kanalregisteret og informasjon rundt åpen tilgang som jeg originalt hadde med i datasettene men endte ikke opp med å bruke til analysen av nivå x tidsskriftene.

En kopi av datasettene med den informasjonen som ble brukt til analyse ligger vedlagt i vedlegg 2.

4.3.2 Vitenskapelig diskusjon på nivå x i kanalregisteret

Kommentarene i kanalregisteret er forskersamfunnet sin måte å argumentere og snakke om nivå x tidsskriftene og komme med argumenter, erfaringer og andre aspekter ved tidsskriftene. Jeg har valgt å se på dette av akkurat denne grunn fordi NPU har frontet dette kommentarfeltet som en del av nivå x og at det blir tatt med som vurdering i det endelige valget rundt nivå x-statusen til et tidsskrift. Dette er noe jeg legger frem i kapittel 5.1.

I tillegg så gir det også mulighet å fange opp annen diskusjon som går rundt i dette kommentarfeltet. Som spørsmål rundt nivå x er, hva et tidsskrift som blir puttet på nivå x er og andre spørsmål av samme art. Med andre ord så er det ikke bare diskusjonen om et tidsskrift sin nivå x status, men også hva nivå x *egentlig er* og *hva det betyr* for forskerne. Spesielt de som har publisert i tidsskriftene som har fått nivå x status.

Jeg har gjort en dokumentanalyse av disse kommentarene og sortert dem inn i samme kategorier som jeg har gjort i intervjuene. En dokumentanalyse er en form for kvalitativ innholdsanalyse hvor man samler inn relevante dokumenter for å belyse problemstillinger man ønsker å studere. Kvalitativ innholdsanalyse innebærer ofte å organisere aktuelle utvalgte deler av dokumentet som tekstsitater (Johannessen et al., 2021, s. 236). I denne studien vil aktuelle sitater drass ut fra kommentarfeltene og undersøkt for hva de sier og avdekker rundt nivå x. En fordel med dokumentanalyse er at de dokumentene man ser på ikke har blitt påvirket av forskningen som ved f.eks. observasjon. (Johannessen et al., 2021, s. 242–243). Dokumentene som er valgt ut her har blitt skapt utenom studiens rammer og kan dermed argumenteres til å ha en grad av autenticitet som er en fordel for å støtte opp for å belyse problemstilling og spørsmål. Videre har det også en god funksjon til å kunne støtte opp mot funn gjort i andre deler av studien.

4.4. Gjennomgang av NPU sine referater

Det har ikke blitt gjort en metodikk rundt gjennomgang av disse referatene, men de har blitt gått gjennom som en del for å avdekke relevant informasjon til studiet.

NPU har sine referater fra 2006 og fremover tilgjengelige åpent på nett.⁸ Vanligvis har de hatt 3-4 møter i året. Jeg har gått gjennom disse dokumentene siden 2012, det ble avgrenset fordi det er ikke alt innhold tilbake i tid som er relevant å se på. Det ble valgt å gå gjennom referatene

⁸ Referatene finnes her <https://npi.hkdir.no/organisering/npu/referat?id=1109>

for å se hvordan de diskuterer både publiseringsindikatoren og indentifisere mulige forgjengere eller se på diskusjon rundt nivå x. Eventuelt om det er noen argumenter rundt innføringen av nivået og hvordan de har lagt grunnlaget og definisjoner rundt nivå x. En annen fordel med dette er at det også gir mulighet å fange opp andre sider ved norsk forskning, kvalitet og publisering som har blitt diskutert og presentert i referatene. Jeg har hovedsakelig vektlagt referatene fra 2019 – 2023 da disse er de som nevner nivå x direkte.

Siden prosjektet ble utsatt har jeg hatt mulighet til å fange opp flere av referatene enn jeg originalt hadde tenkt til, noe som har visst seg til å være en fordel da jeg har fått fanget opp referatene fra september 2022 og frem til mars 2023 som har hatt relevante innblikk til nivå x.

4.5 Tilnærming til analyse

Materialet har blitt gått gjennom på en abduktiv måte som vil si at går prøver å komme frem til en forklaring av et fenomen og at vurderer sannsynligheten for at hypotese(r) stemmer ved å finne gjentatte funn som støtter opp mot hypotesen(e). (Johannessen et al., 2021, s. 31). Jeg har gått frem og tilbake mellom dataene mine fra de forskjellige metodene og har hatt en åpen tilnærming til eventuelle funn eller hypoteser jeg har kommet frem til. Spesielt gjelder dette for intervjuene og diskusjonen i kanalregistret som begge har forskere som snakker om nivå x og *Sustainability*.

Jeg startet først med å gå gjennom intervjuene før jeg gikk over til kommentarene, og så om det var gjengående funn. Etter jeg hadde gått gjennom alt datamaterialet her så jeg fram og tilbake ovenfor diskusjonen for å se om det var noen gjengående tendenser og om det var noe jeg ikke hadde fått med meg i første omgang.

5.0 Analyse og resultater

I dette kapitlet presenterer jeg analyse og resultater fra undersøkelsen. Jeg har delt dette inn i fire underkapitler. Det første kapitlet tar for seg hvordan nivå x ble drøftet i NPU og hva bakgrunnen til nivå x har vært. Hovedsakelig kommer dette frem i deres referater, men det kommer også frem andre grunner i offentlig diskusjon. Kapittel to tar for seg hvilke tidsskrift som har vært på nivå x i forhold til ulike aspekter som forlagshus, fagfelt og utgiverland. I kapittel tre presenterer jeg diskusjonen som har foregått rundt nivå x-statusen til tidsskrift i kanalregisteret. Videre hvilke argumenter som har dukket opp i denne diskusjonen, samtidig

som jeg ser på hvordan forskere skildrer deres meninger om nivå x. Jeg vil også ta for meg diskusjonen som har skjedd rundt *Sustainability* i kanalregisteret.

Til slutt i kapittel fire vil jeg presentere resultater fra intervju basert på delstudien jeg har om *Sustainability*, hvor jeg vil diskutere funn og meninger rundt tidsskriftet både fra intervjuene og diskusjoner i kanalregisteret. Etter dette vil jeg presentere andre temaer som dukket opp in intervjuene rundt publiseringspress og hvordan publiseringsindikatoren påvirker forskeres arbeid.

5.1 Organiseringen av nivå x

Denne delen svarer på forskningsspørsmål 1 og er i stor grad basert på min analyse av NPU-referater. Jeg går gjennom disse kronologisk og har delt inn i tre underkapitler. Først presenteres diskusjonen som foregikk i NPU rundt nivå x og hvordan ideen om nivået kom fram. Deretter hvordan x blir presentert og iverksatt og tiden etter. Til slutt legger jeg frem intensjonen som ligger bak nivå x.

5.1.1 Nivå x blir til

Første gangen nivå x kommer opp i referatene blir det frontet sammen med en bredere diskusjon om kvalitet på nivå 1 og et ønske om å inkludere fagmiljøene i diskusjonen rundt tidsskrifter og komme med erfaringer rundt tidsskriftene. Nivå x blir beskrevet som

«... tidsskrifter der vi er usikre på kvaliteten, et tidsskrift som settes i en venteposisjon. Fagmiljøene blir gjort oppmerksom på denne statusen gjennom vårt nettsted og inviteres til å bidra med kommentarer og erfaringer. På denne måten kan vi koble fagmiljøene tettere på arbeidet med å godkjenne også nivå 1» (referat 13. september 2019, s. 59 – 60).

Navnet nivå x virker til å være det første navnet NPU har kommet frem til, og er det navnet de har forankret ordningen med listen over tidsskriftene der de er usikre på kvaliteten. Blir nivå x beskrevet som en prosess hvor det ønskes innspill fra forskere for å diskutere tidsskrift og eventuelt være med på å veie valget om det bør ha en nivå 1 status. Det blir utdypet at «Utvalget støtter også ideen om å etablere et nivå x, slik at vi aktivt kan kommunisere med forskersamfunnet om kanaler vi er i tvil om holder tilstrekkelig kvalitet.» (referat, 13. september 2019 s. 60). Rammene eller grunnstenen rundt nivå x virker til å ha blitt etablert

her, hvor det skal være en ordning som skal ta for seg kanaler med usikker kvalitet og en mulighet for å skape dialog med forskersamfunnet for å diskutere disse kanalene.

Nivå x blir videre tatt opp på slutten av 2019 hvor det blir beskrevet at diskusjonen går videre til 2020, og de skal diskutere «... en teknisk løsning for etablering av et såkalt nivå x». (referat, 6. desember, 2019, s. 4). Første møte i 2020 var ikke før i september, og den tekniske løsningen rundt nivå x er det NSD som står ansvarlig for. Den tekniske løsningen blir utsatt etter at «Nøkkelpersonell på utviklersiden ved NSD har sluttet og utviklingsarbeidet av nivå x løsningen derfor forsinket.» (Referat 18. September 2020, s. 24). Forsinkelsen fortsetter ut 2020 med en oppdatering ved første møte i 2021 (Referat 4. desember 2020, s. 28).

2021 starter med en opprømsing at utvalget kom frem til ideen om et nivå x i sammenheng med «... problemstillingen om åpen tilgang og kvalitet på nivå 1. Da med særlig fokus på forlaget MDPI». (Referat 19. mars, 2021, s. 17). Det blir repetert den samme sentimentet som i 2019 motivasjonen til nivå x er tett satt opp mot forandringer i publiseringslandskapet rundt åpen publisering. Noe som har ledet til en situasjon hvor det er spørsmål til kvalitet på nivå 1-tidsskrift. Det kommer også frem at «Det mest krevende med innføring av Nivå x er hvordan kommentarfunksjonaliteten i tilknytning til nivå x-listene skal utformes, slik at faglige kommentarer blir fanget opp på en god måte i NPI» (Referat 19. mars, 2021, s. 17). Vektleggingen av faglige kommentarer virker til å være en vesentlig viktig del av hvordan de ønsker å utforme nivå x, og ordningen blir ikke i praksis utgitt før dette kommer ut.

Neste referat nevner en artikkel *Profittjegere vanner ut norsk forskning* av Nøland og Fosso fra 21. mai. 2021 og at på bakgrunn av dette utga kronikken *Vi innfører nivå x for tvilsomme tidsskrifter*. Det blir beskrevet at:

«Artikkelen kom på et tidspunkt der NSD var helt i innspurten med utviklingen av nivå x og arbeidsutvalget var i dialog med fagorganene om tidsskriftene som skulle inngå i nivå x listen. Arbeidsutvalget valgte derfor å skrive en kronikk i Khrono der vi orienterte om lanseringen av nivå x før løsningen var klar, for å vise at problemstillingene Fosso og Nøland var opptatt av også var på agendaen i Det nasjonale publiseringsutvalget, og at nivå x var vår løsning. (referat 17. september 2021, s. 39).

Nivå x blir beskrevet som «løsningen» til situasjonen som blir beskrevet i Fosso og Nøland som kritiserer MDPI for svake fagfellevurderingsprosesser og at deres taktikk er å «... oversvømme

markedet med hastepublisererte spesialnumre for ren profitt». (Nøland and Foss). Kronikken til arbeidsutvalget går i detalj på hva formålet med nivå x er og hvordan den vil bli utført i praksis. Den nevner at nivå x skal være et *nytt nivå for kanaler som opererer i gråsonen*. (AU-artikkel) Det utdypes med at:

«Ideen med nivå x er å la tidsskrifter eller bokforlag der det er usikkerhet om godkjenning eller avvisning bli gjenstand for offentlig diskusjon og tilbakemelding. Listen over nivå x-kanaler skal offentliggjøres på sidene til Den norske publiseringsindikatoren, hvor alle som ønsker det, kan bidra med å legge inn kommentarer. Vårt håp er at nivå x-status skal utløse aktivitet i forskersamfunnet i form av kommentarer på nettstedet som kan gi oss et bedre grunnlag for endelig beslutning.» (AU-artikkel)

Det er umiddelbart to ting jeg vil peke ut som kommer ut av denne kronikken:

- 1) Nivå x blir beskrevet som et *nytt nivå*, noe som vil si at det blir puttet på lik linje med nivå 1 og 2.
- 2) Nivå x blir tett satt opp mot en diskusjon i forskersamfunnet og intensjonen til nivå x er også å kunne diskutere kanaler og deres status

Disse to elementene er viktige fordi de er den første offentliggjøringen av nivå x mot forskersamfunnet i en kanal som er lett tilgjengelig (og lest av en vesentlig del norske forskere), mye av den tidligere diskusjonen av NPU eller arbeidsutvalget til nivå x har stort sett vært internt eller i referatene. At disse aspektene ved nivå x har en viss påvirkning til forskere som leser det, og det kan igjen påvirke hvilken oppfatning de har til det.

5.1.2 Formaliseringen av nivå x og tiden etter

Nivå x blir igjen gitt beskrivelsen som en gråsoner som anvendes til tidsskrift som oppfyller de fire kravene for å bli godkjent som en publiseringskanal (vitenskapelig redaksjon, fagfelleverdert, internasjonal forfatterkrets, bekreftet ISSN) men «... der det fortsatt er tvil eller løpende diskusjon i forskersamfunnet» (referat, 17.9.2021 s. 40; referat, 3.12.2020 s. 12). Nivå x skal altså være et nivå som skal ha funksjonen til en gråsoner der tidsskrift som har oppfylt de formelle kravene for å kunne bli oppført i publiseringsindikatoren, men der av det forskjellige grunner er tvil i NPU eller i forskersamfunnet. Nivå x blir her også fremmet som et nivå der

forskersamfunnet skal ha en vesentlig rolle og skal ha en betydning for om et tidsskrift kan havne på nivå x.

Proessen til hvordan tidsskrift havner på nivå x blir beskrevet som en prosess med fire steg:

«1. Identifiseres gjennom innspill fra enkeltforskere, fagorganer eller fra oss i arbeidsutvalget i forbindelse med saksbehandling av nye, eller basert på innmeldte bekymringsmeldinger for eksisterende kanaler. Det er nå etablert et nytt valg under kommentarer for «bekymringsmeldinger».

2. Kandidater til nivå x avklares med fagorgan før de legges ut på listen, og de ledsages da av et vedtak.

3. Kommentarene som kommer inn etter at tidsskrift er plassert på nivå x gjennomgås i neste AU møte for å vurdere om vi er nærmere en endelig avklaring. Endelig beslutning gjøres i samarbeid med fagorgan.

4. Om slike kanaler ender opp på nivå 0, etter at de har vært på nivå x, så mangler vi et kriterium for et slikt vedtak med dagens kriterier.» (referat, 17.9.2021 s. 40; referat, 3.12.2021 s. 12).

Jeg vil umiddelbart kommentere at prosessen som blir beskrevet av nivå x fremmer nivå x som et tett arbeid med forskersamfunnet og at både nominering til nivå x og diskusjon av tidsskrifter som ligger på nivå er noe de ønsker et tett samarbeid med forskersamfunnet. Dette gjøres enda tydeligere når det blir sagt at det vurderes et femte kriterium «anbefalt av forskersamfunnet» for å kunne godkjenne kanaler i publiseringsindikatoren (referat, 3.12.2021 s. 12-13). På bakgrunnen av diskusjonen av nivå x så har det blitt lagt enda mer vekt på at NPU ønsker å inkludere forskersamfunnet i debatten om tidsskrifter og kvalitet.

I årsrapporten for 2021 så blir det nevnt en artikkel som tar for seg ordningen rundt nivå x (referat, årsrapport 2021, s.3), denne artikkelen av Røeggen ble også nevnt i 3.1.

Det er tre elementer jeg vil dra ut fra artikkelen som er relevant for motivasjonen bak nivå x:

1. En stor mengde med tidsskrift som har hatt deres praksis diskutert baserer seg på nye publiseringsmodeller innenfor OA baserer seg på forfatterbetaling. Denne nye modellen har hatt en effekt som påvirker forskningskvaliteten da forskere blir

ytterligere presset da betaling innfaller kombinert med det eksisterende presset de har for å publisere. Dette har ledet til at forlagene konkurrer om å publisere høyt volum ovenfor å sikre høy kvalitet gjennom redaksjonelle prosesser og det faglige innholdet (Røeggen, 2021, s. 2–3)

2. For å håndtere problematikken beskrevet i punkt 1 så har de bestemt seg for å spørre forskersamfunnet om tilbakemelding. Nivå x har blitt etablert og ligger åpent med håp om at det skaper engasjement og en mulighet for å få tilbakemelding fra forskersamfunnet. (s. 3).
3. Tidsskriftene på nivå x faller innenfor to kategorier: 1) tidsskrift som allerede har blitt godkjent som en kanal hvor norske forskere har publisert sine resultater. Det som er felles for disse tidsskriftene er bekymringsmeldinger og historier om dårlige erfaringer fra forskere enten som forfattere eller fagfeller eller at de har blitt invitert til redaksjonen selv om tidsskriftets omfang er langt utenfor deres kompetanse. 2) Tidsskrifter som ikke er godkjent, tidsskrifter som oppfyller de formelle kravene, men det har blitt oppdaget at de blir diskutert i forskjellige forum og blogger eller at indekseringstjenester har utelukket dem på grunn av redaksjonell uredelighet. (s. 3).

På grunn av en bevegelse til OA så en ny forretningsmodell som forlagene kan tjene godt på oppstått, noe som samtidig påvirker den vitenskapelige kvaliteten og går over til en kvantitet over kvalitet-situasjon. Nivå x virker til å være et svar mot denne situasjonen og for å forsvare vitenskapelig kvalitet, for å fronte tidsskriftene som faller i «gråsonen» på en arena hvor forskersamfunnet kan diskutere statusen til tidsskriftet basert på egne erfaringer.

Nivå x kommer opp igjen når NPU diskuterer hvordan de skal håndtere beslutningen *Sustainability* før de tar det endelige valget til hvor de plasserer tidsskriftet og velger å kommunisere med publiseringsutvalgene innenfor samfunnsvitenskap og MNT (referat, 3.12.2021 s. 17). Så en dimensjon ved nivå x er også å snakke med de relevante aktørene internt i de forskjellige publiseringsutvalgene som ligger under NPU for å være med på å gjøre valg rundt nivå x-statusen til et tidsskrift. Dette blir oppfølgt da NPU-samfunnsfag kom frem til dette vedtaket:

«Utvalget var ikke samstemte om Sustainability, men et flertall argumenterte for at tidsskriftet skulle beholde nivå 1. Samtidig ble det understreket at saken illustrerer et alvorlig problem som trenger en generell løsning» (referat, 16.3.2022 s. 32).

Det endelige valget fra samfunnsfag var at de ønsker at *Sustainability* beholder statusen. Mens et helt motsatt blikk kommer til uttrykk fra NPU-MNT sitt vedtak med at et flertall ønsker å ta ned *Sustainability* til nivå 0:

«Det er bred enighet i utvalget om at problemstillingen er systemisk og at det er viktig at NPU jobber for en løsning. Et flertall i utvalget innstiller på å sende et klart signal ved å ta ned *Sustainability*, men et mindretall ønsker at NPU jobber for en generell løsning først.» (referat, 16.3.2022 s. 32).

Så til og med i NPU sine underordnede grupper diskuterer og er ikke enige i blikket på tidsskriftene som befinner seg på nivå x, her med *Sustainability* som eksempel. Så diskusjonen foregår også internt og det er ikke en beslutning som blir gjort uten en god begrunnelse. Det kommer også frem at de som står i arbeidsutvalget bemerket at de hadde et valg mellom å nå bruke *Sustainability* for å statuere et eksempel (referat 16.3.2022 s. 32-33). Det kommenteres også av en i arbeidsutvalget kommenterer

«Da vi innførte nivå x var vi enige om at terskelen for å plassere et tidsskrift på nivå x måtte være lav. Nå er vi ute etter argumenter for å ta ned kanaler som faktisk brukes av mange og som vi samtidig ikke finner anbefalelsesverdige. Det er veldig viktig med en god begrunnelse i denne saken.» (referat, 16.3.2022 s. 33).

Det er altså mye diskusjon som går mellom de ulike partene i NPU og arbeidsutvalget til nivå x. Det legges også et stort søkelys på at en endelig beslutning til et tidsskrift uansett størrelse skal være med et godt grunnlag.

Diskusjonen fortsetter om *Sustainability* og det endelige valget og begrunnelsen rundt *Sustainability* er som følgende:

«Vi har mottatt mange bekymringsmeldinger om *Sustainability* fra norske forskere, blant annet om mangelfull fagfelle vurdering, publisering før avsluttet fagfelle vurdering, publisering før språkvask, og manglende kommunikasjon mellom forfatter og redaksjon. Bekymringene har også kommet til uttrykk i norske medier. Av samme grunner er tidsskriftet internasjonalt omstridt blant forskere og problemene med tidsskriftet er dokumentert i flere studier.

Sustainability har lenge vært det mest omtalte tidsskriftet på nivå X. Siden alle fag publiserer i tidsskriftet, har NPU hentet råd i hele bredden, men også sørget for særlig grundig diskusjon i natur- og samfunnsvitenskapene, som oftest publiserer i tidsskriftet. På dette grunnlaget har NPU besluttet å ta tidsskriftet ut av registeret over godkjente kanaler.

Vi er klar over at det finnes tidsskrifter i kanalregisteret med lignende kvalitetsproblemer. Vi arbeider videre med disse ut fra vår målsetting om kvalitet på nivå 1. For å markere denne ambisjonen tar vi nå ut ett tidsskrift som er mye brukt i alle fag.» (referat 4.5.2022 s. 6-7).

Sustainability har dermed blitt tatt ut som en symbolsk måte å si at nivå x har nå hatt en konkret effekt på et tidsskrift som er stort både i Norge og på et internasjonalt nivå. Dette blir presentert som en langsiktig evaluering som til slutt har endt med at *Sustainability* settes til nivå 0. Nivå x er ikke bare for å sette tidsskrift i en midlertidig gråone, men blir presentert og formidlet som et tiltak for å forbedre kvaliteten på nivå 1-tidsskrifter.

Publiseringsindikatoren sin fremtid blir diskutert på bakgrunn av Hatlen-utvalgets rapport og det diskuteres hvordan nivå x sin fremtid kan se ut dersom de velger å fjerne publiseringsindikatoren fra universitetenes finansiering. Det blir fremlagt en ide om hvordan indikatoren sin fremtid kan se ut:

«En endring av forskningspubliseringsindikatoren fra å være en gradert indikator for finansiering av norske universiteter og høyskoler, til å bli en enhetlig indikator for kvalitetssikring av kanaler for forskningspublisering betalt med offentlige midler. En slik omlegging kan med fordel kombineres med noe økte faglige krav til nivå 1 og økt bruk av nivå X.» (referat 16.9.2022, s. 25).

Det blir lagt frem en ide om at publiseringsindikatoren kan gå over til å gå over til å ha en funksjon for kvalitetssikring for publiseringskanaler. Noe som går hånd i hånd med å legge opp forhold til å videreutvikle nivå x (referat 16.9.2022 s. 25). Umiddelbart legger dette frem tanken om at nivå x har et potensiale til å utvikle seg til å ha en annen funksjon enn den originalt hadde og å være en ny del av publiseringsindikatoren sin utvikling til å være en måte å kvalitetssikre kanaler. Beskrivelsen «gråone» passer kanskje bedre i et slikt system og en slik

utvikling vil ved avviklingen av finansieringsdelen av publiseringsindikatoren være en interessant ting å følge videre. ”

Avsluttende rundt nivå x så kommer det frem i årsrapporten for 2022 at

«... erfaringen med ordningen god. Nivå x virker som en effektiv løsning for å aktivisere forskersamfunnet i vurderingen av tidsskrifter hvor vi er i tvil om kvaliteten. Ordningen innebærer også en mer aktiv bruk av fagkomiteene ...» (referat årsrapport 2022 s. 4)

Diskusjonen foregår også videre i NPU etter dette og det blir lagt fram at de fortsatt er fornøyd med nivå x og at «AU [til nivå x] har også erfart stadig større engasjement blant forskere i forbindelse med nivå X-vurderinger.» (referat 16.3.2023 s. 9).

5.1.3 Hva er intensjonen bak nivå x?

Intensjonen bak nivå x er satt opp mot et publiseringslandskap i forandring hvor forlag tar i bruk av OA og forfatterbetaling for økonomisk gevinst. Noe som leder til at den faglige kvaliteten minskes og hvor det blir publisert et ekstremt antall med artikler daglig. NPU la fram forslaget om nivå x basert på en bredere diskusjon om faglig kvalitet på grunn av denne problemstillingen, spesielt på nivå 1. Nivå x blir presentert som en ny del av publiseringsindikatoren som skal fange opp tidsskrifter og ha funksjonen som en «gråsoner» hvor man putter tidsskrift hvis det er usikkerhet rundt deres praksis. Tidsskrift kan havne på nivå x som en konsekvens av diskusjoner eller bekymringsmeldinger i forskersamfunnet.

Diskusjonen i forskersamfunnet er noe som vektlegges av NPU og de ønsker at nivå x skal være noe som forskersamfunnet skal ha en mulighet til å påvirke og legger opp for dette med at forskere skal kunne komme med erfaringer rundt tidsskrifter på nivå x for å påvirke den endelige beslutningen før det tas ut av nivå x-listen.

Nivå x blir frontet og formidlet som en liste over tidsskrift som har noen kvaliteter som kan være bekymringsfulle som gjør at de får «gråsoner»-statusen, og blir puttet på nivå x listen. Listen oppsto i en diskusjon rundt faglig kvalitet og NPU beskriver seg som fornøyd med dens implementasjon. Med en publiseringsindikator i forandring blir det lagt fram at nivå x burde vektlegges som en del av NPI hvis den går over fra å være tilknyttet finansiering til å heller være en måte å se på kvaliteten til publiseringskanaler. Dette er noe NPU også stiller seg positive til.

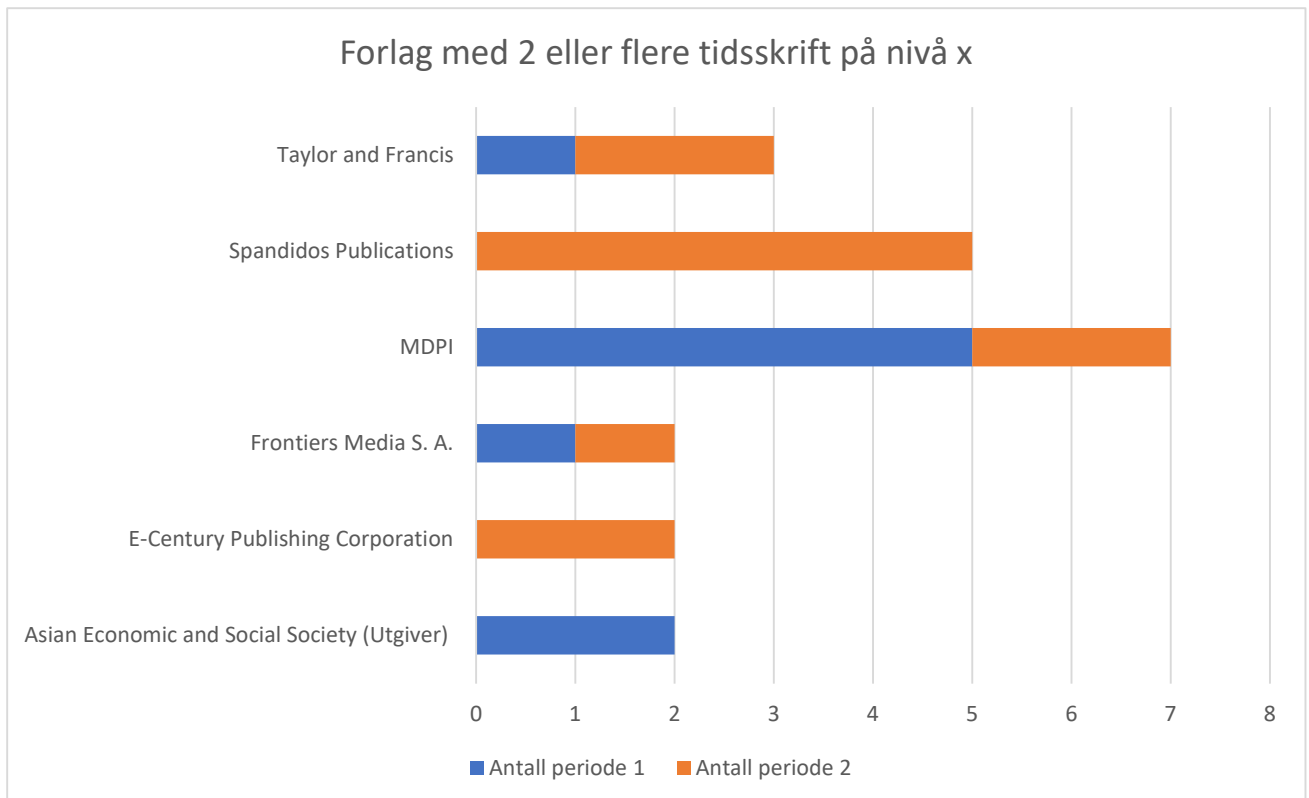
5.2 Tidsskriftene på nivå x

I dette underkapitlet skal jeg vise til tidsskriftene som har vært på nivå x i datasett 1 og datasett 2 og gå over tendensene som finnes her. Først starter jeg med noen konkrete tall over hvor mange tidsskrifter som har vært på nivå x i datasettene. Etter går jeg inn og ser på tendenser som fagfelt, forlag og hvor mange poeng tidsskriftene har hatt og om det er noen som skiller seg ut veldig. Til slutt presenterer jeg hvilke tidsskrift som har fått kommentarer og hva som kjennetegner disse. Dette kapitlet svarer på forskningsspørsmål 2.

5.2.1 Forlagene

Totalt over de to datasettene så er det kombinert 44 tidsskrift, 14 av disse er i datasett 1 og 30 i datasett 2. Dette kan mest sannsynlig reflekteres i at de datasett 1 var når nivå x var en ny ordning mens datasett 2 var i en periode hvor nivå x begynte å trappe opp og bruken av nivå x var kanskje mer vidt kjent som beskrevet i 5.1.2. Videre var det også kanskje at ordningen rundt nivå x var mer konkret og oversiktlig, at den formelle prosessen blant både fagorganene og NPU var mer åpenbar.

I forhold til forlag så er det både de store velkjente forlagene som har drivet med publisering i lang tid (Taylor and Francis, Elsevier, Wiley), OA-forlagene (MDPI, Frontiers, Hindawi), og en blanding av andre forlag. Totalt har det vært 29 forlag som har tidsskrift som har ligget på nivå x. For å lage en oversiktlig måte å presentere dette på har jeg valgt å samle forlagene som har hatt 2 eller flere tidsskrift på nivå x (tabell nedenfor)

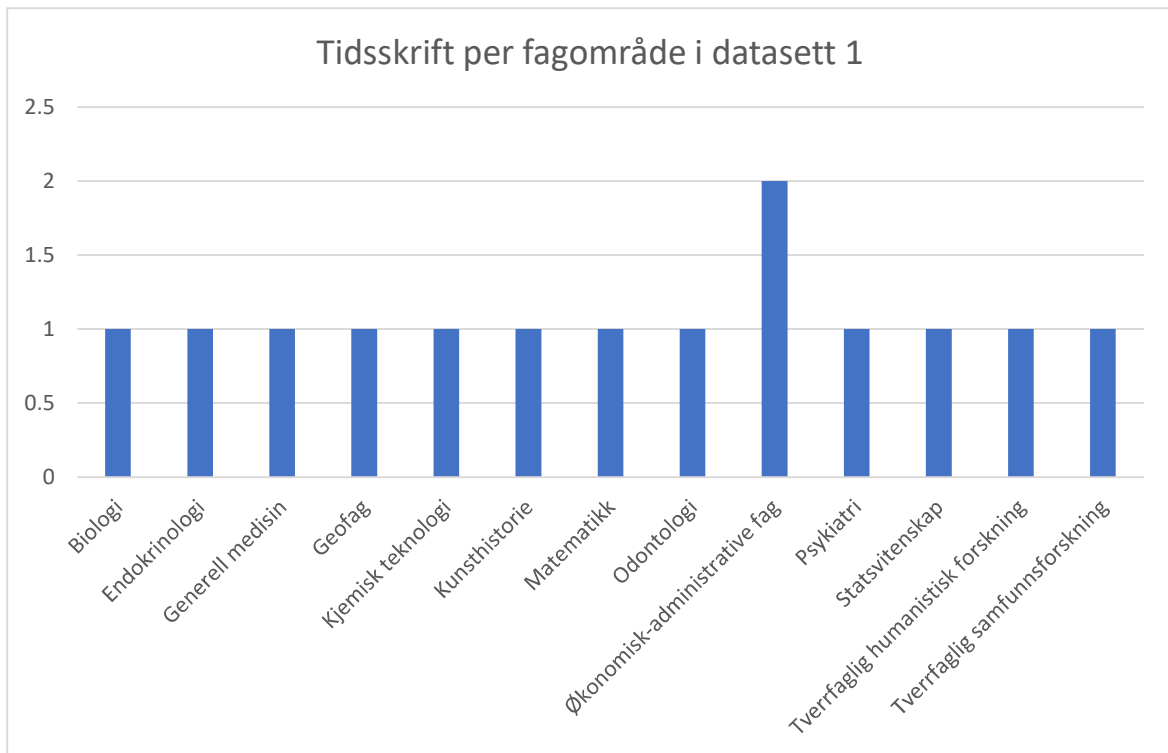

Med generelle trekk så er dette en oppsummering av tidsskriftene som har ligget på nivå x, hvor det er kommet inn tidsskrifter i begge tidsperiodene jeg har undersøkt. Et annet kjennetegn er at nivå x har «påvirket» både de store forlagene som Taylor and Francis og de nye spillerne som Frontiers og MDPI.

MDPI er det forlagshuset som har hatt flest tidsskrift på nivå x, blant annet *Sustainability* så har flere av deres tidsskrifter blitt kritiserte tidligere rundt praksisen (Oviedo-García, 2021) Samtidig så er ikke nivå x bare en samlingsplass for OA-forlag men har også flere fra større aktører som Taylor and Francis.

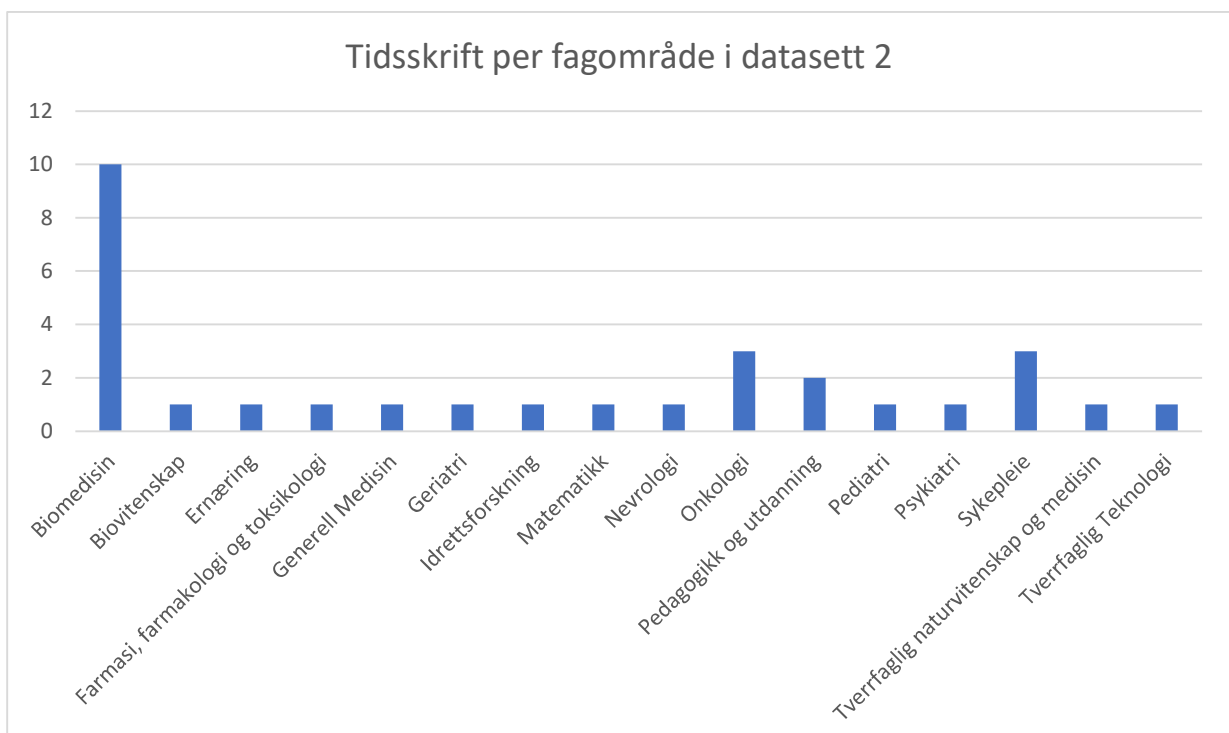
5.2.2 Fagfelt

I de to datasettene så har jeg identifisert 27 forskjellige fagfelt som har ligget på nivå x. Totalt har det vært 27 forskjellige fagfelt, og disse er godt representert over de to periodene. Jeg har valgt å presentere fagfeltene i de to datasettene separat i de to grafene under

Graf 1. Fagområder i datasett 1.

I periode 1 så er tidsskriftene i fagfeltene stort sett variert med tidsskrift innenfor samfunnsfag, helsefag, realfag, tverrfaglige fag og mer. Det er ikke noe som spesielt skiller seg ut her utenom at det har vært to tidsskrift på økonomisk-administrative fag. En variasjon i fagfelt er egentlig bare positivt for å se at det er ikke bare en liste som tar for seg et spesifikt fagområde.

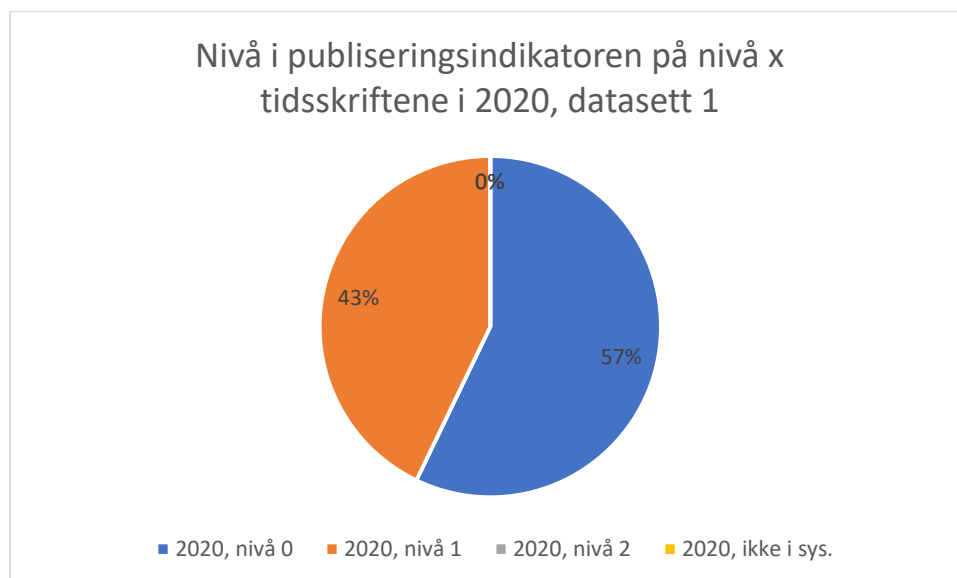
Graf 2. Fagområder i datasett 2.

I motsetning til periode 2 så er det umiddelbart et fagfelt som har dominert nivå x i denne perioden, og dette er biomedisin. Dette er tilknyttet til en sak om såkalte papirmøller som jeg tar for mer i detalj i kapittel 5.3.2. Utover biomedisin så er det de samme tendensene i datasett 2 som i datasett 1 som går igjen. En variasjon i fagområder, hvor tidsskriftene på listen tilhører en kombinasjon av samfunnsfaglige, realfaglige, medisinske og tverrfaglige fag.

5.2.3 Nivå i tellekant og publiseringspoeng

I dette delkapittelet ser jeg på nivå og antall publiseringspoeng tidsskriftene på nivå x har. For nivåstatusen står dette åpent i kanalregisteret for alle år, for datasett 1 har jeg sett på nivået i 2020, og for datasett 2 har jeg sett på nivåene i 2020 og 2021. Dette er fordi nivå-statusen før tidsskriftet havnet på nivå x er det jeg er interessert i å se nærmere på. Etter dette går jeg over og gir noen eksempler på tidsskriftene som har vært på nivå x og antallet publiseringspoeng de har hatt over årene. Jeg kommer til å velge ut et par fordi det er et stort datamateriale jeg ikke har anledning til å diskutere alle sider av i denne oppgavens rammer.

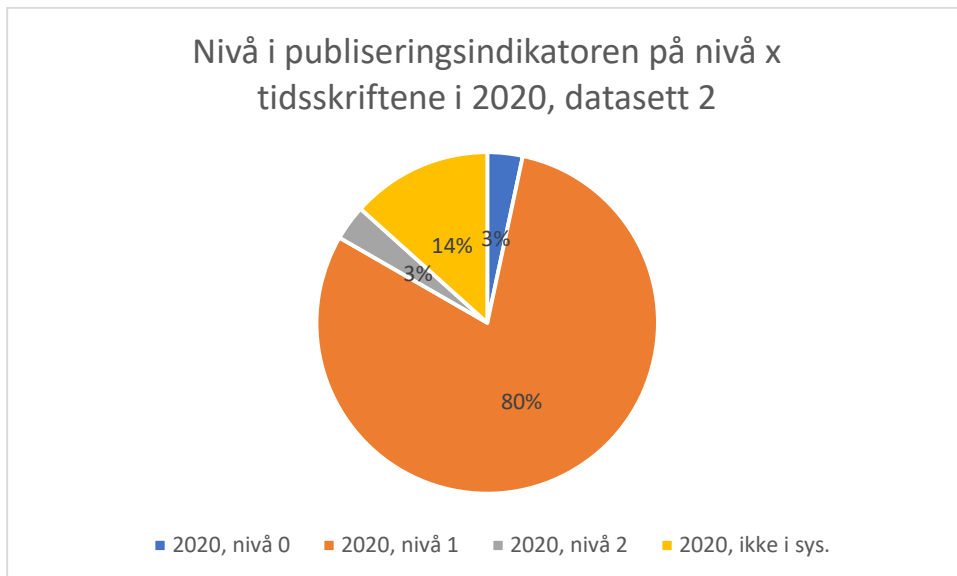
De første 14 tidsskriftene på nivå x er har en kombinasjon av både nivå 0 og nivå 1 tidsskrift, det er ingen tidsskrift på nivå 2. Utover dette så virker det ikke til å være noe mønster.

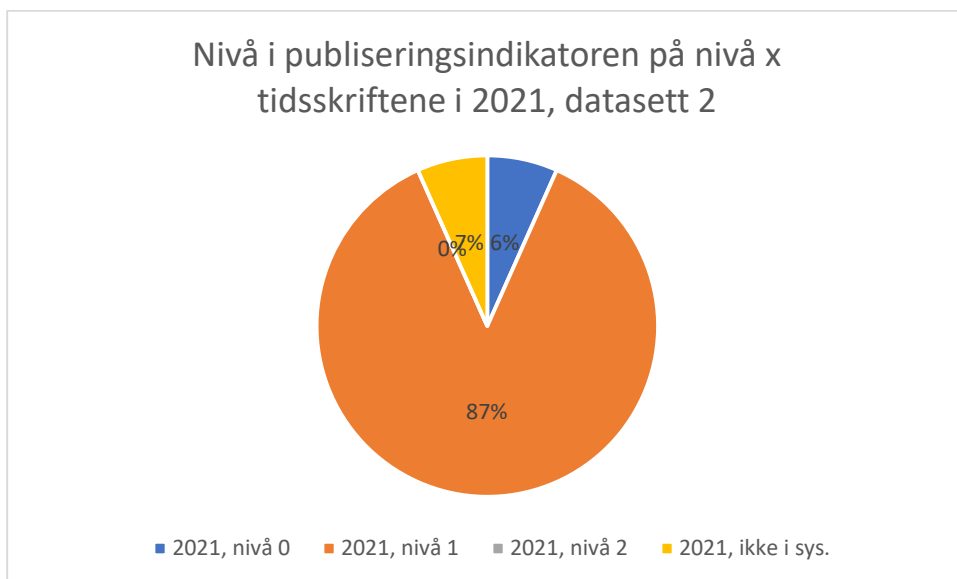
Graf 3. Nivå x-tidsskrift i datasett 1 sitt nivå i 2020

Det er langt mer variasjon blant tidsskriftene i datasett 2 og deres status i 2020, det første man kan se er at det er 1 tidsskrift som ligger på nivå 0, og at det er 1 tidsskrift som er på nivå 2.

80% av tidsskriftene finner man på nivå 1, og det er 4 som tidligere ikke hadde et nivå i kanalregisteret i det hele tatt.

Graf 4. Nivå x-tidsskrift i datasett 2 sitt nivå i 2020

Graf 5. Nivå x-tidsskrift i datasett 2 sitt nivå i 2021

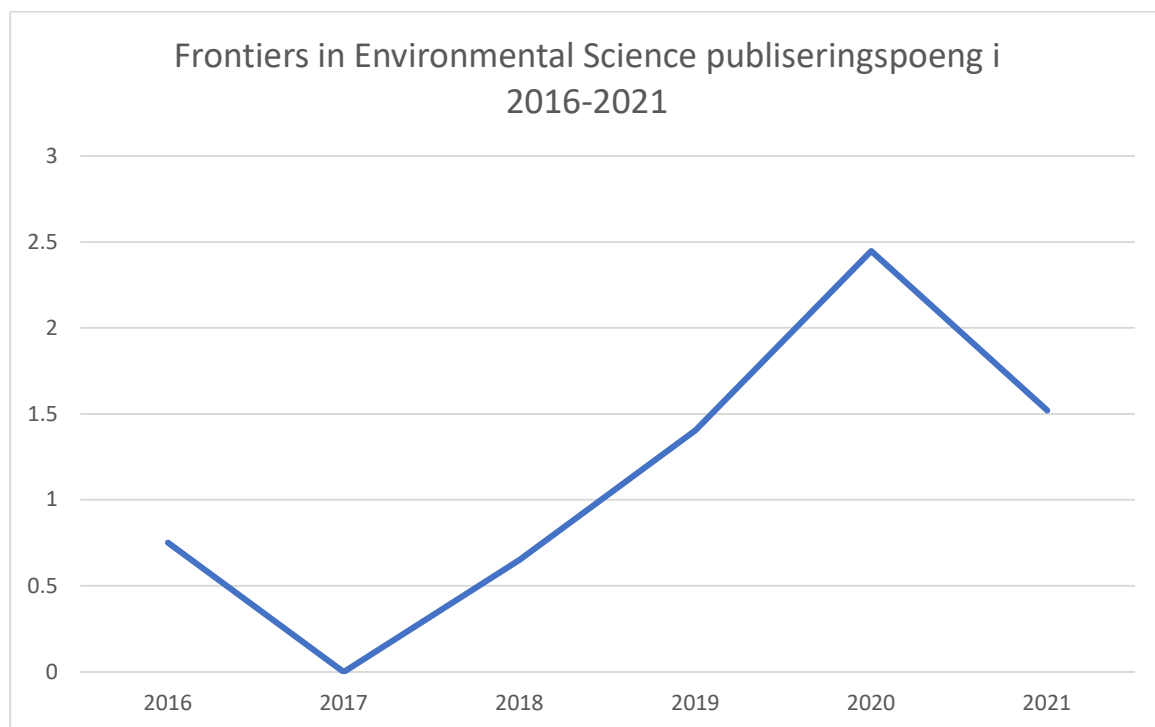
For de to årene i datasett 2, 2020 (Graf 4) og 2021 (Graf 5) så er antallet med nivå 1 tidsskrift 80% og 87% hver for seg. Resten av tidsskriftene utenom dette hadde enten status 0 eller hadde ikke blitt gitt nivå. Det har vært enkelte utviklinger over de to årene som at det ene tidsskriftet som var på nivå 2 i 2020 *Cell Cycle* har gått over til nivå 1 i 2021. En annen ting er at to av tidsskriftene som ikke hadde et nivå tidligere nå lå på nivå 1 eller 0, disse to er *Capillarity* som ligger på nivå 1 og *Journal of nursing and practice* som nå ligger på nivå 0.

Stort sett så virker det ikke til å være noe spesielt som kjennetegner tidsskriftene på nivå x i forhold til nivå. Men jeg vil kommentere at det er en stor forskjell mellom de to datasettene hvor datasett 1 har langt flere nivå 0 tidsskrift (8 stykk) sammenlignet med datasett 2 som har 1 i 2020 og 2 i 2021.

Nivå på nivå x tidsskrift virker ikke til å ha noen spesiell betydning, og dekker hele spekteret på nivå 0, 1, 2 og det som ikke ligger i systemet fra før.

Det er såpass mange tidsskrift med 44 som ligger på nivå x, og jeg har ikke muligheten til å gå over alle, men jeg kommer til å summere opp de gjengående tendensene i forhold til publiseringspoeng i de to datasettene, og peke ut de som skiller seg ut spesielt.

Mange av tidsskriftene i begge datasettene har en sakte utvikling i forhold til publiseringspoeng eller holder seg på det nivået det har hatt, noen går ned og noen går opp. Nedenfor har jeg en linegraf over *Sustainability* fra datasett 1, og *Frontiers in Environmental Science* fra datasett som viser bredden i tidsskriftenes utvikling i.f.t publiseringspoeng.

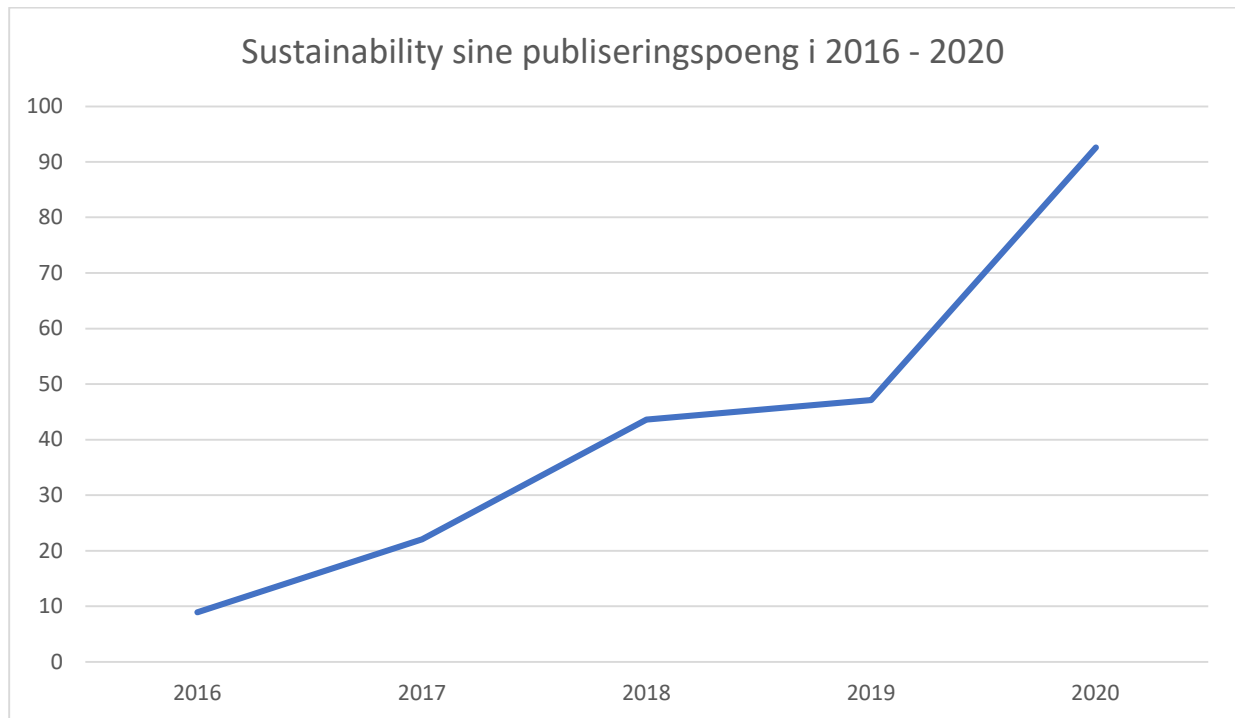

Graf 6. Frontiers in Environmental Science sin utvikling av publiseringspoeng i 2016 - 2021

Publiseringspoengene beveger seg sakte og det er ingen store utviklinger utenom at det går fra å være nesten 1 helt poeng til å gå ned til 0 før det beveger seg opp mot nesten 2,5 før det beveger seg ned igjen. Mange av tidsskriftene kjennetegnes av dette, og enkelte av dem som

Cell cycle i datasett 2 beveger seg fra ca. 7 poeng i 2016 ned til 0 poeng i 2021, mens andre som *Asian Economic and Financial Review* i datasett 1 holder seg på 0 poeng fra 2016 – 2020. Tidsskriftene har ikke en massiv utvikling, men de har en stødig progresjon, mens andre beholder den poengsummen de har (eller ikke har) og vedlikeholder den over flere år.

Derimot ser vi en helt annen utvikling når det kommer til *Sustainability* i datasett 1 som ligger på motsatt side, hvor poengveksten har vært ekstrem.

Graf 7. *Sustainability* sin utvikling av publiseringspoeng i 2016 - 2020

Poengsummen her er ekstrem sammenlignet med resten av tidsskriftene som har vært på nivå x i begge datasettene. Publiseringspoengene har gått fra 8.9 i 2016 til 92.6, poengsummen har blitt tidoblet over perioden.

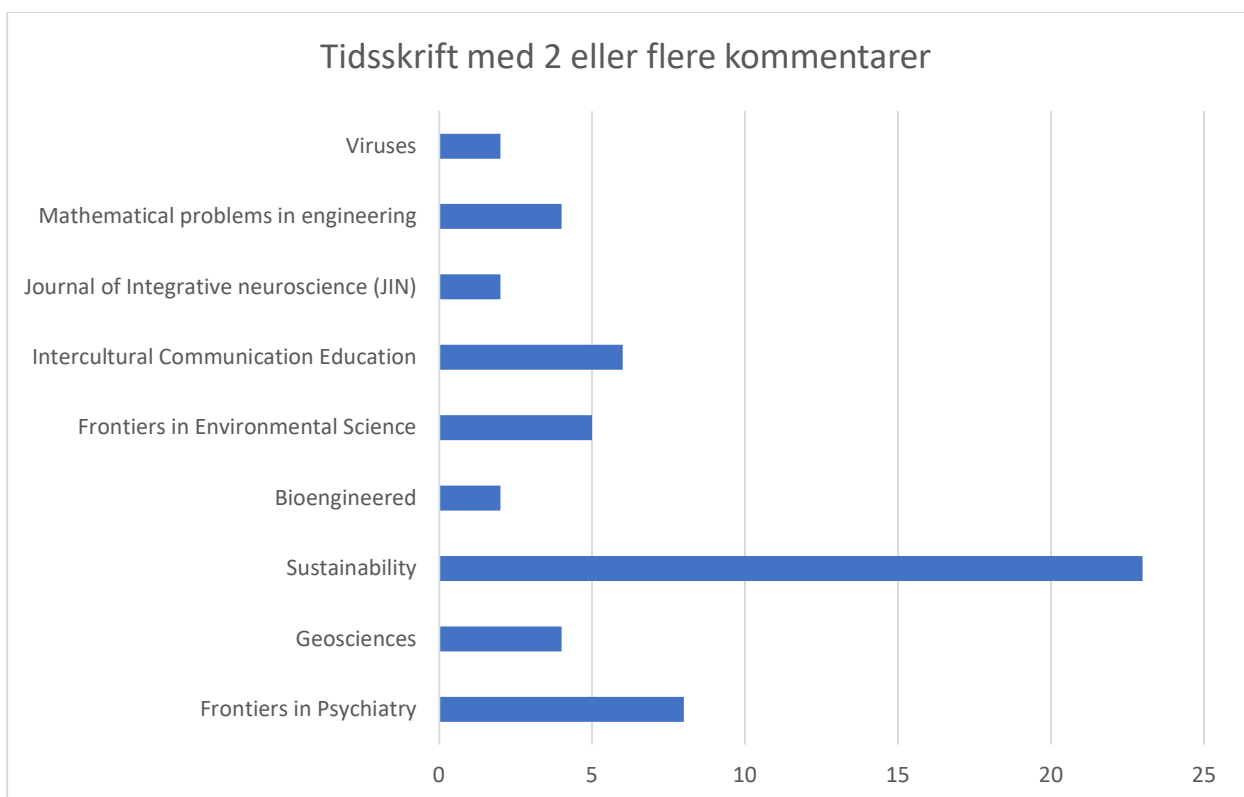
Det eneste tidsskriftet som er i nærheten til publiseringspoengene til *Sustainability* blant nivå x-tidsskriftene er *Frontiers in Psychiatry* som startet på rundt et poeng i 2016 på 0.9693, og som i 2020 hadde 27.5 poeng. *Sustainability* skiller seg veldig ut og til og med det nærmeste tidsskriftet i forhold til poeng skiller seg ut. Disse tallene i seg selv sier ikke noe om tidsskriftet, men det kan imidlertid belyse noe av diskusjonen som oppsto rundt *Sustainability* sin innførsel på nivå x-listen i 2020. Sammenlignet med resten av tidsskriftene er *Sustainability* den som har høyest profil, dette er en ting jeg skal utforske mer i 5.4.

Tidsskriftene på nivå x representerer en bredde i forhold til publiseringspoeng, og det er ingen konkrete mønstre, men det inkluderer tidsskrift som har hatt en stødig progresjon, enkelte som har stagnert, og et par tilfeller hvor poengene har grodd enormt sammenlignet med resten av nivå x-tidsskriftene.

5.2.4 Hvor mye innspill fra forskersamfunnet?

Til slutt avrunder jeg dette kapitlet ved å nevne hvilke tidsskrifter som har fått kommentarer i perioden de har vært på nivå x og hvordan disse tallene ser ut. Hvem av disse som har fått og ikke fått kommentarer og hvor mange kommentarer de har fått. Dette kapitlet tar for seg tallene bak kommentarene, mens innholdet i kommentarene blir diskutert i neste kapittel.

I datasett 1 har det vært 38 kommentarer totalt, mens i datasett 2 har det vært 36 kommentarer. Så kombinert har det vært 74 kommentarer. Mange av tidsskriftene har bare 1 eller 0 kommentarer i begge datasettene så jeg har valgt å samle opp de tidsskriftene som har hatt mer enn en kommentar fra begge periodene i en egen tabell under

Graf 7. Antall kommentarer på tidsskrift med 2 eller flere tidsskrift.

Umiddelbart så er det igjen *Sustainability* som skiller seg ut i forhold til antall kommentarer med 23, etterfulgt av *Frontiers in Psychiatry* med 8 kommentarer og *Intercultural Communication Education* med 6. Det har vært diskusjon på nivå x-tidsskriftene men det er en stor variasjon blant disse og ikke alle av dem har fått kommentarer. Det er bare et par tidsskrift som står ut med noen kommentarer hvor den som skiller seg ut mest er *Sustainability*. Dette kan igjen støttes opp mot *Sustainability* sin størrelse og omfang i forhold til fagområde.

5.3 Argumenter i diskusjonen om nivå x

I dette underkapitlet svarer jeg på forskningsspørsmål 3 ved å se på kommentarene som er lagt fram i kanalregisteret om tidsskriftene på nivå x og diskusjonen som har foregått her. I de to datasettene så er det tre former for kommentarer som blir gjort, og jeg har telt med alle disse. Disse er av artene *faglige kommentarer*, *bekymringsmeldinger* og *respons/svar* på andres faglige kommentarer eller bekymringsmeldinger. Siden disse de to første typene kommentarer virker til å være forskjellige i bruken når det kommer til hvordan et tidsskrifts nivå x status blir vurdert, eller om å gi varsling til et tidsskrift som kanskje ligger på nivå x så har jeg valgt å splitte disse opp i kapittel 5.3.1. og kapittel 5.3.2.

5.3.1 Faglige kommentarer

Faglige kommentarer har forskjellige typer innspill fra både forfattere som har publisert i tidsskriftene, men også andre som gir sine meninger rundt et tidsskrift praksis og om dette er gode nok grunner for å gi det en nivå x status.

Et eksempel på det førstnevnte er denne kommentaren:

«Jeg publiserte i tidsskriftet da det var ganske nytt (2015). Jeg fikk to ordentlige og grundige fagfelleverdinger og betydelig veiledning fra redaktøren (som alltid navngis sammen med forfatteren og slik står medansvarlig for nivået på det som publiseres). I etterkant har jeg fagfellevurdert artikler for dem to ganger. I det ene tilfellet frarådet jeg publisering og artikkelen ble ikke publisert. Ut fra min erfaring er det altså ikke grunn til bekymring, men jeg har ikke oppdatert kunnskap om det generelle nivået -- som ser ut til å variere en god del. Jeg er kjent med at tidsskriftet

på et tidspunkt ble trollet av open-access motstandere som fikk publisert en parodi av kjønnsforskning der.» (Cogent Arts & Humanities, 2021-10-06⁹)

Forskere deler sine meninger og erfaring rundt tidsskriftet, det kommer frem noe av dere historikk med tidsskriftet og hvilke erfaringer de vektlegger. I eksemplet ovenfor kommer det frem erfaringer rundt publiseringsprosessen både fra når man publiserte og når man var fagfelle på artikkelen. Her blir kanalregisteret brukt som en måte å belyse de positive sidene ved tidsskriftet, men også at forskere kan komme med de erfaringene som de har. Mange av kommentarene faller under denne typen når de snakker om erfaringer rundt tidsskriftet, en annen henvendelse som snakker om tidsskriftet *Children* er mer konsist, men deler samme budskap som den ovenfor: «Jeg har publisert to-tre artikler i *Children*. Disse artiklene ble vurdert av to fagfeller, og kommentarene var av vitenskapelig art.» (Children, 2022-12-14).

Når det kommer til diskusjon rundt tidsskrifters praksis og om dette er gode nok grunner for å gi det nivå x status så er dette også noe som dukker opp flere ganger. Et eksempel på dette kommer frem i denne kommentaren under *Axioms*:

«Jeg kan ingen ting om matematikk, som om det er faglige spørsmål om tidsskriftet har jeg ingen synspunkter. Men om man anser det som negativt at et tidsskrift leverer rask review, så tror jeg man måler noe annet enn det man bør måle. Kvaliteten på review har lite å gjøre med hvor mye kalendertid som går med, det er time- og kunnskapsinnsatsen i reviewen som er viktig. Utgiveren har lagt vinn på å sørge for at arbeidsoppgavene ligger øverst i den enkeltes arbeidskurv til enhver tid, det kan være slitsomt for den som skal være reviewer men for forfatterne bør det være positivt at det går få dager med til denne delen av prosessen. Forfatterne blir jo også pisket til å levere rask respons på review man mottar.» (Axioms, 2021-09-24)

Det blir altså lagt vekt på tidsskriftets praksis og en kritikk av det som vektlegges her. Så diskusjonen faller ikke bare på et tidsskrift sin faglige kvalitet, men også på forholdene rundt deres publiseringspraksis. Det blir også diskutert at en av grunnene tidsskriftet *Axioms* ble puttet på nivå x var at tidsskriftet lover kjapp publisering som den faglige kommentaren problematiserer denne beslutningen da en kjapp fagfellevurderingsprosess ikke alltid sier noe

⁹ Formatet er basert på hvordan det er ført opp i kanalregisteret. Tidsskriftet, år-måned-dag

om kvaliteten til tidsskriftet. Så det har også en funksjon for å kunne snakke om forskningskvalitet og publiseringspraksis opp mot hverandre.

Det er også andre ganger diskusjonen er relatert til nivå x-vedtaket som, og dette påvirker svaret som blir gitt. Et eksempel på dette er følgende vedtak om *Processes*

«NPU her mottatt bekymringsmelding fra forskningsmiljøet som viser til at redaksjonen i tidsskriftet har trukket seg. De beskriver uenighet mellom redaksjon og forelegger om publiseringsmodell. Redaksjonen ønsker fokus på kvalitet i publisert artikler og bidrag, men redaksjonen opplever at utgiver vil ha fokus på rask, sitatdrevet vekst. NPU og fagkomiteen for kjemisk teknologi har derfor besluttet at vi ønsker innspill fra forskermiljøet gjennom å plassere tidsskrifter på nivå x listen.»
(Nivå x-vedtak, *Processes*, 22/1/2022)

Beslutningen får et svar rundt beslutningen rundt *Processes* og diskusjonen rundt publiseringsmodellen fortsetter som følgende:

«Jeg vil mene at man skal være forsiktig med å se på denne typen uenighet om publiseringsmodell som noe som skal utløse nulling. Både en prestisje-drevet publiseringsmodell og en modell som publiserer forskning som er god nok (terskelmodellen), må være akseptable. Og om redaksjon og eier er uenig om modellen er det ganske logisk at redaksjonen må gå - eiere skal jo kunne sette slike premisser for sin virksomhet. De fleste mega-journals driver etter terskelmodellen, uten at det impliserer at tidsskriftene er dårlige per se. PLOS som utgiver har PLOS One som utgir etter terskelmodellen, og en rekke spesialiserte tidsskrift som utgir etter prestisjemodellen (de fleste på nivå 2). Om terskelverdiene settes for lavt er en annen ting, det må kunne medføre nulling.» (Processes, 2021-09-24)

Her faller igjen diskusjonen på tidsskriftets praksis som er utenfor forskningens kvalitet og faller mer på en diskusjon om at det er rom for tidsskrifter som publiserer i forhold til terskelmodellen og at dette ikke nødvendigvis er en negativ ting. Diskusjonen faller ut ifra søkelyset på kvalitet og går over til business-perspektivet. Dette kan igjen ha noe å si at et tidsskrift som faller på nivå x også kan diskuteres ut ifra deres publiseringspraksis og ikke bare den faglige kvaliteten. Det er ikke bare kvaliteten som har en betydning, men hvordan tidsskriftet går frem med å publisere som betyr noe.

Sitatet ovenfor kommenterer også tidsskriftet i forhold til resten av landskapet. Deres business er ikke unik, og de andre journalene gjør det. Så det er også muligheten at det er en del av en bredere diskusjon rundt publiseringsindikatoren generelt.

5.3.2 Bekymringsmeldinger

En rekke tidsskrift innenfor helsefag har fått rapportert inn en rekke bekymringsmeldinger fra samme person som representerer et utvalgt. Et eksempel på en av disse kommentarene tatt ut fra tidsskriftet er følgende:

«Bioengineered fremstår som en distributør av høyst tvilsomme artikler fra Kina. Nesten alle artikler som publiseres i dette tidsskriftet har tilknytning til Kina, noe som i seg selv er grunn til bekymring, da Bioengineered er et internasjonalt tidsskrift driftet av Taylor & Francis.

Gjennom en undersøkelse av nesten 150 artikler nylig publisert i Bioengineered har vi grunn til å fastslå at de såkalte papirmøllene bruker dette tidsskriftet hyppig. Denne konklusjonen har vi basert på følgende:

Nær sagt ingen av de rapporterte artiklene i PubPeer har blitt besvart av forskerne bak artiklene (forfatterne får mulighet til å respondere da e-post sendes til korresponderende forfatter).

Artiklene inneholder alvorlig feil i alt fra metodebeskrivelser og presentasjon av data. Feilene er av en slik karakter at de tyder på at erfarne forskere ikke står bak artiklene. Det som går igjen er feil bruk av PCR-primere og antistoffer i Western blotting. Videre finner vi mange rare formulering, som er typisk for papirmølleprodukter. Mange artikler mangler godkjennelse for bruk av pasientdata. Artiklene viser en høy grad av selvsitering (ikke uvanlig med 10 siteringer av andre Bioengineered-artikler, ofte fra samme volum). ... Jeg vil anbefale at Bioengineered ikke lenger listes som et nivå 0 eller 1 tidsskrift.» (Bioengineered, 2022-09-06)

Altså en ganske seriøs beskjed som tar for seg falsifiserte artikler. Dette blir etter dette svart av noen som har en rolle i kanalregisteret og oppdaterer forskeren:

«Publiseringskomiteen støtter forslaget og anbefaler at Bioengineered tas ut av listen og setter på X listen» (Bioengineered, 2022-11-09).

Den samme forskeren ga beskjed om praksisen til *Bioengineered* ga også beskjeder på 14 andre tidsskrift som har samme problematikken rundt tvilsomme artikler. Disse har jeg listet opp i tabellen under etter tidsskrift og fagområde.

Tidsskrift	Fagområde
Aging	Geriatrici
Bioengineered	Biovitenskap
BioFactors	Biomedisin
Biomedicine & Pharmacotherapy	Biomedisin
Brazilian Journal of Medical and Biological research	Biomedisin
Cell cycle	Biomedisin
Cellular Physiology and Biochemistry	Biomedisin
European Review for Medical and Pharmacological Sciences	Farmasi, Farmakologi og toksikologi
International Journal of Clinical and Experimental Medicine (IJCEM)	Biomedisin
International Journal of Clinical and Experimental Pathology (IJCEP)	Biomedisin
International Journal of Molecular Medicine	Biomedisin
International Journal of Oncology	Onkologi
Molecular Medicine Reports	Biomedisin
Oncology Letters	Onkologi
Oncology Reports	Onkologi

Tabell 1 Oversikt over tidsskrifter som samme forsker har lagt inn bekymringsmeldinger om papirmøller.

Til slutt så har vedtaket blitt etablert som høres følgende ut:

«Det nasjonale publiseringsutvalget (NPU) har mottatt bekymringsmelding fra en forsker som hevder at tidsskriftet publiserer forfalskede artikler og som ikke trekker disse tilbake etter at dette er avslørt. Se kommentar under. NPU har besluttet å plassere tidsskriftet på nivå x etter å ha rådført med komiteen for biovitenskap.» (nivå x-vedtak, *Bioengineered*, 31/1/2023).

Dette viser at det er en mulighet å komme med bekymringsmeldinger i kanalregisteret og det kan føre til at et tidsskrift blir ført opp til vurdering til nivå x. Prosedyren for *Bioengineered* virker også til å ha vært det samme for de 14 andre tidsskriftene. Denne situasjonen avdekker at nivå x har en funksjon, og at det som blir sagt i kanalregisteret blir fulgt med av noen som

tar henvendelsen seriøst og tar det opp til faglig vurdering.. Dermed er det også et innspill at nivå x er noe forskere kan «oppfordre» gjennom argumentasjon for å få et tidsskrift det er usikkerhet rundt på nivå x.

Flere av bekymringsmeldingene får også et svar et par måneder senere etter tidsskriftet har blitt vurdert i en diskusjon i NPU og blir oppdatert til beslutningen som har blitt gjort. Et eksempel på dette er følgende:

«... Vi vurderte tidsskriftet på nytt på møtet 14. februar. Vi vedtok at tidsskriftet blir værende på nivå 1, da vi ikke fant nok grunnlag til å sette det til null. Dersom det er forskere etc. som har egne (negative) erfaringer med å publisere i tidsskriftet, send gjerne inn ny kommentar, så tar vi en ny vurdering». (Viruses, 2022-02-16).

En del av diskusjonen rundt tidsskriftene og hvordan de har gått frem med vurderingen av nivå-x statusen blir vist frem, men ikke noe mer konkret enn dette. Likevel blir det gitt en oppfordring til forskersamfunnet å komme med erfaringer dersom det er noe bekymringsfullt ved tidsskriftet.

En av de andre svarene er mer interessante fordi de diskuterer betydningen til nivå x og hva det vil si med x-statusen:

«... X signaliserer at vi har mottatt bekymringer om tidsskriftets faglige kvalitet og at vi ønsker innspill. Så lenge tidsskriftet står på nivå X, vil nivået den hadde før den ble plassert på X, være det tellende nivået. Før vi setter kanaler på nivå X, og før vi tar kanaler tilbake fra nivå X til nivå 1 eller 0, skal det innom relevant fagorgan for godkjenning.

Vi venter på avklaring fra fagfeltet om de er enig i at tidsskriftet skal settes på nivå X. Inntil videre beholder derfor tidsskriftet nivå, men vi har den under oppsyn til neste møte» (Journal of Integrative Neuroscience, 2022-02-16).

Her er det umiddelbart to ting jeg vil peke ut, for det første så sies det at x signaliserer en bekymring om *faglig* kvalitet. Vil dette gjelde for alle tidsskriftene på nivå x? Er det slik at dette vil si at tidsskriftets kvalitet er det som betyr noe og ikke tidsskriftets publiseringspraksis? Det er jo et forhold rundt publiseringspraksis (f.eks. hurtig fagfelleevaluering) og kvalitet så dette gir ellers mening.

For det andre så snakkes det om hvordan prosessen til å både få og miste nivå x-statusen fungerer. Fagorganet skal vurdere aktuelle kanaler og ta valget om det burde havne på nivå x eller ei. Så dermed er prosessen at når det har fremkommet grunner / klager / henvendelser eller andre faktorer som kontroverser være grunn for at tidsskrift havner på nivå x? Imidlertid kan man også stille spørsmål til hvor mye betydning den offentlige diskusjonen egentlig har for å få et tidsskrift til nivå x-statusen.

Kommentaren ovenfor er et svar til en bekymringsmelding som nevner at de ble invitert til å være fagfelle i tidsskriftet som har en nevrologisk profil, mens forskeren er utdannet kriminolog, videre at de ble bedt om å være med i redaksjonens råd. (Journal of Integrative Neuroscience, 2021-12-21). Dette er en melding som ble sendt inn en god tid før tidsskriftet ble plassert på nivå x, og vedtaket høres slik ut:

«NPU har mottatt bekymringsmelding fra forskningsmiljøet vedrørende tidsskriftets praksis. Forsker er blant annet kontaktet av tidsskriftet for å bidra med manuskript og som medlem av redaksjonsråd selv om tidsskriftet scope er langt utenfor dennes spesialfelt. NPU har i samarbeid med publiseringskomiteen i nevrologi derfor besluttet at vi ønsker innspill fra forskermiljøet gjennom og plassere tidsskrifter på nivå x-listen.» (Nivå x vedtak, 26/10/2022).

De tre sitatene som er valgt ut ifra Journal of Integrative Neuroscience (JIN) demonstrerer også hvordan et tidsskrift kan bli meldt inn av en forsker, puttes på nivå x og bli oppdatert i etterkant.

Proessen for JIN virker til å ha vært som følgende

- 1) Forsker melder inn tidsskrift med kommentarer på faglig kvalitet
- 2) NPU og fagorgan går inn i diskusjon eller møte og vurderer om tidsskriftet burde plasseres på nivå x
- 3) Tidsskriftet ble plassert på nivå x og fikk et vedtak (i tilfellet JIN er vedtaket ord for ord likt med det forskeren rapporterte inn)

- 4) Forsker(e) som har kommet med bekymringsmeldinger får et svar fra en i fagorgan/NPU/HK-direktoratet¹⁰ under deres kommentar i kanalregisteret og blir forklart hva som har skjedd med deres bekymringsmelding.

Gjennom denne prosessen så virker det som nivå x og kanalregisteret generelt *er en arena hvor forskere kan varsle om et tidsskrift sin praksis i lys av manglende kvalitet rundt sentrale faktorer i publiseringsprosessen som rekruttering av fagfeller.*

Enda et eksempel på nivå x som varselkanal finner du i følgende sitat:

«Tidsskriftet har publisert en piratkopiert artikkel (<https://www.universitetsavisa.no/forskning-forskningsetikk-juks/forskerne-ble-frastjålet-artikkel-men-fikk-til-slutt-publisert-den-i-et-seriøst-tidsskrift/362275>) og burde derfor flyttes til nivå X eller 0. Tidsskrift og forlag burde kontaktes av HK-dir og forklare situasjonen, for å gi dem en mulighet til å rydde opp.» (Mathematical Problems in Engineering, 2022-05-11).

Denne støtter igjen opp mot poeng at det blir brukt som en varselkanal, siden senere havnet dette tidsskriftet på nivå x. Vedtaket reflekterer hva som blir sagt i denne kommentaren:

«NPU har registret at tidsskriftet har publisert en artikkel, som siden viste seg å være stjålet. Tidsskriftet er gjort oppmerksom på saken, og forskerne som originalt stod back artikkelen har dokumentert for tidsskriftet at artikkelen er deres. Tross slik dokumentasjon har tidsskriftet fortsatt ikke fjernet artikkelen med falske forfatternavn fra sin sider ett år at de først ble gjort oppmerksom på saken. NPU har i samarbeid med fagorganet i matematikk derfor besluttet t vi ønsker innspill fra forskermiljøet gjennom å plassere tidsskriftet på nivå x-listen» (Nivå x vedtak, Mathematical problems in Engineering, 31/01/2023).

Så det skaper et argument for at nivå x-listen er noe som forskersamfunnet er med på å skape eller hvert fall med på å «nominere» tidsskrift til. Noen ganger er det mer ekstreme tilfeller

¹⁰ Hvem som tar den endelige beslutningen, er ikke helt klart. Men oftest virker det til å være noen som sitter og har ansvar for å vedlikeholde og kvalitetssikre kommentarene i kanalregisteret.

som her med et etisk brudd, men også ved mindre saker som kritikk av kritikk i fagfelleprosessen.

5.3.3 Diskusjon utenfor Norge?

Andre forskere som ikke er norske tar også bruk av kanalregisteret og tidsskriftene på nivå x:

Jeg synes det er interessant at de tar imot slike henvendelser også og at det blir tatt med i vurdering. Jeg ser blant annet svenske, italienske, osv. Dette stiller også kanskje spørsmål til hvordan forskere skal kunne legge inn kommentarer i kanalregisteret for å melde inn eventuelle beyringsmeldinger eller komme med faglige kommentarer. Det visser seg at det ikke kreves noen form for verifikasjon eller FEIDE-innlogging for å kunne lage en bruker i kanalregisteret, det kreves bare at man har en mail og legger frem et navn. Så dette forklarer hvordan dette har kommet. Men kan kanskje se på dette som problematisk med det er ikke tilfellet fordi hvis man prøver å legge inn en kommentar under et gitt tidsskrift så ser det slik ut:

Kommentarer

Kommentarer som gjelder oppdatering av informasjon, er kun synlig for deg og saksbehandler. Kommentarer som gjelder faglige innspill og nivå, blir offentlige.

 Ny kommentar

Legg til kommentar

Oppdatere informasjon Bekyringsmelding Faglig kommentar

Dette er et eksempel på en kommentar som kunne blitt sendt inn

Send inn kommentar

Bilde 1. Eksempel på hvordan man legger inn en kommentar i kanalregisteret

Dermed er ikke dette egentlig noe problematisk fordi det blir også beskrevet at det er en saksbehandler som går gjennom kommentarene før det legges ut til det offentlige. Så det blir ikke en uoversiktlig myr med irrelevant informasjon.

Når det kommer til et eksempel på en utenlandsk aktør som har lagt inn en kommentar på et nivå x-tidsskrift så har sjefsredaktøren til *Intercultural Communication Education* lagt inn en kommentar hvor hen snakker om nivå x-statusen:

«I am the Editor-in-Chief of Intercultural Communication Education. it is regrettable that the journal has been listed as Scientific Level X. As you will be able to see above, DOAJ has recently admitted that they made a mistake by delisting this journal, and they have now reinstated it. Accordingly, I would be very pleased if the committee could also reconsider the journal's scientific level within the Norwegian system. I've been very proud to publish papers by a number of excellent Norwegian scholars, and I would like to support more work like this in the future.» (Intercultural Communication Education, 2022-08-02).

I tillegg til den internasjonale dimensjonen så har også en sjefsredaktør til et nivå x-tidsskrift deltatt i diskusjonen. Hvordan kanalregisteret er bygd opp så lar det diskusjonen rundt et nivå x-tidsskrift til å ha muligheten til å diskutere det med forskersamfunnet som ikke bare er i Norge. Dette kan også stille spørsmål til om hva NPU mener mer «diskusjon i forskersamfunnet» og om de hadde forventet å få feedback fra utenlandske forskere.

5.3.4 Diskusjon rundt nivå x

En god del av kommentarene stiller også spørsmål til beslutningen å putte et gitt tidsskrift på nivå x, andre deler frustrasjoner, mens andre gir inntrykk at de ikke helt forstår formålet med ordningen.

Enkelte stiller også spørsmålet til nivå x-ordningen og hvordan dette påvirker den enkelte forskeren:

«Jeg underes over om direktoratet overskuer konsekvensene av denne praksisen med x listing de her introduserer. Jeg har nå to artikler klare for publisering i et tema nummer for dette tidsskriftet men hvem vil ha artikler publisert nå i et tidsskrift som kan komme til å bli stemplet som useriøst fra 01.01.22?»

En av mine kolleger har etter muntlig kontakt med direktoratet fått referat innholdet i den anonyme klagen. Etter mine erfaringer med tidsskriftet er denne, slik det ble referert meg, basert på klare misforståelser av den redaksjonelle prosessen i

Frontiers.

Det er jo en fortvilet situasjon for oss som nå har artikler klar for publisering. Kan ikke se at vi har så mye annet valg enn å trekke artiklene fra publikasjon.

Så er det bare å håpe at det ikke kommer anonyme klager på det neste tidsskriftet vi sender våre publikasjoner til» (Frontiers in Psychiatry, 2021-12-08)

Det kommer frem frustrasjoner rundt nivå x og et bilde at arbeidet i artikkelen(e) nå er forgjeves og må gjennom prosessen og trekke artiklene og finne et nytt tidsskrift for å publisere dem. Dette er et ikke en situasjon som bare er tilknyttet potensiell finansiering fra publiseringspoeng, men også at deres arbeid blir stemplet som «useriøst».

En annen ting som også dukker opp er frustrasjoner rundt nivå x vedtakene, hvor flere forskere ønsker en oppklaring på hvorfor et gitt tidsskrift har havnet på nivå x, for eksempel:

«I likhet med flere av kommentarene her stiller jeg meg undrende til hvilke innspill som er kommet og bakgrunnen for å klassifisere tidsskriftet på nivå X. Det bør kunne legges frem for en åpen vurdering for forskere som vurderer å publisere i tidsskriftet eller som har manus inne til vurdering. En rask avklaring på x-listingen vil også være en fordel. Man kan alltid være uheldig med en redaktør, fagfelle, eller fagfellevurderingen rundt en artikkel, men min erfaring med tidsskriftet er at de praktiserer en åpenhet og grundighet rundt fagfellevurdering som forventet, og som tilsier at de er en seriøs aktør.» (Frontiers in Psychiatry, 2021-11-26)

Det er altså et ønske om at grunnivelsen som ligger til bunn for nivå x burde oppklares, eller gjøres større sånn at forfattere kan faktisk diskutere kritikken eller grunnen til at et tidsskrift har fått et nivå x status. En annen kommentar til samme tidsskrifts nivå x-status sier følgende «Det er utover dette viktig at bekymringen som ligger til grunn for x-listingen i 2021 gjøres kjent, slik at man kan kommentere spesifikt i forhold til den aktuelle bekymringen» (2021-11-23). Det kommer frem et perspektiv at det ønskes å kunne diskutere og forstå hvorfor *Frontiers in Psychiatry* ligger på nivå x, men informasjonen blir ikke lagt ut, som kan ha effekten å gjøre diskusjonen rundt tidsskriftet overfladisk. Kritikken faller på plass når nivå x blir frontet som

en arena for å kunne diskutere disse tidsskriftene, men beslutningene rundt et tidsskrifts nivå x-status er ikke offentlig tilgjengelig.

Frustrasjonen eller forvirringen kommer av at informasjonen ikke blir godt nok formulert. Jeg vil også understreke at disse meningene rundt nivå x sin formelle gjennomføring var når ordningen var ca. 3 måneder gammel. Det er kanskje at dette synet har forandret seg.

Det blir også gitt et svar til sjefsredaktøren som ble nevnt tidligere for å avklare hva nivå x er ment å være og hvilken funksjon den har:

«Since level X isn't really a level, but more a mark of journals we would like to have comments on from the research environment, level 1 still counts for 2022. If the final decision is to not approve the journal, level 0 (which in the Norwegian system means no publication points for Norwegian contributions to the journal) will count from 2023.» (Intercultural Communication Education, 2022-08-02).

Så langt er alle beskrivelsene fra noen som sitter enten opp mot fagråd/kanalregisteret eller fagorganet i kommentarene i kanalregisteret konsekvente i hva nivå x er ment å være. Men jeg tror denne kommentaren tar opp et poeng og det er at nivå x *ikke* er et nivå. Siden dette er noen som jobber opp mot kanalregisteret såpass som de gjør så kan dette kanskje anses som en måte man kan se på nivå x og hvorfor folk kan bli forvirret rundt navnets betydning. Valget å kalle det *nivå* putter det på lik linje som 1 og 2, og kan lede til forvirring av hva nivå x egentlig er ment å være.

5.3.5 Diskusjon fram og tilbake

Jeg vil presentere i dette underkapittelet en spesifikk situasjon rundt diskusjon på nivå x-statusen og hvordan det har kommet frem kritiske blikk til beslutningen å sette tidsskrift på nivå x. Det starter med en forsker som har reagert på å bli invitert til en spesialutgave som er utenfor hans fagfelt av redaksjonen og kommer med en bekymringsmelding:

«Jeg mener denne journalen bør vurderes endret til nivå X. Dette er basert på at de har invitert meg til å redigere en "article collection" (Frontiers' version av "special issue") på et område jeg ikke har noen spesiell kompetanse på, samt den generelle observasjonen at de har et usaklig stort antall åpne "article collections". (Frontiers in Environmental Science, 2022-03-24).

På bakgrunn av denne kommentaren så virker det som tidsskriftet har fått en nivå x-status sin vedtaket reflekterer hva forskeren sier om å ha blitt invitert da det nevner at «NPU har mottatt bekymringsmelding fra forskningsmiljøet vedrørende tidsskriftets praksis. Forsker er blant annet kontaktet av tidsskriftet for å være redaktør

Dette valget virker til å ha gitt en reaksjon fordi det kom inn en kommentar som følger opp denne saken

«Vedtaket om nivå X synes å være basert på sviktende grunnlag. De har åpenbart gjort en blunder ved å invitere [personen som sendte inn bekymringsmelding 2022-03-24] til å editere et "special issue" utenfor hans kompetansefelt.

Men en svale gjør ingen sommer, og et tverrfaglig tidsskrift som Front Env Sci har vanskeligere for å syre unna slike feilgrep enn disiplinære tidsskrift.

Mitt inntrykk er at Front Env Sci er svært seriøst tidsskrift, og det er helt urimelig å plassere dem som et "røvertidsskrift".» (Frontiers in Environmental Science, 2022-08-25

Altså en reaksjon basert på den originale bekymringsmeldingen har blitt lagt inn og det blir lagt frem at perspektiv at begrunnelsen ikke anses god nok av det faglige samfunnet. Dette blitt ytterligere sett på spissen da enda et perspektiv kommer frem:

«Var det ikke meininga at kategori X skulle brukast for å sile ut tidsskrift med tvilsame rutiner for fagfelle vurdering eller andre teikn på dårleg kvalitet i det som vert publisert? Er det noko som tyder på at Frontiers in Environmental Science høyrer til i desse kategoriene? Mi oppfatning basert på det dei publiserer innan mitt felt er at dette er eit seriøst tidsskrift. Den eine erfaringa eg har med fagfelle vurdering frå dette tidsskriftet er og positiv.

Dersom kategori X skal brukast på alle dei som maser om redigering eller innsending av artklar til spesialnummer gjennom masseutsending av epost som berre av og til treff målet så er der veldig mange tidsskrift som høyrer heime på denne lista.» (Frontiers in Environmental Science, 2022-10-03).

Dette har altså vært en situasjon hvor kanalregisteret har blitt brukt for å diskutere den faktuelle beslutningen til å putte tidsskriftet på nivå x. Noe som har ført til at flere forskere har stilt spørsmål ved vedtaket og beslutningen til å putte *Frontiers in Environmental Science* på nivå x. Det er en diskusjon som bygger på informasjonen som ligger der fra før, og diskusjonen tas videre. Det deles både erfaringer rundt tidsskriftet, men legges også frem kritikk til hvorfor tidsskriftet har fått nivå x-statusen.

5.3.6 Sustainability

Jeg har valgt å summere opp det som blir diskutert i Sustainability i et eget underkapittel i.f.t. case. Sustainability er umiddelbart det tidsskriftet på nivå x som har mest kommentarer.

Nivå x-vedtaket til *Sustainability* lyder slik:

«NPU har mottatt flere bekymringsmeldinger fra norske forskere på ulike sider ved tidsskriftet, blant annet mangelfull fagfellevurdering, publisering før avsluttet fagfellevurdering, publisering før språkvask og generelt manglende kommunikasjon mellom forfatter og redaksjon. NPU og fagorganet i økonomisk administrative fag har besluttet at vi ønsker innspill fra forskermiljøet gjennom å plassere tidsskriftet på nivå x-listen.»

Det blir altså lagt fram at det har kommet inn bekymringer rundt flere sider ved *Sustainability* sin publiseringsprosess og praksis. Til tross for disse bekymringsmeldingene så er mesteparten av de faglige kommentarene som har kommet inn på *Sustainability* positive eller nøytrale med mild kritikk til noen sider. En tendens som går igjen, er kommentarer som legger frem at *Sustainability* har en lik prosess med mange andre tidsskrift og skiller seg ikke spesielt ut i forhold til praksis. Et eksempel på en slik kommentar er følgende:

«I have 1) published two articles, 2) been a guest editor and 3) have given reviews for the journal ... Since I have experience from many journals, I can compare; in my experience Sustainability has skilled editors, professional routines and smooth systems. I think many journals can learn from their systems. » (Sustainability, 2021-09-20).

Her dukker det opp et perspektiv fra en person som har vært inkludert i flere sider ved publiseringsprosessen ved *Sustainability* og fremmer det som et profesjonelt tidsskrift med gode praksis og rutiner. Derimot en faktor som blir tatt opp flere ganger er hvordan tidsskriftet

har en kjapp publiseringsprosess sammenlignet med andre tidsskriftet. Blant annet når en av forskerne drar fram hans erfaring når han fagfellevurderte:

«The journal asked for a review within 10 days ... The short deadlines are noticeable and may be of concern with regards to the quality of a review. However, shortening the time from first submission of a manuscript to publication compared to "traditional" practice also has it's benefits» (Sustainability, 2021-09-08).

En smidigere publiseringsprosess blir lat frem som en positiv ting og er ikke i seg selv problematisk det har mer å gjøre med om kvaliteten blir sikret under vurderingen. Videre blir også fagfellevurderingen beskrevet av en forfatter som:

«I was surprised to find that the article was peer reviewed by five different reviewers, at least two of which obviously had expert knowledge of the particular interdisciplinary field our article was part of and gave very thorough and helpful comments. » (Sustainability, 2021-09-13).

Fagfellevurderingen blir beskrevet som positiv og at det er flere fagfeller med ekspertkunnskap oppleves også som positivt. De som sitter som fagfelle sitter separat fra tidsskriftet, men det er fortsatt en relasjon i at det er valgt ut fagfeller som oppleves av forskere som relevante. Et annet perspektiv som blir dratt fram er at terskelen for muligheten til å være fagfelle i *Sustainability* er lav, noe som blir oppfattet som positivt fordi det gir unge forskere muligheten til å ha den erfaringen (Sustainability, 2021-09-06).

Den faglige siden ved *Sustainability* blir beskrevet på samme linje med andre tidsskrifter (Sustainability, faglig kommentar, 2021-09-08) eller til tider som en sterk prosess. Dette er et blick som kommer frem av både de som har publisert artikler i tidsskriftet og har vært fagfeller selv. De korte tidsrammene til *Sustainability* blir reflektert over av en forsker til:

«... Sustainability appears to me in no way different from other journals I have published in, with the exception of the time frames. And I consider the shorter time frames positive as long as reviewers and writers can ask for more time when needed, and that they can. » (Sustainability, 2021-10-05).

Igjen blir prosessen til *Sustainability* beskrevet som identisk til tidsskrift flest, men at det er den kjappe publiseringen som står ut og blir lagt fram som noe positivt. Denne beskrivelsen av

Sustainability dukker opp igjen med en faglig kommentar som sier «for meg har prosessen vært helt normal, med unntak av at deg går fort» (*Sustainability*, faglig kommentar, 2021-10-06). Det skaper et blikk som visser frem *Sustainability* som et tidsskrift på lik linje med andre bare at de publiserer kjapt.

Kommentarer rundt kvaliteten faller på at tidsskriftet blir beskrevet som at det virker på lik linje med andre nivå 1 tidsskrift (*Sustainability*, 2021-11-03; 2021-11-12; 2021-11-30), og at det mest bekymringsfulle som blir lagt fram er «... a very variable quality of published material (and their reviews)» (*Sustainability*, 2021-10-19). Altså en variabel i kvaliteten rundt tidsskriftets artikler.

En kommentar beskriver *Sustainability* som et tidsskrift de har en stort sett positiv erfaring med, men kommenterer at deres praksis er irriterende:

«What irritates me though is the numerous requests for guest editing special issues, sometimes from journals which are not in my field, and sometimes from different subject editors which seem to plug ideas for special issues in parallel without coordination. These practices do, in my view, weaken the reputation of the journal, and they are shooting themselves in the foot. ... I do agree that the business model they use comes with a number of unpleasant and unprofessional symptoms which make me frown.» (*Sustainability*, 2021-11-03).

Så det er ikke en kommentar til tidsskriftets faglige kvalitet, men at deres praksis rundt rekruttering oppleves som hurtig og at de rekrutterer til spesialutgaver innenfor fagfelt som forskeren ikke er en del av.

Kommentarene under *Sustainability* gir et blikk på at forskere ikke opplever tidsskriftet som et med dårlig faglig kvalitet og at det er ganske likt andre tidsskrift. Derimot er det mer kritikk til rekrutteringsprosessen og den korte publiseringsprosessen. Den korte publiseringsprosessen blir heller ikke framstilt som en negativ ting, men det blir lagt opp at det kan påvirke den faglige kvaliteten til tidsskriftet.

5.4 Caseanalyse: *Sustainability*

I dette kapittelet skal jeg presentere hvordan oppfatningene rundt nivå x og *Sustainability* har vært blant forskerne jeg har intervjuet. Kapitel svarer på forskningsspørsmål 4 og dette er hovedsakelig gjort gjennom funn i intervjuene. Informantene har alle tidligere publisert en

eller flere artikler i *Sustainability* og ble intervjuet på bakgrunn av at tidsskriftet fikk nivå x-status og gikk ned til nivå 0. Som en refleksjon av *Sustainability* sin bredde innenfor fagområder så har informantene en bredde innenfor fagområder, og er en blanding av unge og erfarne forskere.

Diskusjonen rundt *Sustainability* og nivå x blant informantene er innsnevret i hverandre og det er vanskelig å separere tematikken. Dermed snakker jeg om disse på tvers av hverandre, men prøver å peke ut hva som blir sagt om tidsskriftet og de generelle perspektivene på nivå x som kommer frem. En faktor å understreke er at de perspektivene som blir presentert her er ikke et komplett bilde av nivå x og er mer i form av observasjoner. Det er et begrenset utvalg gjort av forskere fra forskjellige fagfelt så de perspektivene som kommer frem her er ikke representative for den fullstendige oppfattelsen av nivå x, men det er noen gjengående tendenser.

Informantene presenterer et innblikk av nivå x som er at ingen av dem har helt et oversiktlig bilde over hva det er eller hva det innebærer. Når de ble spurt om de hadde fått med seg nivå x så nevnte fire av informantene at de hadde fått med seg at det var noe som het nivå x, men ingen hadde et helt klart bilde. Bare en av informantene ga inntrykk at de aldri hadde hørt om nivå x før jeg kontaktet dem.

Det var en variasjon hvor noen hadde lest litt om ordningen i praksis, men visste ikke detaljene. Alle informantene trengte en oppklaring over hva nivå x innebar før de kunne svare på andre spørsmål og alle begynte å spørre under intervjuer rundt nivå x og hva det er ment å være. Ingen av dem har en helt presis formulering, men det kommer frem formuleringene gråsonetidsskrift, røvertidsskrifter, useriøse kanaler og tidsskrifter det er spørsmål om kvaliteten til. Dette gir et fragmentert bilde hvor det er flere formuleringene, men ingen er helt presise. Det kommer også frem at en av informantene oppfattet nivå x som det samme som å ligge på nivå 0. Frøy kommenterer:

«Kanskje de må kalle det noe annet enn nivå x, unngå dette med nivå og heller kalle det noe annet. Flag eller karantene eller et eller annet sånn. ... fordi det å være på to nivåer på en gang er ikke så direkte logisk». (Frøy).

Valget rundt navnet nivå x virker til å skape forvirring rundt hva ordningen nivå x er, og at navngivelsen kanskje burde falt på noe annet som er enklere å forstå.

En av informantene presenterte en bedre forståelse av nivå x og Kim nevner at de hadde fått med seg nivå x på bakgrunn at de hadde publisert i *Sustainability*. Kim kommer med kommentaren:

«... Jeg har litt tilfeldig fått med meg at nå var *Sustainability* på x ... og det jeg tror er at mange av oss forskere alle har det travelt, vi blir litt opptatt av oss selv. (Kim)

Dette kan også lede til inntrykket at det ligger en grad av tilfeldighet at hen hadde fått med seg nivå x, noe som også kan gjelde for alle forskere. Noe som henger sammen med en travel jobb. Videre nevner Kim og Frøy at nivå x er noe de fikk med seg etter de så en artikkel i nettavisen *Khrono* angående saken. Ingen av informantene ga inntrykk at de hadde hørt om nivå x fra sine kolleger eller nettverket.

Alle informantene hadde ikke sett på kommentarene i kanalregisteret på nivå x-tidsskriftene, og var ikke obs på denne funksjonaliteten. Men alle av dem forholder seg til nivå-inndelingen på 1 og 2 i forskjellige grader når de velger publiseringskanaler. Registeret blir brukt for å sjekke om kanalene gir uttelling og hvilket nivå det ligger på når tidsskrift blir vurdert til å brukes til å publisere.

Rundt *Sustainability* så var det både negative og positive erfaringer rundt tidsskriftet. En av informantene kommenterer at hen opplevde rekrutteringen deres som aggressiv. Videre var det tre informanter som kommenterte at fagfelle vurderingen og publiseringstida deres var rask, noe de var uvant med. Kim tar opp at dette var noe som de ikke var vant til og at fagfelle vurderingen og hele publiseringsprosessen var fort og stresset hen på grunn av det korte tidsrommet. På den andre siden opplever Jone den raske publiseringen som en positiv ting:

«Den største fordelen ved å publisere i tidsskrift under MDPI-paraplyen er at prosessen går fort. Mange tidsskrift bruker måneder og år på å reagere og det være en tung prosess for forfatteren å gå tilbake til et prosjekt som man var ferdig med for et par år siden. Når prosessen går fort, er det langt lettere å rette opp feil og mangler ved en artikkel. Jeg tror at dette er hovedgrunnen til MDPI-tidsskriftenes popularitet.»
(Jone)

Dette aspektet ved *Sustainability* sin praksis er preget av perspektiver som er både positive og negative. Informantene beskriver også fagfelle vurderingen som relativt ordinær og ikke

spesielt bemerkelsesverdig sammenlignet med andre tidsskrifter utenom de korte tidsskriftene. Jone beskriver at man har mulighet til å utsette tidsfristene, og at dette er uproblematisk etter deres erfaring med tidsskriftene til MDPI generelt. Frøy tar også opp deres erfaringer rundt *Sustainability* og kategoriserer tidsskriftet i samme kategori som røvertidsskrifter, og benytter seg av metaforen «samlebånd». Inntrykket Frøy sitter igjen med hvor hen kaller *Sustainability* på lik linje med røvertidsskrift kom frem før tidsskriftet ble satt på nivå x. Flere av informantene nevnte at de publiserte i spesialnummer eller «special issue» når de publiserte artikler i *Sustainability*.

Luka og Frøy nevner begge at for dem så er det å publisere helt essensielt fordi de er begge fokusert på karriere, begge to har ambisjoner om å søke seg opp i karrieren. Som en konsekvens av dette kom det også opp noe snakk om hvor viktig publiseringer for dem, spesielt i kontekst av disse søknadene. Frøy ble spurt om å publisere i nivå x tidsskrift og hva hen ville gjøre:

«Men det er klart at sånn som jeg står i den situasjonen nå hvor jeg skal søke - søke professoropprykk og jeg må ha noen flere artikler før jeg kan være nokså trygg på å komme gjennom noenlunde ... Så jeg tenker at hvis man har kommet seg i havn på professorhylla så kan jeg jo gjøre litt mer som man vil» (Frøy)

Karrieremessig så er det et strategisk blikk som kommer inn, og i denne konteksten så er det fokus på nivåene i tellekantsystemet som har betydning for opprykk. Nivåene er det som betyr noe, så det virker helt useriøst å publisere i tidsskrift som ligger på nivå x fordi det kan være en fare for karrieren. Luka nevner også at hen må være strategisk mens de publiserer for å kunne gå opp i stilling. Dette kan imidlertid være en indikator på en form for publiseringspress der det er poengene som betyr noe, og det er dette som betyr noe for forskeren.

Når det kommer til deres refleksjoner rundt nivå x så sier Kim følgende:

«Også tenker jeg jo mine erfaringer nå etter at jeg har publisert i et tidsskrift som noen år etter jeg publiserte har da kommet til nivå x da. Så føler jeg jo at jeg har blitt mindre opptatt av å publisere i tidsskrifter, altså jeg har blitt mye mer skeptisk. Det gjør at jeg prioriterer å skrive i antologier, jeg orker ikke å risikere at viktige data jeg har blir publisert et sted som ikke blir ansett som seriøst nok da. Så det gjør jo at vi får

en ny dimensjon inn i våre vurderinger om hvor skal vi publisere. For at det skal gi den uttellingen vi vil.» (Kim)

Det å få et tidsskrift på nivå x blir beskrevet til et viss som å ha en effekt hvor Kim generelt vegrer seg for å publisere artikler generelt sett. Noe som kan legge frem tanken om at et tidsskrift som får nivå x-statusen også har en stigmatiserende effekt. Kim kommer også med en innvendig om nivå x har en effekt hvor tidsskriftet blir hengt ut:

«Sikkert fordi jeg publiserte der, så syns jeg *Sustainability*-navnet og diskusjonene og det som har blitt publisert som jeg har fått med meg - det blir jo på en måte å henge ut et tidsskrift. Så jeg tenker jo kanskje man kunne vært litt mer forsiktig, og tonet ned navnet på det tidsskriftet og så kunne man heller oppfordret folk til å søke seg inn (i kanalregisteret) og sjekke før man publiserer - hvilke tidsskrifter, og på hvilke nivåer ligger det. ...» (Kim)

Så det kommer også frem et perspektiv av et diskusjonen som foregår på et tidsskrift etter det har vært på nivå x legges frem som en «uthenging» av tidsskriftet. Samtidig kommer det også opp en ide om at den enkelte forsker burde vurdere tidsskrifter selv.

Et annet perspektiv som kommer frem om vurderingen av tidsskrift og nivå x blir tatt opp av Jone:

«Når et tidsskrift blir plassert på nivå x så oppfatter vi det som et tegn på at tidsskriftet ikke holder mål rent akademisk. Også innenfor kollegiet vil det fort spre seg en slik oppfatning. Å publisere på nivå x gir liten akademisk prestisje uavhengig av kvaliteten på artikkelen. Det er ikke sikkert at kvaliteten på artikler som er plassert på nivå x er så dårlig. Vi har ingen faglig sterk gruppe som kan kontrollere dette. Jeg tror ikke at det er mange som leser mer enn to- tre artikler fra *Sustainability* i året. Jeg er redd at det danner seg oppfatninger som er basert på ren syensing og at hvor du har publisert blir viktigere enn hva du har publisert» (Jone)

Det blir altså kommentert at x kan lede til situasjoner hvor det er publiseringskanalen som betyr noe for forskere når de ønsker å publisere, og nivå x i denne konteksten er en som kan oppfattes som uaktuelt for forskere fordi det ikke «holder målet» akademisk. Dette kan også legge frem ideen om at det er tendens at tidsskriftenes prestisje er det som betyr noe for forskeren når de skal velge kanal, og at et som ligger på nivå x ikke har denne prestisjen.

Til slutt dukket det også et par andre perspektiver når informantene ble spurt om deres meninger rundt publiseringsindikatoren. For det første er at to av informantene kommenterer fenomenet rundt å salamisere forskningsartikler og at dette er en konsekvens av publiseringsindikatoren intensivbaserte finansiering. Gill kommenterer:

«Man drives jo i retning av - «Publish or Perish». Man drives jo i retning av å presentere resultatene sine som ikke er tilpasset brukere og som kan faktisk gjøre forskningen mindre relevant.» (Gill)

Forskere blir intensivert til å prioritere å publisere mye enn å publisere og presentere resultater eller arbeid som har blitt oppdelt. Noe som leder til at forskningen blir vanskeligere å forstås for brukerne som ikke driver med forskning.

6.0 Diskusjon og drøfting

I dette kapitlet vil jeg presentere diskusjonen til oppgaven og drøfte funnene satt opp mot tidligere forskning. Kapitlet er delt inn i fire underkapitler som tar for forskjellige aspekter ved nivå x og funn i denne undersøkelsen.

6.1. Nivå x sin mottakelse, og mulige fremtid

Basert på referansene ble ideen om nivå x introdusert som et resultat av en bredere diskusjon om kvaliteten på tidsskrifter på nivå 1 for noen år siden. I praksis ser det ut til at innføringen av nivå x har hatt en innvirkning som har ført til en viss diskusjon blant forskersamfunnet. Dette gjenspeiles i det faktum at flere tidsskrifter på nivå x har mottatt kommentarer. Likevel har det vært betydelig variasjon i hvilke tidsskrifter som har mottatt kommentarer, og ikke alle har vært gjenstand for faglig diskusjon. Jo lenger nivå x-listen har eksistert, desto mer proaktivt ser den ut til å bli brukt, og dette kan allerede observeres gjennom sammenligningen av antall tidsskrifter som har vært oppført på listen i datasett 1 og datasett 2.

En side ved nivå x er at den har blitt innført og utviklet samtidig med en pågående diskusjon om endringer i selve indikatoren. Denne diskusjonen er hovedsakelig knyttet til finanseringen av UH-sektoren hvor det har blitt besluttet at indikatoren skal avvikles som en del av finanseringen (Kunnskapsdepartementet, 2023, s. 104).

Avviklingen av finansieringen reiser også spørsmål om hvordan nivå x vil plasseres i fremtiden dersom publiseringsindikatoren også gjennomgår endringer. Det er mulig at indikatoren vil utvikle seg til å ha en funksjon der den sikrer kvaliteten i tidsskriftene og utelukker de med «lav» kvalitet. Definisjonen av tidsskrifter med «lav» kvalitet vil være en viktig utfordring i denne sammenhengen. Det kan være behov for klare kriterier og standarder som brukes til å vurdere kvaliteten til ulike tidsskrifter. Røeggen kommenterer at NPU har kommet frem til en ide om at kanalregisteret ikke bare er et verktøy, men burde også spille rollen som en kvalitetssikring over «recommendable journals» eller «anbefalte publiseringskanaler». Et begrep som skal være basert på en sammensetning av akademiske verdier og forskningskvalitet (Røeggen, 2021, s. 3). Så dette virker til å være en diskusjon som har pågått på et eller annet tidspunkt i NPU sine møter rundt diskusjonen at det burde være en slik vurdering som legges bak en oppfattelse om et tidsskrift er anbefalelsesverdig. Noe som ytterligere går diskusjonen om kvalitet subjektiv, men det virker til å være noen konkrete dimensjoner som vurderes. Disse utdyper jeg i 6.2.

Videre er det også en ide som har blitt lagt frem tidligere av at det å utvikle publiseringsindikatoren videre istedenfor å utvikle en ny ordning kan være mer fruktbart (Sauvage & Olsen, 2020). Hvis man vil ta dette argumentet videre kan man også argumentere for at den samme tankegangen kan gjelde nivå x. Hvor det allerede har blitt puttet tid og ressurser inn i ordningen kan det være gunstig å videreutvikle ordningen som en underordnet del av indikatoren.

Basert på analysen av NPU sine referater fremkommer det at hovedmålet for nivå x er å ta hensyn til innspill fra forskersamfunnet om kanaler hvor det er usikkerhet rundt kvaliteten.

Hvis indikatoren skal ha en slik funksjon, kan visse aspekter, som diskusjonen i forskersamfunnet bli videreført. De første årene av nivå x sin eksistens kan brukes som et eksempel på hvordan man kan videreutvikle indikatoren. Noe som kan bidra til at indikatoren utvikles i en retning der rollen vil være å kvalitetssikre publiseringskanaler med god kvalitet.

6.2 Kvalitetsdiskusjonen i publiseringskanalene

Basert på erfaringene fra informantene og de offentlige kommentarene, dannes det et bilde av at diskusjonen om kvalitetssider ved tidsskrifter er en kompleks og til tider utfordrende sak. Det er mange faktorer som spiller inn, både knyttet til den faglige kvaliteten gjennom

fagfelle vurderinger og publiseringspraksiser, samt den individuelle forskerens erfaringer gjennom hele prosessen. Diskusjonen om vitenskapelig kvalitet og publiseringskanaler er en mangefasettert prosess, og det er forskernes individuelle erfaringer som til slutt bidrar til å danne et mer detaljert bilde av en publiseringskanals kvalitet.

Der Røeggen bruker ordene «forskingskvalitet» og «akademiske verdier» (Røeggen, 2021) har jeg valgt å bruke «faglig kvalitet» og «publiseringspraksis» som utgangspunkt for diskusjonen om publiseringskanalers kvalitet. Disse to perspektivene virker til å være de som dukker opp når enkeltforskeren diskuterer en gitt publiseringskanals kvalitet:

- 1) Den faglige kvaliteten: Forskere diskuterer hvor vidt tidsskriftene opprettholder tilstrekkelig faglig kvalitet i forhold til fagfelle vurderingen.
- 2) Publiseringspraksis: Diskusjonen omfatter tidsskriftenes praksis knyttet til rekruttering, hvor rask publisering er, publiseringsmodeller, publisering av «special issues» etc.

Diskusjonen rundt «kvalitet» faller på en kombinasjon av disse forskjellige perspektivene, og den enkelte forsker beveger seg mellom disse to for å komme med sin endelige mening.

For å illustrere dette kan man for eksempel se til meningene rundt *Sustainability* både blant informantene og kommentarene. Den faglige kvaliteten blir diskutert da fagfelle vurderingen blir beskrevet som «vanlig i forhold til andre tidsskrift» både blant informantene og i kommentarene. Når det gjelder publiseringspraksis, blir publiseringstiden diskutert og beskrevet som både negativ og positiv. Noen forskere opplever det som stressende, mens andre foretrekker rask publiseringstid. Dette indikerer at det er en betydelig grad av subjektivitet når det gjelder forholdet mellom faglig kvalitet og publiseringspraksis. Dette gjør spørsmålet om "god kvalitet" enda mer komplekst.

Diskusjonen om rask publisering berører også spørsmålet om hvorvidt dette er en praksis som i seg selv er problematisk. Tidligere har det blitt kommentert at fagfelle vurderingen er kortere i røvertidsskrifter og at det påvirker den faglige kvaliteten til artiklene (Forero et al., 2018). Så forholdet mellom den faglige kvaliteten og publiseringspraksisen er betydelig. Nå er ikke tidsskriftene på nivå x det samme som røvertidsskrift. Men fordi det er flere MDPI-tidsskrift og informantene nevner spesialnummer i relasjon til *Sustainability* og det tidligere har blitt identifisert at flere MDPI-tidsskrift har kjennetrekke og tendenser som finnes igjen i røvertidsskrifter hvor fokuset faller på egen interesse ovenfor å fremme god kvaliteten rundt

publiseringsprosessen (Oviedo-García, 2021) så velger jeg å sette fokus på dette. Informantene nevner at de har publisert i spesialnummer hos *Sustainability* og at publiseringen var rask. Det er interessant å merke seg at ingen av dem beskriver den faglige siden som problematisk. Dette kan indikere at informantenes vurdering av tidsskriftets kvalitet i stor grad er påvirket av *publiseringspraksisen*, spesielt rask publisering, fremfor den *faglige kvaliteten* i seg selv.

F.eks. så er det en kommentar i kapittel 5.3.6. angående *Sustainability*, denne kommentaren reflekterer bekymringen rundt den aggressive rekrutteringen til spesialnummer og hvordan dette kan påvirke oppfatningen av tidsskriftets kvalitet. Det blir uttrykt bekymring for at hyppig rekruttering til spesialnummer kan oppfattes som uprofesjonelt og mulig svekke tidsskriftets anseelse (*Sustainability*, 2021-11-03). Dette understreker at «ryktet» eller «oppfatningen» av publiseringskanalen er også en faktor som spiller inn i vurderingen av kvalitet. Publiseringspraksisen, i dette tilfelle hyppigheten av spesialnummer og rask publisering kan påvirke hvordan tidsskriftet oppfattes av den enkelte forskeren.

Flere sider ved publiseringspraksisen blir vektlagt og diskutert rundt diskusjonen av «god kvalitet». F.eks. kommer det frem i en kommentar fra kapittel 5.3.6 angående publiseringsmodeller og tidsskriftet *Processes*: «Både en prestisje-drevet publiseringsmodell og en modell som publiserer forskning som er god nok (terskelmodellen), må være akseptable (*Processes*, 2021-09-24). Det bør være rom for publiseringskanaler som følger terskelmodellen, samtidig som det også bør være rom for kanaler som søker prestisje i forskersamfunnet. Diskusjoner om tidsskrifters kvalitet, spesielt når det kommer til deres publiseringspraksis, er gjennomgående i diskusjonene rundt nivå x.

Kvalitetsvurderingen av publiseringskanaler virker til å ha mer fokus på *publiseringspraksisen* enn den *faglige kvaliteten*. Det faglige er oftest et spørsmål om at fagfellevurderingen er god eller ei, mens diskusjonen rundt *publiseringspraksisen* faller på en kombinasjon av faktorer som publiseringshastighet og publiseringsmodeller som kan være langt mer kompliserte. Dette tar også opp et spørsmål om det er *publiseringspraksisen* som har mer betydningen enn den *faglige kvaliteten* i slike kvalitetsvurderinger? Begge disse to er viktige for sluttproduktet som er enkeltartiklene, men hvis hele kanaler settes til vurdering virker det til å være *publiseringspraksisen* som tar fokuset når man skal diskutere kvalitet og om noe er «lav» eller «høy» kvalitet.

6.3. Nivå x sine formelle og symbolske funksjoner

Basert på analysen av referatene, kommentarene kanalregisteret og intervjuene virker det som at nivå x virker til å ha en kombinasjon av formelle og symbolske funksjoner. De formelle funksjonene virker til å være:

- 1) En liste over gråsonetidsskrift som det er usikker kvalitet på basert på diskusjon i forskersamfunnet. Noe som også kunne blitt beskrevet som en venteliste.
- 2) En arena for vitenskapelig diskusjon der et tidsskrifts praksiser kan bli diskutert
- 3) En varselfunksjon, der forskere kan komme med innspill på kanalregisteret som kan lede til at et tidsskrift får nivå x-statusen

Tidligere har det blitt konkludert at det er et behov for å evaluere tidsskriftet utenom å bare se på impact factor og indikatorer (Zhang et al., 2022), og i denne situasjonen så virker det som de formelle funksjonene til nivå x er satt opp mot dette. Spesielt fokuset på å dele erfaringer for å kunne skape et godt grunnlag for å vurdere tidsskrift. I denne forstanden så er de formelle sidene ved nivå x en styrke fordi den legger opp en funksjon for å skape en mer reflektert diskusjon rundt publiseringskanaler hvor det er spørsmål rundt kvaliteten.

De symbolske funksjonene til nivå x er imidlertid vanskeligere å definere, men det ser ut til å være en gjennomgående tendens at forskere finner det lite attraktivt å publisere i tidsskrifter på dette nivået. Informant Jone uttrykker at «å publisere på nivå x gir liten akademisk prestisje uavhengig av kvaliteten på artikkelen.» Dette antyder at en av de symbolske funksjonene til nivå x er knyttet til prestisje. Så snart det oppstår en «gråsonen» som nivå x, oppstår også oppfatningen av at visse kanaler som ikke befinner seg i denne gråsonen er trygge eller «hvitelistet», mens kanaler i gråsonen oppfattes som usikre og av «lav kvalitet». Dette resulterer i en *prestisjefunksjon* der tidsskrifter utenfor gråsonen oppfattes å ha en høyere kvalitet sammenlignet med tidsskrifter på nivå x.

Imidlertid ser det ut til at denne *prestisjefunksjonen* eller «hvitelisten» er en uheldig sideeffekt av hvordan nivå x har blitt innført. *Prestisjefunksjonen* er også knyttet til hvordan forskere i UH-sektoren arbeider med publiseringspoeng for finansiering og karriereutvikling. Som tidligere påpekt i kapittel 5.4, kommenterer informantene Luka og Frøy begge at de ikke ville vurdert tidsskrifter på nivå x i denne perioden av karrieren, fordi det er poengene som betyr noe. Det ser også ut til at denne symbolske funksjonen til nivå x har større betydning enn den formelle

funksjonen som en gråsoner når forskere velger publiseringskanaler. Den symbolske *prestisjefunksjonen* kan oppfattes som en advarsel om at publiseringskanaler på nivå x er helt uegnede for forskere, da det innebærer en risiko for å ikke få publiseringspoeng for vitenskapelig arbeid man har investert flere måneder eller år i.

6.4. Betydningen av nivå i nivå x

En gjengående tendens blant informantene og i kommentarene er betydningen av *nivå* i nivå x. Navngivelsen rundt nivået er et konsistent punkt av frustrasjon og usikkerhet rundt ordningen. Videre virker det til å spille en sentral rolle bak det fragmenterte bilde forskere har av nivå x. Enkelte forskere har ikke fått med seg hele bildet bak nivå x og hvor det faller innenfor publiseringsindikatoren, noe som virker til å stemme fra valget å kalle det et *nivå* på lik linje med nivå 1 og nivå 2. Til tross for at nivå x virker til å være forvirrende så har ordningen fått en god mengde bruk, og NPU som står bak ordningen presenterer at de er fornøyd med den og ønsker å videreutvikle den. Samtidig så gir informantene inntrykket at nivå x er noe de ikke hadde en fullstendig oversikt over før intervjuene og at navngivelsen til *nivå* x er til tider uheldig. Informant Frøy deler meningen «Kanskje de må kalle det noe annet enn nivå x ... fordi det å være på to nivåer på en gang er ikke så direkte logisk».

Det nåværende systemet for nivå x medfører at en publiseringskanal kan være klassifisert som både nivå x og enten nivå 1 eller nivå 2 samtidig. Denne kombinasjonen, sammen med *navnet nivå x*, synes å ha gjort ordningen vanskelig å forstå i praksis og hva den egentlig er ment å representere. Dette har også resultert i at ordningen ikke er fullt ut forståelig for brukergruppen som oppfordres til å delta i den *vitenskapelige diskusjonen* om publiseringskanaler. Hvor det nåværende systemet for nivå x gjør at en publiseringskanal kan ligge på både nivå x og nivå 1 eller nivå 2 samtidig. Dette kombinert med navnet *nivå x* virker til å ha gjort ordningen vanskeligere å forstå i praksis og hva det egentlig er ment å være. Noe som også virker til å ha gjort at ordningen ikke er 100% forståelig for den brukergruppen som blir oppfordret til å delta i den *vitenskapelige diskusjonen* for å diskutere kanalregistret. Det kan argumenteres for at en klargjøring eller revurdering av navnet på nivå x kan være nødvendig for å unngå at det faktiske formålet med ordningen blir overskygget eller tapt fordi det oppfattes som «bare» enda et nivå. Ved å tydeliggjøre eller endre navnet kan man bidra til en bedre forståelse av hva nivå x faktisk representerer og hva som er dens spesifikke formål.

7.0 Konklusjon

I dette siste kapitlet avrunder jeg oppgaven. Jeg starter med noen generelle refleksjoner og tanker til prosjektet. Deretter går jeg over til å presentere noen forslag til videre forskning. Til slutt vil jeg presentere konklusjonen, hvor jeg svarer på forskningsspørsmålene og problemstillingen.

7.1 Refleksjon

Utsettelsen av prosjektet var egentlig en fordel og det gjorde det mulig å forandre og tilpasse metodikk i forhold til utvikling til utviklingen. Videre ga deg med også fordelen at metodisk jeg kunne inkludere mer materiale både i forhold til referatene til NPU og inkludere flere tidsskrift som var på nivå x. Utsettelsen var også en grunn til at jeg endte med å inkludere case om *Sustainability* noe som forandret mange sider ved oppgaven, men ga en god inngang for å snakke om nivå x basert på forskeres perspektiver.

Som den første undersøkelsen av nivå x så har mye av arbeidet og metodikken vært en variasjon og en spekulerende måte å undersøke den nye ordningen. Likevel var det et rikt datamateriale som allerede eksisterte som kunne brukes som ga mulighet til å undersøke fenomenet fra flere innfallsvinkler. Originalt var det ikke en tanke at denne oppgaven skulle både kartlegge, undersøke meninger rundt, og legge fram historikken bak nivå x. Men det er den retningen den tok. Samtidig så virker det som den eneste måten å få svar på en ordning som er ny og har såpass mange dimensjoner gjennom en kombinasjon av metodikk, så ved dette perspektivet er valgene som har blitt gjort noe jeg er fornøyd med.

7.2 Videre forskning

Denne undersøkelsen har gitt innblikk til et par forskjellige ting, og dette her er et par av de som virker mest interessante for videre undersøkelser av nivå x og annen tematikk denne oppgaven har vært borte i.

Kanalregisteret er en gullgruve av informasjon og kan være et godt utgangspunkt videre for å se på publisering. Både å bruke informasjonen som ligger der for å utarbeide datasett til analyse, men også se på kommentarene der og hvordan det blir brukt. Muligens se på plattformen som en bruk av offentlig diskusjon. Enten i form av diskursanalyse, se på om det diskusjon på enkelte fagfelt og så videre.

Fordi diskusjonen i kanalregisteret også settes med personnavn, kunne dette også vært en måte å rekruttere informanter til en kvalitativ undersøkelse av nivå x. De personene som faktisk har brukt tid på å legge inn en kommentar til et gitt tidsskrift sin nivå x-status har kanskje mer å si om nivå x og jeg tenker dette er en tråd som kan bli tatt videre.

En annen ting som kunne sett på er betydningen for forskere etter avkoblingen av finansieringen som et insentiv for å publisere og bygge seg opp mot poeng. Gjør dette at publiseringsmønstrene ved institusjonene forandres?

Jeg har også en kritikk mot kanalregisteret når det gjelder nivå x-vedtakene. Mye av innholdet i vedtakene er interessante, men blir slettet eller forandret mens tidsskriftet går inn og ut av nivå x-lista. Av bevaringsmessige grunner og mangel av slik data lurer jeg på hvorfor de ikke tar var på nivå x-vedtaket mens det var på listen samtidig som de har det nye vedtaket liggende ute? Jeg tenker dette også hadde vært et interessant datamateriale å undersøke, men det er ikke mulighet å ta vare på disse hvis man ikke følger med aktivt og tar skjermdumper eller noterer det ned. Det gjør at noe med helheten til nivå x, og gjennomsiktigheten går tapt, noe som jeg synes er uheldig. Selv vurderte jeg å sammenligne vedtakene før og etter, men oppdaget at det ikke ville vært mulig i rammene til denne oppgaven, men tenker at det er nok materiale til å undersøke dette.

En annen måte man kan undersøke diskusjonen rundt nivå x er å se på alle fagutvalgene sine referater som ligger innenfor de forskjellige fagene. Dette kan også være med på å forstå nivå x mer i dybden. Ved bare de overordnede NPU-dokumentene blir det referert til flere av de andre publiseringsutvalgene for å se hvordan de har diskutert både nivå x og eventuelt hvordan de har behandlet tidsskrifter der.¹¹

Jeg tenker at en av de mer naturlige måtene å bygge på forståelsen av nivå x er å ta en kvantitativ tilnærming for å undersøke hvordan det nye nivået har blitt mottatt blant forskere. F.eks. kunne man gjort dette ved å velge ut et universitet eller høyskole og sende ut en spørreundersøkelse med åpne spørsmål. Med et formål om å kartlegge kjennskapet til nivå x og hva forskere i UH-sektoren mener om det nye nivået.

¹¹ Et eksempel på et fagutvalg som har referater er MNT fag <https://npi.hkdir.no/organisering/fagorgan/referat?id=1128>

Jeg mener også den metodikken jeg la til siden tidlig i prosjektet hvor jeg hadde tenkt til å snakke med lederne av fagorganene til de originale 13 tidsskriftene på nivå x fortsatt også er en tilnærming man kunne gjort hvis man vil høre hvordan dette har blitt mottatt av noen som sitter og skal være med / har vært med å vurdere tidsskrift til nivå x.

Tidsskriftene på nivå x kjennetegnes av en variasjon i.f.t. faktorer som forlag, nivå i NPI, fagfelt og publiseringspoeng. Det som skiller seg mest ut er tidsskriftet *Sustainability*, forlaget MDPI, og antallet nivå x tidsskrifter innenfor biomedisin. Dette er også de som skiller seg mest ut og noen andre kan ta dette som ledetråder til videre forskning. En case-tilnærming basert på enten et av tidsskriftene eller forlagene kunne vært en vei videre.

En annen sidesak som ikke ble inkludert i oppgaven var diskusjonen rundt de 10 nivå x-tidsskriftene som var på biomedisin. Akkurat denne situasjonen står mer i detalj i en artikkel som snakker spesielt om publiseringshuset *Spandidos Publications* og tar opp diskusjonen rundt «akademiske papirmøller» (Smut, 2021). Dette virker også som en interessant innfallsvinkel å ta videre rundt diskusjonen av nivå x hvis man vil f.eks. ta utgangspunkt med de 15 tidsskriftene nevnt i 5.3.2. for forskning videre. Hva er det som egentlig eksisterer og identifiserer disse tidsskriftene?

Til slutt oppdaget jeg ganske sent i prosjektet at det er en rik litteratur rundt gråsoner og akademiske svartelister. Eksempler på dette er forskningen gjort av Yamada & Teixeira da Silva som snakker om gråsoner og stigmatisering. (Yamada & Teixeira da Silva, 2022). Å undersøke nivå x i lys av dette er også en vinkling man kan ta videre.

7.3 Konklusjon

I dette underkapitlet prøver jeg å svare på forskningsspørsmålene og problemstilling

1. Hvordan er nivå x organisert og hvordan kommer dette til uttrykk i offentlig diskusjon, kunngjøringer og dokumenter fra NPU

Nivå x er organisert av Det norske publiseringsutvalget, og ideen bak den nye delen av indikatoren har kommet frem som et resultat av en bredere diskusjon om kvaliteten til tidsskrifter på nivå 1 i publiseringsindikatoren.

Nivået blir presentert som en gråsoner der publiseringskanaler man er usikre på kvaliteten til settes, blir satt i en «venteposisjon». Mens publiseringskanalen befinner seg på nivå x så er det

et ønske om at forskersamfunnet (samt alle andre som ønsker å delta i diskusjonen) deler sine meninger og erfaringer rundt tidsskriftene offentlig ved å sende inn en kommentar i kanalregisteret angående publiseringskanalen. Etter en viss periode kommentaren offentliggjort, og andre får mulighet til å lese og svare på den om de ønsker det.

Formålet med kommentarene fra forskersamfunnet er for å legge et solid grunnlag for den endelige beslutningen når publiseringskanalen skal tas ut av nivå x. Det endelige valget blir gjort basert på diskusjon i NPU og i relevante fagorgan(er), der publiseringskanalen kan bli tilordnet sitt opprinnelige nivå, et nytt nivå eller fjernes fra systemet og utelukkes fra videre vurdering.

2. Hvilke tidsskrift har vært plassert på nivå x og hva kjennetegner disse?

Tidsskriftene på nivå x tilhører en rekke forskjellige forlag, både store tradisjonelle aktører som Taylor and Francis, Elsevier og Wiley, samt nyere OA-aktører som MDPI, Frontiers og Hindawi og en kombinasjon av andre forlagshus. Blant disse forlagene er det tre som har hatt flest tidsskrift på nivå x: MDPI med 7, Spandidos Publications med 5 og Taylor and Francis ned 3. Totalt har det vært 29 forskjellige forlag som har hatt tidsskrift på nivå x.

Fagfeltene de tilhører er variert og er blant annet samfunnsfag, helsefag, realfag og tverrfaglige fag i begge tidsperiodene denne oppgaven presenterer. Det ene fagområdet som skiller seg sterkt ut på nivå x er biomedisin, med 10 tidsskrift i periode 2. Videre varierer publiseringspoengene til tidsskriftene, der noen har hatt en utvikling over årene, mens andre har opprettholdt det samme nivået. Et interessant trekk er at tidsskriftet *Sustainability* har hatt en tidobling av publiseringspoeng i perioden 2016-2020, noe som er en unik situasjon sammenlignet med resten av tidsskriftene som har ligget på nivå x.

Tidsskriftene på nivå x har inkludert tidsskrift fra alle nivåer i den norske publiseringsindikatoren, med publiseringskanaler på nivå 0, nivå 1 og et tidsskrift på nivå 2. De fleste av tidsskriftene har hatt ingen eller en kommentar fra forskersamfunnet, mens det er ni som har fått mer enn to kommentarer. Blant tidsskriftene på nivå x er det *Sustainability* som har mottatt flest kommentarer, med totalt 23 kommentarer.

Tidsskriftene på nivå x kjennetegnes av en variasjon når det gjelder flere faktorer som forlagstilhørighet, nivå i NPI, fagfelt og publiseringspoeng. Det synes ikke til å være noen generelle tendenser som gjelder for alle tidsskriftene på nivå x, men det er noen framtrædende

eksempler som skiller seg ut. Disse inkluderer tidsskriftet *Sustainability* som har mottatt mange kommentarer og har et høyt antall publiseringspoeng, samt antallet tidsskrifter som tilhører forlaget MDPI og antallet nivå x-tidsskriftet innenfor biomedisin.

3. Hvilke argumenter kommer frem i den offentlige diskusjonen av nivå x blant norske forskere?

Forskere som har tidligere erfaringer med nivå x-tidsskriftene deler argumenter som belyser ulike aspekter ved publiseringsprosessen. To hovedfaktorer som blir vektlagt er den faglige kvaliteten og publiseringsprosessen. Hvor diskusjonen rundt «kvalitet» i publiseringskanalene blir framstilt gjennom en kombinasjon av disse to perspektivene. De erfaringene forskerne deler er også subjektive og unike, så det er en forskjell til hvordan disse perspektivene også blir vektlagt.

Noen forskere argumenterer for at visse tidsskrifter ikke lenger bør være klassifisert som nivå 0 eller 1, noe som har ført til at de har blitt plassert på nivå x. Et eksempel på dette er tilfellet med den samme forskeren som sendte inn 15 bekymringsmeldinger om publiseringskanaler innen helsefag, som resulterte at de alle ble plassert på nivå x.

Det kommer frem flere argumenter som diskuterer nivå x-ordningen og stiller spørsmål til hva dette betyr for den enkelte forskeren. Noen uttrykker frustrasjon over usikkerheten knyttet til hvordan nivå x-plasseringen påvirker uttellingen av publiseringspoeng. Andre stiller spørsmål ved nivå x-statusen og argumenterer for at den er basert på manglende grundighet i vurderingen.

4. Hvilke oppfatninger av nivå x har norske forskere og hvordan kommer dette til uttrykk i intervjuer med forskere som har publisert i Sustainability?

Informantene presenterte et fragmentert bilde av nivå x og hva det egentlig er ment å representere. Flere beskrivelser kom til syne, men ingen av informantene hadde en helt korrekt forståelse av betydningen av nivå x, og det var stor variasjon når det gjaldt om de var klar over innføringen av nivået. Det oppfattes som rent tilfeldig om informantene hadde fått med seg nivå x, og noen dem beskrev det som gråsonetidsskrifter, useriøse kanaler og tvilsomme tidsskrifter. Dette tyder på at det er en manglende oppfatning blant informantene om hva nivå x faktisk representerer. Det ble også påpekt at navnet *nivå x* ikke virker helt logisk, og dette fører til forvirring i forhold til resten av nivåene i publiseringsindikatoren som også bruker betydningen *nivå*.

Tidsskriftene som befinner seg på nivå x blir oppfattet som ikke helt oppfylgende de akademiske standardene, og tilstedeværelsen av nivå x-merket virker å ha en stigmatiserende effekt. Dette fører til at tidsskriftene blir mindre attraktive for forskere, spesielt de innenfor UH-sektoren som må forholde seg til publiseringspoeng.

Hva er hensikten med å innføre nivå x i tellekantsystemet, hvordan er det i praksis organisert, og hvordan blir det nye nivået mottatt blant norske forskere?

Hensikten med å innføre nivå x i tellekantsystemet er tett sammensatt med en kvalitetsdiskusjon på nivå 1-tidsskriftene i publiseringsindikatoren. Nivå x ble innført på bakgrunn av dette og førte til en ordning som skulle fungere som en gråsoner for tidsskrifter man er usikre på kvaliteten til. Samtidig skulle gråsonestatusen diskuteres gjennom innspill fra forskersamfunnet, noe det norske publiseringsutvalget har vektlagt flere ganger.

I praksis så har nivå x fungert som en arena hvor publiseringskanaler sin kvalitet har blitt diskutert med kommentarer fra forskersamfunnet. Antall oppmerksomhet og kommentarer rundt tidsskriftene har vært svært variert, men har hatt en god del i de to tidsperiodene denne undersøkelsen dekker. Nivå x er organisert av det norske publiseringsutvalget, og diskutert med henvendelser fra forskersamfunnet. Samspillet mellom disse er med på å danne et grunnlag for å bestemme statusen til tidsskrift som har havnet på nivå x.

Det er en manglende forståelse og det er ikke et konsistent bilde av hva nivå x *egentlig* er, eller hvilken *funksjon* den er ment å ha. Noe som stammer fra valget av å kalle den nye ordningen et *nivå*. Kjennskapen til ordningen virker til å være mangelfull, eller presenterer et fragmentert bilde basert på intervjuer og offentlige diskusjoner.

Nivå x som en ordning virker til å ha et klart budskap om å være en arena for å diskutere kvalitet rundt publiseringskanaler, noe som har skjedd i en grei grad. Ordningen virker til å ha potensiale til å utvikles til noe mer og være en del av tellekantsystemets fremtid.

Litteraturliste

- Arnesen, H. A. (2016). *Forskningsformidling og tellekanter – et mylder av meninger. En analyse av debatten rundt forskningsformidling og tellekantsystemet* [Masteroppgave]. <https://www.duo.uio.no/handle/10852/55086>
- Beall, J. (2017). What I learned from predatory publishers. *Biochemia Medica*, 27(2), 273–278. <https://doi.org/10.11613/BM.2017.029>
- Brekke, T. (2019). Akademia i endring. *Nytt Norsk Tidsskrift*, 36(3), 280–287. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-3054-2019-03-10>
- Børresen, A. K., Storsul, T., Sivertsen, G. & Røeggen, V. (2022, 22. mai). *Sustainability er ute av listen over godkjente tidsskrifter*. Khrono. <https://khrono.no/sustainability-er-ute-av-listen-over-godkjente-tidsskrifter/689358>
- Cabells. (u.å.). *Cabell's International—About Predatory Reports*. Hentet 12. juni 2023 fra <https://www2.cabells.com/about-predatory>
- Clark, V. L. P. & Ivankova, N. V. (2016). *Mixed Methods Research: A Guide to the Field*. SAGE Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781483398341>
- Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. (u.å.-a). Om kanalregisteret | Kanalregisteret. Hentet 11. april 2023 fra <https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/Om>
- Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. (u.å.-b). Norsk publiseringsindikator NPI. Om nettstedet. Hentet 13. juni 2023 fra <https://npi.hkdir.no/informasjon#innledning>
- Forero, D. A., Oermann, M. H., Manca, A., Deriu, F., Mendieta-Zerón, H., Dadkhah, M., Bhad, R., Deshpande, S. N., Wang, W. & Cifuentes, M. P. (2018). Negative Effects of “Predatory” Journals on Global Health Research. *Annals of Global Health*, 84(4), 584–589. <https://doi.org/10.29024/aogh.2389>
- Forskningsetikk. (u.å.). *Tellekanter*. Forskningsetikk. Hentet 13. juni 2023 fra <https://www.forskningsetikk.no/ressurser/fbib/forskning-samfunn/tellekanter/>
- Forskningsrådet. (2022, 2. desember). *DORA-erklæringen*. <https://www.forskningsradet.no/forskningspolitikk-strategi/dora-stotte/>
- Fossum, L. W. (2019). *Mellom incentiv og individ – leders bruk og holdninger til publiseringsindikatoren: Studie av holdninger til og bruk av publiseringsindikatoren på individnivå ved OsloMet – storbyuniversitetet* [Masteroppgave] OsloMet – storbyuniversitetet. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/2836372>
- Hanger, M. R. (2023a, 8. mars). *Ber om at alle tidsskrifter fra forlaget Hindawi svartelistes*. Universitetsavisa. <https://www.universitetsavisa.no/forskning-forskningsjuks-morten-oksvold/ber-om-at-alle-tidsskrifter-fra-forlaget-hindawi-svartelistes/377048>
- Hanger, M. R. (2023b, 12. april). *Mener NTNU bør slutte å bruke skattebetalernes penger på å publisere i useriøse forlag*. Universitetsavisa. <https://www.universitetsavisa.no/biblioteksjef-forskning-forskningsetikk/mener-ntnu-bor-slutte-a-bruke-skattebetalernes-penger-pa-a-publisere-i-useriose-forlag/378222>
- Himmelfarb Health Sciences Library, R. (u.å.). *Research Guides: Predatory Publishing: Jeffrey Beall*. Hentet 12. juni 2023 fra <https://guides.himmelfarb.gwu.edu/PredatoryPublishing/Beall>
- Jacobsen, D. I. (2022). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?: Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (4. utgave.). Cappelen Damm akademisk.
- Johannessen, A., Christoffersen, L. & Tufte, P. A. (2021). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (6. utgave.). Abstrakt forlag.

- Khoo, S. Y.-S. (2019). Article processing charge hyperinflation and price insensitivity: An open access sequel to the serials crisis. *LIBER Quarterly*, 29(1), 1–18.
<https://doi.org/10.18352/lq.10280>
- Kunnskapsdepartementet. (2022, 18. mars). *Finansiering av universiteter og høyskoler*. Kunnskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/finansiering-av-universiteter-og-hoyskoler/id2904847/>
- Kunnskapsdepartementet. (2023, 24. mars). Meld. St. 14 (2022–2023) *Utsyn over kompetansebehovet i Norge*. Kunnskapsdepartementet.
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20222023/id2967608/>
- Max-Planck-Gesellschaft. (u.å.). *Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities*. Hentet 12. juni 2023 fra <https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration>
- Nøland, J. K. & Fosso, O. B. (2021, 25. mai). *Profittjegere vanner ut norsk forskning*. Khrono.
<https://khrono.no/profittjegere-vanner-ut-norsk-forskning/581783>
- Openaccess.nl. (u.å.). *What is open access?* Hentet 30. april 2023 fra <https://www.openaccess.nl/en/what-is-open-access>
- Oviedo-García, M. Á. (2021). Journal citation reports and the definition of a predatory journal: The case of the Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI). *Research Evaluation*, 30(3), 405–419. <https://doi.org/10.1093/reseval/rvab020>
- Petrou, C. (2023, 30. mars). *Guest Post – Of Special Issues and Journal Purges*. The Scholarly Kitchen. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2023/03/30/guest-post-of-special-issues-and-journal-purges/>
- Predatory Reports. (2023, 23. mars). *Web of Science de-listed 82 journals, including 15 from Hindawi*. Predatory Reports. <https://predatoryreports.org/news/f/web-of-science-de-listed-82-journal-including-15-from-hindawi>
- Quaderi, N. (2023, 20. mars). *Supporting integrity of the scholarly record: Our commitment to curation and selectivity in the Web of Science*. Clarivate.
<https://clarivate.com/blog/supporting-integrity-of-the-scholarly-record-our-commitment-to-curation-and-selectivity-in-the-web-of-science/>
- Røeggen, V. (2021). Introducing level X in the Norwegian Publication Indicator: Involving the research community when evaluating journals operating in the borderland between predatory and reputable practice. *Nordic Perspectives on Open Science*, 6.
<https://doi.org/10.7557/11.6376>
- Sauvage, E. & Olsen, S. (2020). Debatt om røvertidsskrift. *Nordic Journal of Information Literacy in Higher Education*, 12(2), 20–35. <https://doi.org/10.15845/noril.v12i2.3063>
- Sikt. (2022, 21. februar). *Plan S og cOAlition S*. <https://www.openscience.no/en/node/1206>
- Sivertsen, G. (2016). Publication-based funding: The Norwegian model. *Research assessment in the humanities* (2016): Towards criteria and procedures, 79–90.
- Smut, C. (2021, 26. april). *Spandidos and the Paper Mill*. For Better Science.
<https://forbetterscience.com/2021/04/26/spandidos-and-the-paper-mill/>
- Storsul, T., Børresen, A. K., Sivertsen, G. & Røeggen, V. (2021, 27. mai). *Vi innfører nivå X for tvilsomme tidsskrifter*. Khrono. <https://khrono.no/vi-innforer-niva-x-for-tvilsomme-tidsskrifter/582556>
- Suber, P. (2012). *Open Access*. The MIT Press.
<https://library.open.org/handle/20.500.12657/26065>

- Teixeira da Silva, J. A. (2022). Academic Librarians and Their Role in Disseminating Accurate Knowledge and Information about the Gray Zone in Predatory Publishing. *New Review of Academic Librarianship*, 28(4), 383–405. <https://doi.org/10.1080/13614533.2022.2039242>
- Teixeira da Silva, J. A. & Tsigaris, P. (2020). Issues with criteria to create blacklists: An epidemiological approach. *The Journal of Academic Librarianship*, 46(1), 102070. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2019.102070>
- Tsigaris, P. & Teixeira da Silva, J. A. (2021). Why blacklists are not reliable: A theoretical framework. *The Journal of Academic Librarianship*, 47(1), 102266. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2020.102266>
- Wenaas, L. (2022). Åpen tilgang – en forskningspolitisk ambisjon med potensial og utfordringer. *Nytt Norsk Tidsskrift*, 39(1), 51–61. <https://doi.org/10.18261/nnt.39.1.6>
- Yamada, Y. & Teixeira da Silva, J. A. (2022). A psychological perspective towards understanding the objective and subjective gray zones in predatory publishing. *Quality & Quantity*, 56(6), 4075–4087. <https://doi.org/10.1007/s11135-021-01307-3>
- Zhang, L., Wei, Y., Sivertsen, G. & Huang, Y. (2022). The motivations and criteria behind China's list of questionable journals. *Learned Publishing*, 35(4), 467–480. <https://doi.org/10.1002/leap.1456>
- Aagaard, K. (2015). How incentives trickle down: Local use of a national bibliometric indicator system. *Science and Public Policy*, 42(5), 725–737. <https://doi.org/10.1093/scipol/scu087>
- Aagaard, K., Bloch, C. & Schneider, J. W. (2015). Impacts of performance-based research funding systems: The case of the Norwegian Publication Indicator. *Research Evaluation*, 24(2), 106–117. <https://doi.org/10.1093/reseval/rvv003>

[Vedlegg 1: intervjuguide](#)

Forord

Hei og takk for at du var villig til å bli intervjuet i dag. Dette intervjuet gjøres i forbindelse med en masteroppgave. Formålet med intervjuet er å få utdypende informasjon om nivå x, forskning og tellekantsystemet. Du er rekruttert til intervjuet på bakgrunn av at du har tidligere publisert i tidsskriftet Sustainability. Men tema for intervjuet er ikke bare på Sustainability og dine erfaringer med tidsskriftet, men det kommer noen spørsmål basert på dette.

Det blir tatt lydopptak av samtalen som vil være kryptert, og disse intervjuene slettes når masteroppgaven er ferdig. Dette intervjuet vil unngå å inkludere noen personidentifiserbare data, og det transkriberte intervjuet vil bli anonymisert. Eventuelle sitater fra ditt intervju som brukes i den endelige oppgaven blir sendt til deg for godkjenning før det blir brukt i oppgaven.

Jeg vil totalt stille deg 15 spørsmål, og noen underspørsmål under vei. Hvis noe er uklart, si ifra. Hvis du ønsker kan du trekke deg når som helst i løpet av intervjuet, men også under hele prosjektperioden før oppgaven leveres.

Takker igjen for at du gir meg muligheten å snakke med deg.

Spørsmål

Bakgrunnsinfo

Hvilket fagfelt er du del av som forsker?

Hvor lenge har du vært forsker, eventuelt hvor lenge har du jobbet i fagfeltet?

Hvilken rolle har du i fagorganet du er del av, og hvor lenge har du sittet i fagorganet?

Tellekant

1. Helt kort: hvor god kjennskap vil du si at du har til publiseringsindikatoren eller det som jeg kommer til å kalle tellekantsystemet?

2. Hva er dine tanker om tellekantsystemet sånn generelt?

2.1 Oppfølging: er det noe som skiller seg ut som spesielt positivt eller negativt?

3. Sånn kort, på hvilke måter tror du tellekantsystemet påvirker publiserings- og forskningspraksis?

3.1 Har du noen konkrete eksempler?

3.2 Har du personlig erfart at din egen forskning og hvordan du praktiserer den har blitt påvirket?

3.3 Hvis de trenger eksempler: Du velger et tidsskrift som har et høyere nivå enn et annet fordi det gir mer poeng. Muligens følt deg presset til å publisere *noe* som du kanskje ikke var helt fornøyd med fordi du visste at det ville uansett gitt deg poeng?

Nivå x

4. Sånn kort: hvor godt er du kjent med nivå x?

4.1 Kan du si noe om hvordan nivå x blir diskutert i fagfeltet ditt? Eventuelt hvor mye det blir diskutert - er det mye diskusjon rundt det eller er det lite?

4.2 Har du sett på listen over tidsskrift som for øyeblikket befinner seg på nivå x?

4.3 Eventuell forklaring av Nivå X: Nivå x er publiseringskanaler (Tidsskrift) der det er tvil om de bør godkjennes eller avvises i lys av gjeldende kriterier og tilgjengelig informasjon. Så lenge publiseringskanalen er på nivå X, vil det nivået den hadde før, fortsatt være gjeldende for evt. uttelling.

5. Hvis det ble aktuelt for deg, ville du vurdert å publisere i et tidsskrift som ligger på nivå x? For eksempel en kollega du stoler på oppfordrer/anbefaler det til deg. Hvordan ville du stille deg til å publisere i et tidsskrift på nivå x?

5.1 Hvorfor negativt/positivt/nøytralt.

6. Ville du brukt tidsskrifter på nivå x som bakgrunnsmateriale eller basis til egen forskning? For eksempel en artikkel som har noen interessante tanker eller funn som du kunne tenkt deg å bruke, men som finnes i et tidsskrift som for øyeblikket befinner seg på nivå x?

7. Hva tror du at konsekvensene kan være for tidsskriftene som befinner seg på nivå x? Både når det kommer til å publisere i dem eller ta i bruk av dem som kildegrunnlag?

7.1 Tror du at tidsskriftene som ligger på nivå x kan bli mindre eller mer attraktive?

8. Har du kjennskap til at tidsskriftene som ligger på nivå x har et kommentarfelt der fagpersoner har mulighet til å diskutere tidsskriftets nivå x-status? (Gi eksempel her via skjermdeling eller skjermbilde)

8.1 Hvordan synes du om denne bruken av kommentarfeltet? Eventuelt hva er godt og hva er dårlig?

8.2 Hva tenker du om denne måten å diskutere publiseringskanaler på, sånn generelt sett?

Sustainability

9. Hva mener du om Sustainabilitys praksis?

9.1 Hvordan var det å jobbe med dem? (Virket det profesjonelt, tidsfrister, hva var prosessen hos dem?)

9.2 Hvordan var fagfellevurderingsprosessen?

9.3 Var det noe som var annerledes i forhold til andre tidsskrift du har publisert i? (Kjapp publisering, forfatterbetaling, etc)

9.4 Hvordan var det du endte opp med å publisere i Sustainability? (Ble du spurt, var det du som valgte dem, ble du anbefalt av en kollega?)

10. Fikk du med deg at Sustainability havnet på nivå x-lista når den først ble innført?

10.1 Eventuelt hvor er det du hørte det?

Egen forskningspraksis

11. Sånn kort, hvordan velger du tidsskrift for å publisere din egen forskning?

11.1 Eksempel: Hører du med kolleger eller andre i nettverket ditt? Ser du på nivå i tellekantsystemet, gjør du det basert på personlig erfaring?

12. Både internt på institusjoner og eksternt på nett (for eksempel Cabell's list over predatory journals eller den nedlagte Beall's list) finnes det kurerte lister over kvalitetssikrede tidsskrift. Har du noen gang brukt en slik liste i en jobbsammenheng?

13. Listende jeg nettopp nevnte er eksempler på lister som inkluderer såkalte røvertidsskrifter. Har du selv hatt noen erfaringer med såkalte røvertidsskrifter? Har du for eksempel blitt kontaktet av dem hvor de har spurt deg om å publisere din forskning? Eventuelt kanskje et tidsskrift du var litt usikker på kvaliteten av?

13.1 Hva tenker du om nivå x i forhold til lister som Cabell's liste eller lignende? Tror du at nivå x kan sammenlignes med slike lister?

Avsluttende

14. Tror du at nivå x kommer til å bli mer enn en prøveordning? At det har potensiale til å bli en permanent del av tellekantsystemet?

15. Har du noen øvrige kommentarer eller tanker om hva vi har snakket om?

Vedlegg 2: Kopi av statistikk.

Datasett 1

Advances in Politics and Economics (APE)	Scholink (Utgiver)	USA	Engelsk	Statsvitenskap	2019	Ikke i 0 sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	0	0	
Arts	MDPI	Sveits	Engelsk	Kunsthistorie	2013	0	0	0	0	0	0	
Asian Economic and Financial Review (AEFR)	Asian Economic and Social Society (Utgiver)	Pakistan	Engelsk	Økonomisk- administrative fag	2012	0	0	0	0	0	0	
Asian Journal of Agriculture and Rural Development (AJARD)	Asian Economic and Social Society (Utgiver)	Pakistan	Engelsk	Biologi	2019	Ikke i 0 sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	0	0	
Axioms	MDPI	Sveits	Engelsk	Matematikk	2018	Ikke i 1 sys.	Ikke i sys.	0	0	0	1	
Cogent Arts & Humanities	Taylor and Francis	Storbritannia	Engelsk	Tverrfaglig humanistisk forskning	2015	1	0	0	0	4.3335	0	1
Frontiers in Psychiatry	Frontiers Media S. A.	Sveits	Engelsk	Psykatri	2011	1	0.9693	1.8145	5.1757	17.7737	27.5382	8
Geosciences	MDPI	Sveits	Engelsk	Geofag	2017	Ikke i 1 sys.	1.3	7.3407	3.145	2.4665	4	

International Journal of Endocrinology and Metabolism (IJEM)	Kowsar Medical (Utgiver)	Iran	Engelsk	Endokrinologi	2019	0	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	0	0
Processes	MDPI	Ikke oppgitt	Engelsk	Kjemisk teknologi	2016	1	1	1.0614	2.9807	8.9017	10.3943	1
Scholars Journal of Dental Sciences (SJDS)	Scholars Academic and Scientific Publishers (SAS Publishers) (Utgiver)	India	Engelsk	Odontologi	2019	0	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	0	0
Social Science, Humanities and Sustainability Research (SSHRS)	Scholink Inc. (Utgiver)	USA	Engelsk	Tverrfaglig samfunnsforskning	2020	0	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	0
Sustainability	MDPI	Sveits	Engelsk	Økonomisk-administrative fag	2009	1	8.907	22.0444	43.5809	47.1001	92.5909	23
World Journal of Clinical Cases (WJCC)	Baishideng Publishing Group (Utgiver)	USA	Engelsk	Generell medisin	2019	0	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	0	0

Datasett 2

Tidsskrift	Forlag / Utgiver	Utgiverland	Språk	Fagfelt	År lagt til i publiseringssindikator	Nivå i 2020	Nivå i 2021	Publiseringspoeng i 2016	Publiseringspoeng i 2017	Publiseringspoeng i 2018	Publiseringspoeng i 2019	Publiseringspoeng i 2020	Publiseringspoeng i 2021	Antall kommentarer totalt
Aging	Impact Journals LLC	USA	Engelsk	Geriatric	2010	1	1	0.3474	0.392	0.392	1.4011	3.1176	0	1
Alpha Psychiatry	Aves Yayincilik	Tyrkia	Engelsk	Psykiatric	2022	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0
Bioengineering	Taylor and Francis	USA	Engelsk	Biovitenskap	2013	1	1	0	0	0	0	0.3753	0	2
BioFactors	John Wiley and Sons	Nederland og Storbritannia	Engelsk	Biomedisin	2004	1	1	0	0.4914	0	0	0	0	1
Biomedicine and Pharmacotherapy	Elsevier	Frankrike	Engelsk	Biomedisin	2004	1	1	0.392	0.6259	1.1121	1.2378	1.0277	3.0948	1
Brazilian Journal of Medical and Biological	Associação Brasileira de Divulgação	Brasil	Engelsk	Biomedisin	2004	1	1	0	0	0	0	0	0	1

I Research	Científica															
Capillary	Yandi Scientific Press	Hongkong	Engelsk	Tverrfaglig Teknologi	2021	Ikke i sys.	1	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	1	0
Cell cycle	Taylor and Francis	USA	Engelsk	Biomedisin	2004	2	1	7.3574	2.5584	3	5.8018	0	0	0	0	1
Cellular Physiology and biochemistry	Cell Physiol Biochem Press GmbH & Co KG	Sveits	Engelsk	Biomedisin	2004	1	1	0.4714	0	0.3753	0.4596	0	0	0	0	1
Children	MDPI	Sveits	Engelsk	Pediatri	2018	1	1	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	1.6722	1.7885	4.8044			1
Cureus	Cureus inc.	USA	Engelsk	Generell Medisin	2022	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0
Electronic Journal of E-learning	Academic Conferences Limited	Storbritannia	Engelsk	Pedagogikk og utdanning	2004	1	1	0.9192	1	0	0	1.9192	1.4142			0
European review	Verdici	Italia	Engelsk	Farmasi	2012	1	1	0.9494	0	0	0	0	0	0.2907		1

for medical and pharmac ological sciences	Editor e			farmak ologi og toksikol ogi										
Frontiers in Environ mental Science	Fronti ers Media. S. A.	Sveits	Eng elsk	Tverrfaglig naturvit enskap og medisin	2014	1	1	0.7506	0	0.65	1.4036	2.4472	1.5203	5
Intercult ural Commun ication Educat ion	Castle down Publis hers	Austra lia	Eng elsk	Pedago gikk og utdanni ng	2019	1	1	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	1	2	2	6
Internati onal Journal of Caring Sciences	Athens Alexan der Techn ologica I Educat ional Institut	Hellas	Eng elsk	Sykeplei e	2010	1	1	0	0	2.4006	2.5011	4.2919	2.2885	0
Internati onal	E- Centur	USA	Eng elsk	Biomedi sin	2008	1	1	0	0.4596	0	0	0	0	1

Journal of Clinical and Experimental Medicine	Publis hing Corporation														
International Journal of Clinical and Experimental Pathology (ICJEP)	E-Century Publishing Corporation	USA	Eng	Biomedic	2008	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1
International journal of molecular medicine	Spandidos Publications	Hellas	Eng	Biomedic	2004	1	1	2.5961	1.167	0	0	0	0	0	1
International journal of oncology	Spandidos Publications	Internasjonal	Eng	Onkologi	2004	1	1	0.3753	0.4596	0.3357	0	0	0	0	1

Journal of Integrative neuroscience (JIN)	IMR Press	Hong Kong Kina	Engelsk	Nevrologi	2004	1	1	0	0	0	0	0.4596	0	2
Journal of nursing and practice	Scholarly Pages	USA	Engelsk	Sykepleie	2021	Ikke i sys.	0	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	0	0
Journal of nursing education and practice	SCIED U Press	Canada	Engelsk	Sykepleie	2011	0	0	10.1893	0	0	0	0	0	0
Journal of nutrition and food processing (JNFP)	Auctores Publishing	USA	Engelsk	Ernæring	2020	1	1	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	Ikke i sys.	5.2426	1	0
Journal of Physical Education and	Editura Universității din Pitești	Romania	Engelsk	Idrettsforskning	2013	1	1	2	2.3938	2	3.5814	2	4.772	0

Sport (JPES)														
Mathematical problems in engineering	Hindawi Limited	Egypt	Engelsk	Matematikk	2004	1	1	0	0.5307	2.3319	0.4596	1.691	2.642	4
Molecular Medicine Reports	Spandidos Publications	Hellas	Engelsk	Biomedisin	2009	1	1	1.9371	1.491	0	0.6547	0.6547	0.3474	1
Oncology Letters	Spandidos Publications	Hellas	Engelsk	Onkologi	2011	1	1	3.4572	1.1375	0.8165	0	0.5574	0	1
Oncology Reports	Spandidos Publications	Hellas	Engelsk	Onkologi	2004	1	1	4.4439	1.072	0	0.2837	0	0	1
Viruses	MDPI	Sveits	Engelsk	Biomedisin	2010	1	1	4.3585	6.8432	6.0626	10.9768	6.1128	8.8956	2

